

SoFa Magazine

E-zine Faculteit der Sociale Wetenschappen

Jaargang 2012

Hoofdredactie: Mary van der Graaf

Uitgave: Erasmus Universiteit Rotterdam

Inhoudsopgave

SoFa Magazine februari 2012

Psychologie slaagt met vlag en wimpel

Het oordeel van de lezer

Verliefd op de stof

N=N heeft voor- en nadelen

Hoezo, de jeugd van tegenwoordig?

Vroeg op voor Jan Kees de Jager

Slag om congres

Colofon

SoFa Magazine april 2012

De ratrace om onderzoeksubsidie

Studentje pesten

Van dagvergoeding naar 'dag vergoeding'

Na jaren studie het échte leven

'De overheid wordt steeds kleiner, so what?'

Boeiend onderwijs sluit aan bij student

Verslingerd aan parapsychologie

Colofon

SoFa Magazine mei 2012

Wetenschap verkopen

Bier en chips

Blessureleed

Studeren steeds duurder

Misverstanden over leren

Hoog-versus laagopgeleiden

Als diplomaten in New York

Colofon

SoFa Magazine juni 2012

Leefbare wijken: wat wél en niet werkt

De kick van de deadline

Eerstejaars blikken terug

Pedagogiek in de praktijk

Afscheid met pijn in het hart

FSW in de ban van de voetbalpoule

Wervende activiteiten

Colofon

SoFa Magazine september 2012

'Mensen maken het plein'

Pak die studievertraging!

FSW trekt minder eerstejaars

Van TU naar Tucholsky

Beter op de centen letten

Onder promovendi

Meer uit je studie halen

Colofon

SoFa Magazine oktober 2012

Afgestudeerd en dan?

The winner takes it all

Droomdebuut

Studeren wordt écht lenen

Wetenschap verkopen

Verbluffend

Verslaafd aan de smartphone

Colofon

SoFa Magazine december 2012

Leuke baan vol 'finest hours'

De allochtone en de autochtone student

Verhuizing naar toren T-gebouw

Tips & tricks voor de perfecte scriptie

Carrièredag opent ogen

De hysterie rond nivelleren

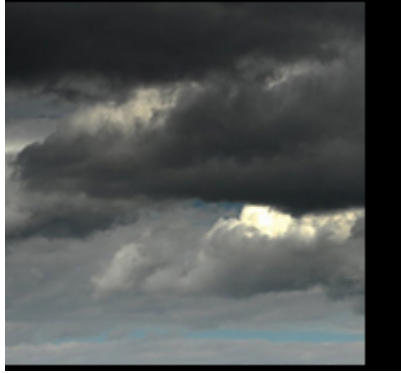
Geld en prestige

Populaire gasten, die FSW'ers

Reflectiemomenten

Veel meer dan borrels en feestjes

Colofon

Psychologie slaagt met vlag en wimpel

Productieve onderzoekers, een groot lab en een goede combinatie van zuiver en toegepast onderzoek. Het zijn dé ingrediënten voor een succesvolle en eerste onderzoeksvisitatie bij psychologie. “Toch kunnen we niet op onze lauweren rusten,” waarschuwt voormalig onderzoeksdirecteur prof. dr. Rolf Zwaan. Er is zwaar weer op komst.

Tekst: Sanne van der Most

In de periode voorafgaand aan de visitatie - een beoordeling van het onderzoek en onderzoeksbeleid over de periode 2005-2009 - heeft prof. dr. Rolf Zwaan het er behoorlijk druk mee gehad. Hij was verantwoordelijk voor de zelfrapportage, een voorbereiding op de visitatie. “Een enorme klus,” zegt hij zelf. “Maar wel ontzettend leerzaam en interessant. Ik weet nu precies waar al mijn collega’s mee bezig zijn en hoe hun onderzoek in elkaar zit.”

Veel toegepast onderzoek

Zijn inspanning en die van zijn collega’s is gelukkig zeer de moeite waard gebleken, want de visitatiecommissie van het Centrum voor Wetenschap- en Technologiestudies (CWTS) was erg te spreken over de ‘onderzoekstak’ van de faculteit. Met name op het gebied van kwaliteit en productiviteit, de twee belangrijkste onderdelen van de visitatie, deed psychologie het goed. “Vijf is het hoogst haalbare en alle vier onze richtingen scoorden hier minstens een vier,” licht Zwaan toe. Arbeids- en organisatiepsychologie, onderwijs- en ontwikkelingspsychologie en klinische psychologie scoorden ook nog eens goed op maatschappelijke relevantie. Veel toegepast onderzoek dus waar de praktijk echt wat aan heeft. Brein en Cognitie, waar Zwaan zelf hoofd van is, deed het hier wat minder. “Logisch,” merkt hij op, “want dat is een zuiver wetenschappelijke richting.”

Significant vaker geciteerd

“Al met al doen we het dus best heel aardig,” zegt Zwaan trots. “Zeker voor een instituut dat nog maar zo kort de blik op onderzoek heeft gericht. Om die reden ook heeft de decaan besloten voorlopig nog solo te gaan en ons nog niet te vergelijken met andere Nederlandse universiteiten.”

Wel is de impact van het onderzoek vergeleken met dat van andere landen. En wat blijkt? Rotterdamse onderzoekers worden significant vaker geciteerd. Zwaan: “Arbeids- en Organisationspsychologie, Brein en Cognitie en Onderwijs- en Ontwikkelingspsychologie scoren zelfs boven het wereldgemiddelde.”

De Rotterdamse onderzoekers doen het dus goed. En dat moet ook wel, want de lat lag behoorlijk hoog. “We waren voorgefinancierd op een vier of hoger,” legt Zwaan uit. “Dat cijfer moesten we behouden om dezelfde financiering per fte te krijgen. Tot op het laatste moment was het spannend. Maar uiteindelijk scoorden we gemiddeld een 4,1.”

Zwaar weer

Een prachtig resultaat dus, maar voor Zwaan zeker geen reden om op zijn lauweren te rusten. “Deze visitatie betreft de periode tussen 2005 en 2009. Momenteel zitten we in behoorlijk zwaar weer. Vanwege het tekort van negen ton in 2011, heeft het bestuur besloten geen geld meer beschikbaar te stellen voor aio’s. Dat betekent dat wij nu afhankelijk zijn van tweede- en derdegeldstroombeurzen. Als we die niet binnenhalen hebben we dus ook geen aio’s meer en komt de continuïteit van ons onderzoek zwaar in het gedrang. Neem onze klinische richting. Daar promoveren er dit jaar vijf à zes. Als zij weggaan, is er geen vervanging. En dan wordt er in één klap veel minder onderzoek gedaan. Het is dus nog maar zeer de vraag of we bij een volgende visitatie weer zo hoog scoren.”

Onderzoeksmaster

Valt het tij eigenlijk nog wel te keren? “Natuurlijk kan ik niet van mijn collega-onderzoekers verwachten dat ze geld binnenhalen,” reageert Zwaan. “Het is vaak een loterij en je moet maar net geluk hebben. We kunnen ze wel vragen om meer pogingen te ondernemen. Dat wordt op dit moment nog niet meegenomen in de jaarlijkse voortgangsgesprekken, maar het zou wel een goed idee zijn. Wie meer voorstellen doet, wordt er steeds beter in en zal op den duur vast wel een keer een beurs binnenhalen.”

Vanuit NWO en de Europese fondsen is er een tendens naar meer maatschappelijk toegepast onderzoek en grotere projecten waarbij meerdere landen samenwerken. “Die kant moeten wij ook meer opgaan,” vindt Zwaan. “En misschien moeten wij ook een aparte onderzoeksmaster starten. NWO heeft namelijk wel geld beschikbaar voor promovendi. Op dit komen kunnen wij die nog niet vanuit onze eigen universiteit voordragen. Dat maakt het lastiger. Als het aan mij ligt, komt een onderzoeksmaster er zeker.”

Het oordeel van de lezer

Wat weten de makers van een gratis blad over het rendement van hun inspanningen? Niets, tenzij ze een lezersonderzoek laten uitvoeren. SoFa, dat ook niet op verkoopcijfers kan terugvallen, is daarom onderworpen aan zo'n onderzoek.

Iedereen vraagt zich weleens af; waar doe ik dit voor? Bij mij gebeurt dit steevast als ik het programma van het Internationale Filmfestival Rotterdam doorploeg. Te veel films, te weinig tijd en van je uiteindelijke selectie blijkt een groot deel meestal al uitverkocht. Maar ja, de sfeer en de parels die zijn te ontdekken, daardoor doe je het elk jaar opnieuw.

Wetenschappers hebben dit gevoel vermoedelijk bij het schrijven van weer een subsidievoorstel. Een loterij aldus prof. dr. Rolf Zwaan. Met dit verschil: wie meer voorstellen doet, wordt er steeds beter in en zal op den duur vast wel een keer een beurs binnenhalen. Studenten die de tentamendruk ervaren, zullen het zich afvragen. Om de langstudeerboete te ontwijken en goede toekomstperspectieven te creëren, moeten ze dan maar denken.

De makers van een gratis blad kennen de vraag ook. Een antwoord krijgen ze alleen door een lezersonderzoek uit te zetten. Daarom is er onder de potentiële lezers van SoFa zo'n onderzoek gehouden.

De uitkomsten bevestigen grotendeels de indruk die er bestond. De primaire doelgroep, de medewerkers die de vaste kern van de faculteit vormen, lezen het goed. SoFa wordt door 73 % altijd/regelmatig, 22 % een enkele keer en 5% nooit gelezen. Bij studenten is er een ander beeld. Zij lezen het slecht; 20 % altijd/regelmatig, 30 % een enkele keer en 50 % nooit.

Deze resultaten correleren met de behoefte van beide groepen aan een facultair magazine. Onder de medewerkers heeft drie kwart daar behoefte aan terwijl ruim de helft van de studenten niet op zo'n blad zit te wachten.

De lezers geven SoFa gemiddeld een zeven als waardering. Ook zijn ze redelijk tevreden over het waarmaken van de doelstelling - informeren over ontwikkelingen binnen de faculteit, de betrokkenheid met elkaar en de faculteit als geheel vergroten (het clubgevoel vergroten) en het debat over thema's die binnen de facultaire gemeenschap spelen, faciliteren.

Voor de bestuurders van de faculteit is de uitkomst aanleiding om SoFa vooralsnog voort te zetten. Wel wordt er over anderhalf jaar een volgend evaluatiemoment ingebouwd. En dan moet het leesgedrag onder studenten en de psychologen - van de vier opleidingen is de interesse bij psychologie het kleinst - aanzienlijk verbeterd zijn.

Een mooie uitdaging die geen ruimte laat aan afleidende gedachten als 'waar doe ik het voor'. Helaas, ergens valt ook het besluit om te bezuinigen. De tering naar de nering zetten, dat is de opgave in deze tijd. SoFa is dus ietsjes 'dunner', en daardoor is een rubriek als 'mededelingen' definitief gesneuveld. Maar ach, zeker binnen een academisch klimaat gaat het om de kwaliteit en niet om de kwantiteit. En wellicht kan je daarom met minder 'content' toch meer lezers trekken.

Mary van der Graaf
Hoofdredacteur SoFa

Verliefd op de stof

Docenten in het zonnetje zetten. Dat mocht volgens de opleidingscommissie van sociologie wel eens gebeuren. Daarom organiseerde zij een verkiezing voor de beste docent. Willem Schinkel werd de winnaar.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Een nieuwjaarsborrel op 26 januari. Dat klinkt zielig, als een verplicht nummer waar eigenlijk niemand belang aan hecht. Maar voor de opleiding sociologie gelden ander wetten. Hun borrel – op 26 januari – was een doorslaand succes. Druk, rommelig en gezellig.

Het succes zat hem ongetwijfeld in de koppeling van de nieuwjaarsborrel aan de verkiezing van de beste docent van het jaar, de beste tutor van het jaar, de beste debatgroep en de beste debater. Een idee van de opleidingscommissie (olc). De leden van deze commissie vonden het tijd voor een gebaar. Zij wilden het onderwijs eens in een positief daglicht zetten.

“Er wordt vaak over onderwijslast gesproken, maar door studenten wordt het onderwijs echt wel gewaardeerd,” verklaart Marie van der Gaag, tweedejaars en lid van de olc. “De mensen die het onderwijs verzorgen wilden we met de verkiezing van beste docent en tutor in het zonnetje zetten. De EUR heeft natuurlijk ook zo’n prijs, maar die gaat nooit naar sociologie, daarom hebben we samen met Cedo Nulli een eigen verkiezing georganiseerd. Zo’n evenement stimuleert bovendien het contact tussen docenten en studenten.”

‘Toch leuk’

‘Colleges met een knipoog, gestructureerd, een droog theoretisch vak toch leuk brengen’. Deze kwalificaties vielen dr. Willem Schinkel te beurt. Hij werd verkozen tot ‘beste docent’. De andere genomineerden, dr. Bram Peper, dr. Peter Mascini en prof. dr. Jack Burgers hadden het nakijken. Hoewel Schinkel altijd goede beoordelingen voor zijn onderwijs krijgt, was hij toch verast door deze prijs. Als hem gevraagd wordt wat zijn geheim is, heeft hij geen antwoord. “Ik doe wat ik moet doen.”

Maar dan komt de aap uit de mouw. “Ik ben verliefd op de stof die ik geef, die stof is zo mooiiiiiii. En mijn enthousiasme daarover kan ik gewoon niet bedwingen. Ik wil studenten een gedegen basis geven dus ze aan het denken te zetten. Ze hoeven niet alles te begrijpen wat ze voorgeschoteld krijgen, want de stof is soms moeilijk. Ze moeten vooral leren kritisch na te denken, zodat ze zich afvragen waar de common sense op gebaseerd is.”

Voor Marie van der Gaag is prof. dr. Godfried Engbersen overigens de beste docent. Zij stemde op hem omdat hij heel open staat voor contact met studenten en veel energie in het onderwijs steekt. Tekenend daarvoor vindt zij zijn medewerking aan het kroegcollege.

Van der Gaag vertelt verder dat de strijd om de titel van 'beste tutor' tussen Jaap Hassoldt (Msc), Irene van Oorschot (Msc) en Iliass El Hadioui (Msc) een heel spannende was. Van de 123 stemmers kreeg El Hadioui er uiteindelijk de meeste. "Studenten hebben voor hem gekozen vanwege zijn toewijding, zijn bijzondere intelligentie en omdat hij altijd open staat om uitleg te geven," citeert Van der Gaag uit het juryrapport.

Naast Schinkel en El Hadioui viel ook Niels Schenk (Msc) in de prijzen. Hij kreeg een eervolle vermelding omdat hij als beste uit de bus kwam bij de reguliere vakbeoordelingen. Net als El Hadioui, die moest werken, kon Schenk de prijs niet zelf in ontvangst nemen. Hij stond op het punt vader te worden en prefereerde om in de buurt van zijn partner dr. Renske Keizer te zijn. (Twee dagen later werd zoon Jelte geboren.)

Willem Schinkel (beste docent), Sjaak Braster (voorzitter olc) en Marie van der Gaag

Bekers

Een feestje voor docenten en studenten, dat moest de nieuwjaarsborrel worden. Daarom was er een trits bekens aangeschaft om aan studenten uit te delen die zich hadden onderscheiden met debatteren. Debatteren is een practicum in de bachelor II bij het vak 'internationale migratie'. Groepjes van drie leren daar stellingen te verdedigen. Het publiek, de tutoeren en studenten die niet in de ring staan, beoordeelt wie de beste is.

Dat was de groep met Floris Mosselman, Ruben van Straten en Cas van Andel. De laatste werd ook uitgeroepen tot de beste individuele debater. Van Andel heeft op de middelbare school weleens in een debatclubje gezeten, maar hij denkt dat zijn ervaring van vorig jaar als voorzitter van de internationale studentenorganisatie AIESEC het meest tot zijn uitverkiezing heeft bijgedragen. "Dan leer je goed je argumenten op een rij te zetten en ze te presenteren. Het gaat volgens mij vooral om de pathos en ethos. Met overtuiging en passie je argumenten naar voren brengen. Een goede timing

en humor zijn essentieel voor je verhaal.”

Ondertussen kon de sfeer op de borrel niet meer kapot. Na zoveel toosten op en kussen voor de winnaars was de toon gezet. Met dit concept kunnen de sociologen volgend jaar zelfs in februari een geslaagde nieuwjaarsborrel organiseren.

Ruben van Straten, Floris Mosselman en Cas van Andel

(I) Bij bestuurskunde was er ook een verkiezing van de beste docent. De strijd ging tussen dr. Geske Dijkstra, dr. Jasper Eshuis, dr. Menno Fenger, dr. Lasse Gerrits en prof. dr. Steven van der Walle. Net als vorig jaar ging de trofee ‘De Arthur’ (vernoemd naar emeritus hoogleraar prof. dr. Arthur Ringeling) naar Menno Fenger.

N=N heeft voor- en nadelen

Voor de eerstejaars van de FSW wordt het dit jaar alles - lees 60 studiepunten - of niks. Daardoor is de druk om tentamens te halen, ondanks compensatiemogelijkheden, groot. Een voordeel is er ook: als je 'overgaat', is de hete adem van de langstudeerboete een stuk minder. Studenten uit de faculteitsraad willen echter geen 'alles of niks-systeem' in het tweede jaar.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Als eerste faculteit heeft de FSW het onderwijssysteem 'Nominaal is Normaal' (N=N) ingevoerd. De ontwikkeling van deze pilot wordt met grote belangstelling gevolgd. Blijven studenten nu beter bij de les, zodat ze minder studievertraging oplopen? Hoe ervaren studenten de onderwijsvernieuwing? Margot van der Bijl, eerstejaars psychologie, mocht daar iets over vertellen tijdens een EUR-brede bijeenkomst over N=N. Zij vindt de druk om tentamens te halen erg hoog. "Haal ik het of niet? Voor elk tentamen voel je die druk. Met studiegenoten hebben we het hier vaak over. Zij vinden het ook lastig. Het is zo geen fijn eerste jaar."

Van der Bijl doet het overigens goed. Met slechts één onvoldoende (een 5,5) die gecompenseerd kan worden, ligt ze prima op schema. "Maar ik heb nog vijf tentamens te gaan en daarover maak ik me best zenuwachtig."

Van rechts naar links: Margot van der Bijl, Floris Wolswijk (voorzitter Cedo Nulli), dr. Ad Scheepers (RSM) en dr. Lidia Arends (psychologie) luisteren aandachtig tijdens de EUR-brede bijeenkomst over N=N.

Alleen

doorgaan naar het tweede jaar als je zestig punten haalt, dus als je gemiddeld een zes staat na compensatie van onvoldoendes hoger of gelijk aan een vier. Dat studenten daardoor meer druk voelen is dr. Guus Smeets, de onderwijsdirecteur van psychologie, bekend. "Maar dat is juist de bedoeling. We willen dat studenten aan de bal blijven, vanaf het begin serieus studeren. Het grote voordeel is dat ze zonder studieachterstand aan het tweede jaar kunnen beginnen. Ik denk dat studenten uiteindelijk erg blij met deze opzet zullen zijn. Ze krijgen zo minder last van de langstudeerboete."

Net als de onderwijsdirecteuren van de andere opleidingen wijst Smeets erop dat N=N voorkomt dat studenten blijven doormodderen. "Snel duidelijkheid bieden of de studie qua niveau of interesse bij iemand past, is voor zowel de student als de opleiding prettig."

Schrikt N=N studenten af? Uit voorlopig onderzoek naar de instroom bij FSW blijkt daar geen duidelijke indicatie voor te zijn. Het blijkt dat meer dan de helft van de huidige eerstejaars niet eens op de hoogte was van de N=N-regeling. Dat gold niet voor Van der Bijl. Zij wist er wel van en overwoog daarom in Maastricht psychologie te gaan studeren. Uiteindelijk koos ze toch voor

Rotterdam. Omdat ze die stad leuker vindt en ook handig is voor iemand uit Krimpen aan den IJssel.

Acclimatiseren

Betere ondersteuning en begeleiding, daar is men onder andere bij bestuurskunde druk mee bezig. Voor veel studenten betekent de overstap van het vwo naar de universiteit een hele verandering. Ze krijgen te maken met een andere manier van studeren of ze gaan wellicht zelfstandig wonen. Onderwijsdirecteur, dr. Frans-Bauke van der Meer kan zich voorstellen dat ze een aantal maanden nodig hebben om te acclimatiseren. “Studenten die het eerste half jaar nog niet goed meekomen, moeten we dus niet aan hun lot overlaten. Met N=N zijn we misschien wel streng, studenten moeten hard werken, maar ze krijgen ook steun. Daarom zijn we in overleg met de studieadviseurs, de examencommissie en Cedo Nulli om te kijken hoe die ondersteuning nog beter kan. We denken aan intensievere cursussen over hoe je moet studeren en om eerstejaars aan ouderejaars te koppelen.”

De studentgeleding van de faculteitsraad kan goed leven met de nieuwe regels voor de eerstejaars, maar om dit ‘alles of niks-systeem’ ook in het tweede bachelorjaar toe te passen, zoals psychologie en pedagogiek willen, gaat hen te ver. “In het derde jaar krijgen studenten al te maken met de harde knip. Als er ook in het tweede jaar een harde knip komt, want dat is in feite waar het op neerkomt, dan blijft er voor studenten weinig ruimte voor ontwikkeling naast de studie,” legt Marco Stuij uit. Hij verwacht dat studenten geen of minder tijd hebben voor bijvoorbeeld commissiewerk binnen de studievereniging, terwijl iedereen dat als leerzaam en nuttig beschouwt.

De decaan, prof. dr. Henk van der Molen, wil het gesprek met de studentgeleding wel aangaan. Hij vertrouwt erop goede argumenten te hebben om de raad op andere gedachten te brengen.

Bij bestuurskunde en sociologie wordt het N=N-systeem overigens niet van toepassing op het tweede jaar. Het gewenste effect - vroegtijdige selectie en zonder studieachterstand naar het tweede jaar - wordt al in het eerste jaar bereikt, aldus prof. dr. Romke van der Veen, de bestuursvoorzitter van sociologie. “Daarna heb je een groep met verstandige en zelfstandige studenten, die je wel wat meer ruimte kunt geven. Ruimte voor keuzevakken of om een periode in het buitenland te studeren. Met een N=N-systeem kan dat niet.”

Hoezo, de jeugd van tegenwoordig?

Er is te veel aandacht voor wat er misgaat bij de jeugd, vindt pedagoog prof. dr. Rien van IJzendoorn. Hij richt zich in zijn onderzoek liever op het positieve gedrag. “Er is een enorm potentieel aan prosociaal gedrag en empathisch vermogen bij kinderen en jongeren. Het wordt tijd om daar meer het accent op te leggen.”

Tekst: Caroline van der Schaaf

Prof. dr. Rien van IJzendoorn (59) is hoogleraar in Leiden maar sinds november 2010 is hij ook voor één dag per week hoogleraar Algemene Pedagogiek aan de FSW. Daarmee heeft de faculteit een winnaar van de Spinozapremie, het Nederlandse equivalent van de Nobelprijs, binnen haar de gelederen.

Zijn onderzoeksgroep uit Leiden werkt al een jaar of vijf samen met Rotterdam, in de Generation R studie (het onderzoek naar de groei, ontwikkeling en gezondheid van 10.000 kinderen in Rotterdam, red.).

Van IJzendoorn houdt zich bezig met gezinspedagogiek. Naast orthopedagogiek en onderwijswetenschappen is dat het onderzoeksveld waar de nieuwe opleiding van de FSW zich op richt.

Waarom bent u zo geïnteresseerd in gezinspedagogiek?

“Ik vind het gezin interessant, want bijna iedereen heeft daarmee te maken (gehad). Het is een universeel verschijnsel, dat ongelooflijk veel verschillende dimensies heeft, van DNA tot sociale context. In dit vakgebied kun je elke dag iets nieuws leren en elke week nieuwe dingen ontdekken. En eigenlijk is het ook altijd wel relevant wat je doet, want je onderwerp zit dicht op de huid van iedereen. Onderzoek van ons over kindermishandeling en over de kwaliteit van kinderopvang heeft bijvoorbeeld rechtstreeks geleid tot debatten in de Tweede Kamer en tot beleidswijzigingen. In die zin is het ook een dankbaar vakgebied, omdat je zo dicht op de praktijk zit.”

Waar richt uw onderzoek zich op?

“Ik wil in mijn Rotterdamse onderzoek graag een zwaarder accent leggen op prosociaal gedrag, als tegenwicht voor de grote aandacht voor antisociaal gedrag. Wereldwijd ligt er bij studies over kinderen en de opvoeding van kinderen toch wel een heel zwaar accent op wat er kan misgaan en wat er ook daadwerkelijk misgaat bij de jeugd. Door bijna uitsluitend excessen, agressie, delinquentie, antisociaal gedrag en gedragsproblemen te bestuderen, krijgen we een scheef beeld van wat kinderen kunnen. Want dat is slechts het halve verhaal. De andere helft is een groot potentieel aan prosociaal gedrag, altruïsme en empathisch vermogen. Ik vind het tijd worden dat daar meer het accent op komt te liggen. Generation R biedt daarvoor allerlei mogelijkheden.”

Met welke vraagstukken houdt u zich precies bezig?

“Uit studies die we in het verleden hebben gedaan, komt de vraag naar voren wat de verhouding is tussen omgevingsinvloeden op altruïstisch gedrag versus invloeden die afkomstig zijn van de opvoeding of de genetica van de kinderen.

De eerste resultaten lijken uit te wijzen dat de directe omgeving van een kind prosociaal gedrag sterk kan stimuleren. Verschillen in prosociaal gedrag tussen kinderen lijken nauwelijks te verklaren op basis van genetische verschillen tussen kinderen of verschillen in opvoedingservaringen. Door relatief bescheiden veranderingen in de omgeving, bijvoorbeeld het aanbieden van een goed voorbeeld, kun je kinderen effectief meer prosociaal gedrag ontlokken. In de gedragseconomie worden die prikkels in de omgeving ‘nudges’ genoemd, bijvoorbeeld de plaats van een product op ooghoogte. Naar die ‘nudges’ gaan we nu meer onderzoek doen voor pedagogisch gebruik.

Een andere lijn is dat wij in de grootschalige Generation R studie gaan kijken naar het oxytocine receptor-gen. Oxytocine is een hormoon en neurotransmitter dat bekend staat om zijn positieve werking op het inlevingsvermogen. We hebben bijvoorbeeld laten zien dat proefpersonen onder invloed van oxytocine meer geld geven aan een goed doel en meer empathisch zijn voor het huilen van een baby. We willen onderzoeken in hoeverre het oxytocine receptor-gen en varianten daarvan samenhangen met altruïstisch gedrag bij kinderen en hun ouders.”

Wat is het praktisch nut van deze studies?

“Als ook uit Generation R blijkt dat de situatie of directe omgeving een grote rol speelt bij het sturen van prosociaal gedrag en altruïsme, dan zou je heel kien moeten zijn op goede voorbeelden die je kinderen voorhoudt en de inrichting van de leefomgeving. In voorlichting, maar ook in het onderwijs, en thuis.

Voor het onderwijs bijvoorbeeld kan dat grote gevolgen hebben. Zeker in het middelbaar onderwijs zijn de scholen groot, anoniem en weinig overzichtelijk, wisselt de samenstelling van de klassen veel en is er voor kinderen weinig gelegenheid om een stabiele band op te bouwen met klasgenoten en leerkrachten. Daardoor biedt de omgeving weinig kans om via voorbeelden van goed gedrag van leerkracht of leeftijdgenoten invloed te hebben op de prosociale ontwikkeling van kinderen. Een stabiele, overzichtelijke groep kan individueel gedrag relatief makkelijk in prosociale richting kanaliseren.”

En wat kun je met die oxytocine?

“De eerste naïeve gedachte daarbij is dat bij voorbeeld Unicef niet langer alleen met een collectebus moet rondgaan, maar daarbij ook een oxytocine spray zou moeten hanteren. Maar dat is natuurlijk te kort door de bocht, ook al omdat we hebben gevonden dat oxytocine alleen bij een bepaalde groep mensen werkt. Meer serieus is de overweging dat oxytocine misschien onderdeel zou kunnen zijn van interventies waarbij ouders worden ondersteund om het hoofd te bieden aan hardnekkige opvoedingsproblemen.

We hebben voor ouders een gedragsinterventie ontwikkeld die misschien nog effectiever kan zijn in combinatie met oxytocine. Het zou ouders kunnen helpen om de signalen van het kind om hulp, aandacht of begeleiding scherper in focus te krijgen. Farmacotherapie in combinatie met gedragstherapie. Maar dat is niet voor de korte termijn weggelegd en moet nog grondig worden getest.”

Vroeg op voor Jan Kees de Jager

Een volle zaal, pers en een minister zonder divagedrag, zij het dat hij tien minuten te laat binnenkwam. Het gastcollege met Jan Kees de Jager verliep perfect. De organisatoren, Marjolein Kooistra en Eleni Koulouki kijken tevreden terug.

Tekst: Jennifer van de Velde

Een glaasje water, een reversmicrofoon en een afstandsbediening; de drie eisen van minister Jan Kees de Jager voor het gastcollege op 15 februari. Geen divagedrag van zijn kant dus, zij het dat hij wel tien minuten te laat binnenkwam. Het gastcollege van de minister van financiën is een traditie bij de studie bestuurskunde. Het sluit aan bij het eerstejaarsvak economie. Voor De Jager was het alweer de tweede keer dat hij voor bestuurskunde sprak op zijn voormalige universiteit.

Er gaat meer schuil achter zo'n gastcollege dan je op het eerste gezicht denkt. Dit kunnen de twee organisatoren, Marjolein Kooistra en Eleni Koulouki, beamen. Van te voren stond de promotie van het evenement centraal. Dit jaar vond het gastoptreden plaats in een grote collegezaal, waardoor het toegankelijk was voor alle studenten van de universiteit. Via posters en Sin-Online-berichten werd het college bekend gemaakt. "Voor studenten is het altijd interessant om een persoon als de minister in het echt te zien spreken," vertelt Kooistra. Behalve studenten en docenten werd ook de pers uitgenodigd. Een tijdrovend karwei - veel heen en weer gebel - vanwege afstemming met het ministerie. Aangezien De Jager geen speciale veiligheidsstatus heeft, volstond de beveiliging van de universiteit.

Op de dag zelf gaan de werkzaamheden van het duo door. Zo moet de pers worden opgevangen en moeten studenten naar hun plaatsen worden gebracht. Ook tijdens het college blijven de dames alert, er mag geen enkele afleiding zijn in de vorm van uitvallende microfoons of latkomende studenten.

Wekker

Gelukkig lijken de studenten massaal de wekker te hebben gezet om naar De Jager te komen luisteren. De collegezaal zit goed vol, op de voorste rij na. Dat blijkt toch net iets te spannend. Als De Jager binnenkomt luistert iedereen meteen aandachtig. Het enige wat uit de zaal komt is een flits hier en daar om de minister op foto vast te leggen.

Nadat de minister in een half uur de tijdlijn van de bankencrisis en de schulden crisis uiteen heeft gezet, is het tijd voor vragen. Deze vragen zijn in een werkgroep voorbereid; voor het gastcollege zijn de beste uitgekozen.

Na het college zijn de meningen van de studenten verdeeld. Is het voor de één allemaal duidelijk

geworden, de ander is toch wat kritischer. “De teksten heb je al eerder gehoord, het is hetzelfde verhaal als in de media. Natuurlijk kan dit niet anders, het is toch jammer. Al met al is het een leuke traditie,” aldus Frank Demmendaal, master student publiek management. Mariska de Zeeuw, eerstejaars bestuurskunde, is enthousiaster. “Ik vond het erg interessant, alles werd goed uitgelegd. Vooral hoe de crisis in elkaar zit en waar we op dit moment staan.”

De organisatie zelf is hartstikke tevreden over zowel het inhoudelijke verhaal als de praktische zaken. Zo is de opkomst hoog en zijn er zelfs studenten van andere studies. Ook vallen er geen microfoons uit en blijft overlast uit de zaal achterwege. Een klein verbeterpuntje voor volgend jaar is het beter profileren van de studie bestuurskunde. “Het is goed om te laten zien dat wij als bestuurskunde zulke namen kunnen binnenhalen,” aldus Koulouki. Toch had zij een dubbel gevoel over de ochtend. Trots omdat bestuurskunde zoiets groots weet te organiseren, maar als Griekse ook geraakt door het negatieve verhaal. “Griekenland werd volledig onderuitgehaald tijdens het college. Ik zeg niet, dat dit helemaal onterecht is, maar het komt toch altijd hard aan.”

Eleni Koulouki (links) en Marjolein Kooistra

Het gastcollege is onder meer uitgezonden bij Nieuwsuur, Radio 1 en FunX. Ook de Volkskrant heeft er aandacht aan besteed.

Slag om congres

Er zijn maar weinig dingen waar een student zijn kerstvakantie voor opzegt. Voor Lasse Hofstra en Ka Wai Tam was het Landelijk Congres der Bestuurskunde (LCB) er één van. Maar drie weken stressen leverde wel wat op. Het LCB komt naar Rotterdam.

Tekst en fotografie: Jennifer van de Velde

Het begint gelijk met een tegenvaller als Lasse Hofstra en Ka Wai Tam, bestuursleden van studievereniging Cedo Nulli, proberen het LCB binnen te halen. Op het moment dat ze zich kandidaat stellen, blijken ze nog maar drie weken tot de eerste deadline te hebben. In die drie weken moeten ze aanbevelingsbrieven, garantiestellingen en bestuursbeurzen regelen.

Op zich geen probleem, maar in die drie weken zit ook de kerstvakantie. “Als je net voor de vakantie geen reactie hebt gehad dan haal je het niet meer,” vertelt Hofstra. Gelukkig is het congres ook van groot belang voor de FSW, die volgend jaar haar 50-jarig bestaan viert. Hierdoor is er volledige medewerking en worden zaken als garantiestellingen en bestuursbeurzen snel geregeld. En ook de stad is enthousiast; veel medewerkers bij de gemeente zijn bekend met het congres. Dit helpt bij het uitzoeken van mogelijke locaties en de aanbevelingsbrieven.

Uiteindelijk wordt alles op tijd ingeleverd, met het gewenste resultaat als gevolg. Volgend jaar kunnen Rotterdamse studenten genieten van het LCB in eigen stad. Het evenement brengt sprekers, workshops en discussies die allemaal verbonden zijn aan hetzelfde thema.

Presentatie

Naast Rotterdam wilde ook Nijmegen het congres binnenhalen. Beide partijen moesten, nadat alle documenten waren ingeleverd, een presentatie houden voor het landelijke overlegorgaan. “We wisten dat we inhoudelijk een goed verhaal hadden, maar dat was tegelijkertijd onze valkuil. Hierdoor werden we nonchalant en een beetje arrogant,” aldus Tam. En laat dit nu net iets zijn waar de nuchtere studenten uit het oosten niet van houden.

Bovendien was het congres de afgelopen jaren steeds in de Randstad georganiseerd, wat in het nadeel van Rotterdam werkte. “Gelukkig hadden we brede steun van zowel de faculteit als de stad en lag er al een plan startklaar. In Nijmegen was het allemaal nog heel onzeker.” Wat precies de doorslag gaf, is onbekend, maar Cedo kreeg zeven van de elf stemmen.

“Dat voelde echt als een overwinning. We hebben er drie weken non-stop aan gewerkt en dan is het fijn om zo’n resultaat te boeken,” vertelt Hofstra. Natuurlijk werd dat gevierd. Aan het gebruikelijke etentje met de leden van het overlegorgaan werd nu een feestje vastgeplakt. Hoewel Nijmegen een sportieve verliezer was, hield deze tegenstander het na de vergadering toch voor gezien. De week

erna werd het nogmaals gevierd met de verenging in café de Smitse. Ditmaal met taart. “Iedereen had zo meegeleefd, zowel de studenten als de medewerkers. We kregen zelfs steun vanuit andere studieverenigingen. Dan is het extra leuk om met goed nieuws thuis te komen.”

Tastbaar

Nu de slag om het congres gewonnen is, begint pas het echte werk. In de komende maanden zal een achtkoppige commissie worden samengesteld. Tam en Hofstra houden zich bezig met de werving. Ondanks de studiedruk vanuit Den Haag, maken de twee zich daar geen zorgen over. “Ten eerste is het een parttime klus, er kan ernaast gestudeerd worden. Ten tweede is het een inhoudelijk project, het voegt echt iets toe aan je studie. Het maakt de studie bestuurskunde heel tastbaar, wat tijdens de studie zelf weinig voorkomt,” stelt Hofstra. Over geld hoeft de toekomstige commissie zich geen zorgen te maken, want er is een bestuursbeurs voor de leden beschikbaar.

Geïnteresseerd? Op 23 februari vindt de informatieavond plaats, waar je met al je vragen terecht kunt. Wie dit jaar alvast een kijkje wil nemen bij de ‘concurrenten’ in Utrecht kan informatie vinden op www.lcb.nl.

Colofon

SoFa nr. 4 jaargang 4 – 21 februari 2012

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Caroline van der Schaaf en Jennifer van de Velde

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag in 3 april 2012

De ratrace om onderzoeksubsidie

Grotere zakken geld voor minder mensen. De kans om onderzoeksubsidies binnen te halen - 'een loterij' - wordt zo nog kleiner. Toch blijven wetenschappers voorstellen produceren in de hoop een keer raak te schieten. Wat bevordert de slagingskans? Pearl Dykstra, Marjan Gorgievski en Steven Van de Walle over hun ervaringen met het subsidiecircuit.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Dr. Marjan Gorgievski van psychologie heeft eigenlijk geen tijd voor een interview. Ze zit met een deadline voor een subsidieaanvraag. Deze keer voor 'COST', een Europese geldpot voor het verstevigen en vergroten van internationale netwerken van onderzoekers. Maar goed, een half uurtje kan ze wel vrijmaken.

Ruimte in de krappe agenda vrijhouden, zodat een subsidieaanvraag op tijd de deur uit kan, is tegenwoordig het lot van wetenschappers. "Als je promovendi aan wilt aanstellen of überhaupt onderzoek wilt doen, dan moet je eerst geld zien te krijgen," stelt Gorgievski. "Wil je onderzoek blijven doen, dan moet je extern geld verwerven. Dat is het huidige klimaat," zegt ook prof. dr. Pearl Dykstra van sociologie.

Dykstra kan even op haar lauweren rusten. Ze heeft net een half miljoen binnengehaald. Geld van de zogenaamde 'Nederlandse Roadmap' waarmee grootschalige onderzoeksfaciliteiten worden opgebouwd. Het zijn aanvragen voor een budget van minimaal tien miljoen euro. Voor sociologen die geen duur laboratorium nodig hebben, vrij ongebruikelijk om daar op in te schrijven. Dykstra deed het toch. Zij wilde het geld voor dataverzameling. Want, is haar redenering, daarmee kan de infrastructuur voor onderzoek in de sociale wetenschappen verbeterd en uitgebreid worden. Het volle pond kreeg ze niet, maar daar treurt Dykstra niet om. "We staan nu wel op de Roadmap, en dat betekent erkenning van onze kwaliteit. Wat wij (sociologen) doen, doet ertoe. We zijn ook expliciet uitgenodigd om in de volgende ronde van 2014 een nieuwe aanvraag te doen. Daarom heet dat half miljoen ook zaaigeld."

Keihard werken

Dykstra kent ondertussen het klappen van de zweep. Sinds haar eerste schreden in de wetenschap is zij niet anders gewend dan de boer op te gaan. Dat betekent contacten onderhouden met ministeries, zorgen dat je zelf in beoordelingscommissies zit, een goed cv opbouwen en websites met deadlines in de gaten houden. Maar ja, hoe kom je bijvoorbeeld in een commissie? "Jezelf aanbieden, en als je gevraagd wordt, zeg je geen nee. Je moet eens weten hoeveel commissiewerk ik doe. En ja, de tijd

die ik aan een commissie besteed, gaat ten koste van de tijd om een artikel te schrijven, maar dat is een keuze die ik gemaakt heb. Het is keihard werken; ik bedoel: wanneer schrijf ik mijn artikel? 's Avonds laat en in het weekend."

'Schrijf een toegankelijk voorstel' is een ander advies van Dykstra. Dat begint heel eenvoudig met het duidelijk herkenbaar maken van de onderzoeksvraag, bijvoorbeeld door die te cursiveren. Centrale punten uit het voorstel staan vervolgens vet afgedrukt. Het voorstel laten lezen aan anderen, vooral aan mensen die niet zo diep in het onderwerp zitten. In zo'n beoordelingscommissie zitten ook niet de super-deskundigen op dat ene gebied. "Je moet het kunnen verkopen aan iemand die niet zo'n specialist is als jezelf. En het lukt heus niet altijd, vertel mij wat. Dan haal je in de eerste ronde maximum scores en sneuvelt je voorstel toch bij de commissie. Ontzettend jammer is dat, maar de tekst die je geschreven hebt, kun je weer voor een volgende keer gebruiken."

Willekeur

Goede voorstellen die net de eindstreep niet halen, zijn een fenomeen dat prof. dr. Steven Van de Walle van bestuurskunde maar al te goed kent. Als het aan hem ligt, gaat men in de eindfase van de competitie gewoon lootjes trekken. "De uiteindelijk toekenning hangt van toevalligheden af. Je gaat dan een strijd aan met mensen die allemaal goed zijn. Men probeert de beoordeling te objectiveren maar in feite is die laatste ronde puur een loterij, voor een deel op willekeur gebaseerd."

Hij zegt dit niet uit rancune of frustratie. Van de Walle haalt namelijk de ene na de andere subsidie binnen. Nee, hij wil af van de uitdijende en geldverslindende bureaucratie. De drang van de subsidieverstrekkers om risico's af te dekken, alles te kunnen legitimeren en aan te tonen dat men relevant bezig is, kost volgens Van de Walle gigantisch veel. Daarom pleit hij voor minder controle en meer risico met het uit te geven geld. Maar hij weet ook dat zoiets niet in lijn met de tijdgeest is. "Als we een euro kwijtraken, hebben we last van de rekenkamer, het parlement, Geen Stijl en weet ik wat niet allemaal. Daardoor blijft alles gericht op beheersing en controle."

"FINANCIERING VAN THEMA'S DIE IN FEITE AL EEN PAAR JAAR IN DE MODE ZIJN, VAN ONDERZOEK DAT AL GEDAAN IS"

Over de nieuwe opzet om onderzoeksgelden voortaan aan topsectoren toe te bedelen is Van de Walle ook niet enthousiast. Grotere zakken geld voor minder mensen, en daar zit hij niet op te wachten. "Een half miljoen krijgen is natuurlijk leuk, maar of dat zo veel meer toegevoegde waarde heeft dan een reeks kleine financieringen, daar ben ik niet volledig van overtuigd. Bij ons heb je vaak een ideeetje dat je wilt uitzoeken en daar heb je dan 50.000 euro voor nodig."

Het leidt ook tot nog meer cumulatie van middelen. Want het is ook de praktijk dat iemand die veel onderzoeksgeld krijgt, daarna nog meer geld gaat incasseren. Dat is een veilige keuze voor de financier. Van de Walle schampert: "Binnen de financiering denkt men dat ze het allemaal kunnen plannen. Dat ze de thema's, het procesverloop, de output en impact op voorhand kunnen vaststellen. Een planningseconomie om innovatie te stimuleren. Dat leidt tot financiering van thema's die in feite al een paar jaar in de mode zijn, tot onderzoek dat al gedaan is."

Ondersteuning

Euforie en teleurstelling, Gorgievski heeft het allemaal meegemaakt. Haar eerste aanvraag, een EUR-fellowship, was meteen raak. Jaar in jaar uit geld voor de Summerschool binnenhalen, lukte haar ook. Maar haar aanvraag bij het FP7-programma strandde in de laatste ronde. Dat je dan toch een kleine bonus kon krijgen van de EUR, wist ze niet. De informatievoorziening is niet erg transparant en beschikbare informatie met andere delen, is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het EUR-geld kreeg ze uiteindelijk toch, dankzij ondersteuning vanuit het faculteitsbureau. "Ik heb veel contact met de medewerkers van de faculteit en universiteit die helpen bij het indienen van voorstellen. Zij hebben suggesties over welke thema's je bij wie en wanneer kunt inbrengen. En bij

de COST-aanvraag heeft Jessica de Leeuw (de nieuwe beleidsmedewerker van het faculteitsbureau met subsidieaanvragen in haar portefeuille, red.) geholpen bij de interpretatie van het aanvraagformulier. Dat was met zulk wollig taalgebruik opgesteld. Zij heeft dan een voorbeeld van een eerdere aanvraag, of kent iemand die dit soort voorstellen beoordeeld heeft.”

De Leeuw is ondertussen druk bezig met het uitbouwen van de subsidieondersteuning vanuit het faculteitsbureau. Ze maakt momenteel een inventarisatie- en tevens kennismakingsrondje om de behoefte van de wetenschappers te peilen.

Studentje pesten

Die studenten, zo wil het verhaal, dat zijn eigenlijk maar luie en geldverslindende rotzakken. Tijd om eens flink het mes te zetten in het hoger onderwijs, dat zal ze leren.

Langstudeerboete, probleemgestuurd onderwijs, nominaal is normaal, geen beurs meer tijdens de master, geen tweede studie meer, kortere geldigheid van de ov-jaarkaart, enzovoort. Het zijn allemaal maatregelen, mooi verpakt of niet, die moeten bijdragen aan een hogere 'efficiëntie' in het onderwijs. Hoe sneller je afstudeert, hoe beter. In Nederland geloven sommige politici en bestuurders daadwerkelijk dat bezuinigen op het onderwijs past in een visie waarin Nederland een toonaangevende kenniseconomie is. Dat we hier al jaren achterlopen qua uitgaven voor onderwijs en onderzoek wordt voor het gemak even buiten beschouwing gelaten.

Eén van de meest idiote regels is de bijverdiengrens. En ik kan het weten, want ik heb in 2009 net te veel verdiend. Voor die doodzonde, werken en studeren tegelijk, betaal ik nu de prijs. Ik moet bijna tweeduizend euro terugstorten in de kas van DUO, aldus een brief die kort geleden op de deurmat plofte. In 2009 verdiende ik een paar honderd euro 'te veel'. Zodra je één euro over de bijverdiengrens heen gaat, mocht (inmiddels is dit punt aangepast) je direct het hele bedrag van de ov-jaarkaart terugstorten. Daarbovenop komt het bedrag dat je 'onterecht' aan studiefinanciering hebt ontvangen.

De logica achter de bijverdiengrens lijkt logisch. Als je zoveel verdient, heb je geen staatssteun meer nodig. Behalve als je een grote bank naar de klote fraudeert. Daarnaast wil de overheid, zeker nu, geen studenten die zich buiten hun studie ontwikkelen. Je moet en zal nominaal studeren. Dat je zonder enige praktijkervaring de echte wereld in gaat, is je eigen probleem. Geen speld tussen te krijgen. Toch?

Nou één principiële speld dan. Waarom krijgen studenten die door rijke ouders gesteund worden dan eigenlijk studiefinanciering? Die hebben het toch ook niet nodig? En misschien een economische speld. Ik verdiende een aardig potje belasting bij elkaar voor Vadertje Staat. Zomaar een paar duizend euro loonbelasting, sociale premies, volksverzekeringen, dat soort gedoe. Bovendien heb ik geen rooie rotcent op m'n spaarrekening staan, alles is opgebrast. Nog eens 19 procent btw dus, plus een student die de schoorsteen van de lokale horeca flink laat roken.

Ik ben hier bijna weg, gelukkig. Ik heb medelijden met de eerstejaars van nu. Ik hoop dat het nominale keurslijf jullie past, ik word al sacherijzig als ik eraan denk. Voor de rebelse studenten onder jullie een advies: zoek een dik betaalde bijbaan. Liever een zes, geld en werkervaring dan die negen. Een bijbaan, met bijhorende studievertraging, wordt de dikste middelvinger die je in het gezicht van de nominaal-verslaafde bestuurders kunt steken.

En dat hebben ze af en toe nodig, een dikke middelvinger.

René van Leeuwen, masterstudent sociologie en columnist Volkskrant.nl

Van dagvergoeding naar ‘dag vergoeding’

Wat en hoe medewerkers declareren is allemaal bekend bij Karin Veldhoven. Zij verwerkt alle declaratieformulieren. Haar verhaal over banknummers die niet in het systeem passen, ontbrekende budgetnummers en het oprekken van de regels. De dagvergoeding verandert zij na grondig speurwerk wel eens in ‘dag vergoeding’.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Alle facturen en declaratieformulieren met bijbehorende bonnetjes voor kosten van congresbezoek, een boek, een nieuwe stoel of het bijwonen van een redactievergadering gaan naar de financiële administratie van de faculteit en komen op het bureau van Karin Veldhoven. Zij bekijkt streng doch rechtvaardig of alles volgens de regels gebeurt.

Alle facturen en bonnetjes worden gearhiveerd in een schier eindeloze rij ordners

Regel 1 is of het juiste bedrag wordt gedeclareerd. En ja, daar gaat het veelal al fout. Rekenen is niet alleen op de basisschool een probleem, ook medewerkers van de FSW worstelen ermee. Verkeerd optellen bij het bepalen van het totaalbedrag is de meest voorkomende fout. “Laat dat optellen alstublieft achterwege,” is het verzoek van Veldhoven.

Regel 2 is de handtekening van de penningmeester van de betreffende opleiding. Als die ontbreekt, wat ook regelmatig voorkomt, gaat de declaratie terug naar de indiener. Hetzelfde gebeurt indien er geen budgetnummer is ingevuld. Is er wel een budgetnummer aanwezig dan is daarmee de kous nog niet af. De vraag is vervolgens of de kosten daadwerkelijk uit het juiste potje gedeclareerd worden. Wetenschappers vinden het soms lastig te bepalen onder welke post ze de kosten moeten onderbrengen en Veldhoven ziet die verwarring geregeld terug in de formulieren. In zulke gevallen volgt terugkoppeling met de penningmeester.

Cultuurverschillen

De verschillen in wat en hoe mensen declareren zijn ondertussen wel bij Veldhoven bekend. Zo is er de categorie die een abonnement bij haar heeft. “Dat zijn mensen die heel veel buiten de deur doen, die veel werk binnenhalen en derhalve ook veel bonnetjes inleveren,” licht Veldhoven toe. Er zijn ook cultuurverschillen tussen de opleidingen. “Als ze bij psychologie een onderbroek kunnen declareren, doen ze dat ook. Het vreemde is dat alle penningmeesters er eigen regels op nahouden van wat wel en niet mag. Ze geven soms een akkoord voor dingen waarvan ik denk: dat is niet volgens het boekje.”

Bij het onderwerp ‘dagvergoeding’ worden de grenzen volgens Veldhoven nog wel eens opgezocht. “Die dagvergoeding is vrij riant, maar het is wel de bedoeling dat iemand die bijvoorbeeld een hotel mét ontbijt heeft, dat vermeldt zodat het van de vergoeding afgetrokken kan worden. Hetzelfde geldt voor een congres waar een diner bij zit of een excursie. Mensen geven dat niet altijd door, niet uit kwade wil hoor, ze vergeten het. Dus ik zoek bij al die hotels na of daar een ontbijt bij zit ja dan nee. Ik speur naar alles.”

Facturen voor vliegtickets houdt ze extra in de gaten. Het wil nog wel eens voorkomen dat een partner of familie meevliegt. Die kosten moeten gemeld en terugbetaald worden. “Ik vind het curieus dat dat nooit spontaan gebeurt, ik moet het altijd vragen.”

Gemakkelijk

Onterechte declaraties, zo’n vaart zal het toch niet lopen? Wetenschappers kunnen alleen declareren uit hun persoonlijke potje met daarin geld dat door henzelf is verdiend. Het systeem heeft zo automatisch voor een rem op de uitgaven via declaraties gezorgd. Dat ziet Veldhoven ook wel, maar toch. “Het gaat om aardig wat geld en als je dat helemaal vrij zou laten, dan zouden mensen snel geneigd zijn daar te gemakkelijk mee om te gaan. Wat is werk gerelateerd en wat niet. Nu declareren ze ook een iPad, iPod of iMac. En is dat alleen voor het werk? M’n neus, als ik een iPad koop, moet ik die zelf betalen, want ik heb geen potje waar dat uit kan.”

Enfin, zijn de formulieren volledig en juist zijn ingevuld, dan kan Veldhoven beginnen aan de bulk van het werk. De gegevens in het systeem invoeren en hopen dat er niet al te veel op buitenlandse bankrekeningen gestort hoeft te worden. Sommige van die banknummers passen niet in het systeem en dan moet er veel kunst- en vliegwerk aan te pas komen om de uitbetaling te regelen. Declaraties van activiteiten waar buitenlandse partijen of sowieso meerdere partijen bij betrokken zijn, zijn in het algemeen lastig. Over wie de originele bonnen mag of moet bewaren zijn vooraf vaak geen afspraken gemaakt en dan moet de financiële afdeling van het facultaire bureau dat achteraf regelen.

In sommige gevallen mag de btw niet gedeclareerd worden. In dikke boekwerken wordt dan opgezocht welk percentage een bepaald land in rekening brengt, zodat de juiste btw wordt verrekend. Tenslotte zorgt Veldhoven dat alles goed gearchiveerd is. Stel dat er een garantiebewijs nodig is of de belastingdienst komt op bezoek, dan moeten de rekeningen traceerbaar zijn. Het traject van een bonnetje indienen en geld gestort krijgen is dus niet zo eenvoudig als men in eerste instantie zou denken. En soms is het tracé helemaal geblokkeerd - dan is Veldhoven op vakantie.

Na jaren studie het échte leven

In de tweede helft van de master Bestuurskunde is het dan zover: de masterstage. Na al die jaren met de neus in de boeken wordt er écht kennisgemaakt met de praktijk. En dat is soms best even wennen. Een student en een net afgestudeerd bestuurskundige over hun ervaringen.

Tekst: Caroline van der Schaaf

Bas Paauwe (21) is bezig met het onderzoek voor zijn eindscriptie. Hij hoopt dit najaar af te studeren.

Waar heb je je masterstage gelopen, en waarom daar?

“Ik heb een half jaar stage gelopen bij de gemeente Dordrecht. Het was een uitstaande vraag van de gemeente zelf waarop ik ben ingegaan. Bij mijn eerste sollicitatiegesprek heb ik min of meer bedongen dat ik hier bij goed presteren ook mijn scriptieonderzoek kon doen. Daar ben ik nu mee bezig.”

Wat heb je allemaal gedaan tijdens je stage?

“Ik heb meegedraaid in het Stads Bestuurs Centrum van Dordrecht. Ik heb me vooral beziggehouden met een aantal projecten rondom burgerparticipatie. Ik heb met burgers gepraat, zo nu en dan contact gehad met de wethouder Open Bestuursstijl (die burgerparticipatie in zijn portefeuille heeft), heb veel gesproken met projectleiders over de knelpunten in de processen en heb onderzoeksgegevens voor de projecten verzameld.”

Sluit de theorie van de studie aan op de praktijk?

“De theorie uit de studie sluit niet altijd helemaal aan op de werkelijkheid zoals die hier bij de gemeente is. Het grote voordeel is wel dat ik door alle opdrachten, projecten en werkstukken waar ik tijdens de studie mee bezig ben geweest, de taal van de mensen hier spreek. Je hebt ook een analytisch vermogen meegekregen. Maar de echte kneepjes van het vak leer je pas in de praktijk. Politiek-ambtelijke gevoeligheden bijvoorbeeld, daarover lees je wel in de boeken, maar in de praktijk leer je daar pas echt mee omgaan.”

Zijn je nog dingen tegengevallen?

“Ik heb veel geleerd, ben met open armen ontvangen en goed gecoacht. Maar de cultuur bij een gemeente is er wel een waaraan je moet wennen en waar je tegen moet kunnen. Processen verlopen vaak erg langzaam. Er zitten veel lagen tussen en je moet met veel mensen samenwerken.”

Hoe was het om ineens ambtenaar te zijn?

“Dat was wel even slikken. Normaal gesproken sta je tot een uur of één op de sociëteit van je studentenvereniging, of je doet nog eens een avondje gek met wat mensen. Dat kan in principe nog steeds, maar om zeven uur 's morgens gaat wél gewoon je wekker. Hier werken is een stukje formeler dan wanneer je met een aantal studenten met een project bezig bent en daarna nog eens een biertje pakt op het terras. Dat mis ik soms wel.”

Lukas Valkenburg (26) studeerde in 2011 af als bestuurskundige. Inmiddels werkt hij als consultant zorg bij Studelta, een talentenbureau voor young professionals.

Naar wat voor stageplek zocht je?

“Ik wilde graag stage lopen in de zorg. Ik vind de zorg een uitdagende sector omdat er volop moet worden bezuinigd, de vraag naar zorg almaar stijgt en de belangen binnen de verschillende actoren in de zorg uiteenlopend zijn. Dat brengt leuke uitdagingen met zich mee.” Was het moeilijk om een interessante stageplek te vinden? “Als je verwacht dat de organisatie waar je stage wilt lopen een kant en klaar onderzoek voor je klaar heeft liggen dat je ook nog eens leuk vindt, dan wel. Ik heb het heft in eigen handen genomen en zelf organisaties benaderd. Toen ik werd uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek, had ik al een uitgewerkte vraagstelling op papier staan die ik wilde gaan onderzoeken.”

Waar heb je uiteindelijk je stage gedaan?

“Ik heb mijn stage gelopen in het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven, waar ik onderzoek heb gedaan naar vertrekmotieven van verpleegkundigen. Ik heb mijn stageperiode als heel leuk ervaren: na al die jaren uit de boeken gewerkt te hebben, eindelijk een combinatie van boek en praktijk. Het opzetten van het theoretisch kader is een behoorlijke kluit, maar als dat eenmaal staat, kun je je data gaan verzamelen. Voor mij was dat de organisatie in gaan, mensen van de werkvloer interviewen, wat ik heel erg leuk vond. Het was vooral een uitdaging om zo veel mogelijk respondenten te verzamelen voor mijn enquête.”

Was het wennen aan het werkende leven?

“De omschakeling van elke dag vroeg je bed uit om te gaan werken, was wel even wennen. Bij mij duurde het een week of twee voordat ik ’s avonds ook nog wat kon ondernemen; daarvoor was ik elke avond helemaal kapot. Daar stond wel dagelijks contact met interessante materie tegenover, en wegwijs worden in het doen van wetenschappelijk onderzoek.”

‘De overheid wordt steeds kleiner, so what?’

Hij is niet zo van de huilverhalen. Dus een kleiner wordende overheid, daar zul je hoogleraar bestuurskunde Mark van Twist niet snel rouwig om zien. ‘Ik denk veel meer vanuit de kansen die het biedt.’

Tekst: Sanne van der Most

“Neem bejaardenhuizen,” zegt Van Twist. “Vroeger dachten we dat het het hoogtepunt van beschaving was om bejaarden op te bergen op kleine kamertjes in een torenflat met allemaal verplegend personeel om ze heen. Tegenwoordig nemen ouderen liever zelf het initiatief om samen in een woongroep te gaan wonen en elkaar te helpen. Niet omdat de overheid geen geld meer heeft, maar omdat ze dat zélf willen. Mensen gaan de publieke voorzieningen weer als iets van hen zelf beschouwen en dat is alleen maar positief. Als je de zorg voor de kinderboerderij en het zwembad bij de mensen zelf neerlegt en hen verantwoordelijk maakt, loopt het beter en wordt het er bovendien veel leuker dan wanneer het altijd maar afhankelijk blijft van subsidie.”

“Als mensen zelf verantwoordelijk zijn voor een kinderboerderij, loopt het beter.”

Natuurlijk zitten er allemaal haken en ogen aan deze gedachtegang, geeft Van Twist direct toe. “Het is een theoretisch denkmodel. Maar dat wil niet zeggen dat het in de praktijk niet kan werken. Veel mensen benaderen dit thema vanuit de gedachte dat de overheid gedwongen moet inkrimpen, afstoten en bezuinigen. Alle initiatieven die hier vervolgens uit komen, zijn dan alleen maar minder dan dat het was.”

De insteek van Van Twist is een totaal andere. “Als je het vanuit publiek ondernemerschap en particulier initiatief bekijkt, zie je hoe weinig mensen zich gelegen laten liggen aan de context van de overheid. Ze gaan die publieke dienstverlening gewoon zelf organiseren. Verplegers die een zorginstelling starten, ouders die een school oprichten, ondernemers die brood zien in asielopvang, mensen die geld inzamelen voor een maatschappelijk doel via Crowdfunding en Gorilla Gardners die hun eigen wijk groener maken door links en rechts bomen te planten. Maar ook bewoners die zelf een bibliotheek beginnen in een leegstaand appartement van de woningcorporatie. Buren kunnen hun eigen boeken daar ook neerzetten in ruil voor gratis lenen. Geweldig toch? Zo is de bibliotheek ook ooit ontstaan en dat werkte prima.”

Dure Maserati's

Een heleboel voorzieningen die de overheid nu regelt zijn ooit, net als de bibliotheek, maar ook de verzekeringsmaatschappij en het ziekenhuis, ooit opgezet door de gemeenschap zelf. Vanuit particulier initiatief dus. Langzaam maar zeker werden ze overgenomen door de overheid die er grote gebouwen omheen zette, strenge regels bedacht en ging controleren of ze wel werden

nageleefd.

Van Twist: “Het verdrietige is, als je iets aan de overheid overlaat, dan ontstaat er op een gegeven moment subsidieverslaving. Projectplannen worden dan alleen nog maar naar die subsidie toegeschreven, de oriëntatie verschuift van de samenleving naar de overheid en mensen raken de grip kwijt. Ik zeg niet dat we nu in een keer alles bij de markt moeten onderbrengen. Dan krijg je directeuren die zichzelf te veel salaris laten toekennen en rondrijden in dure Maserati's en scholen waarin de leiding zich gedraagt als de raad van bestuur van een groot bedrijf. Natuurlijk zijn dat uitwassen. Maar toch moeten we de veerkracht van de samenleving, particulier initiatief en eigen verantwoordelijkheid niet onderschatten.”

Adopteren

In Amerika gebeurt dat volgens Van Twist al veel meer. “Zo kun je in Boston brandweerkranen adopteren. Jouw naam wordt erop gezet en dat is dan jouw kraan. Jij draagt zorg voor het onderhoud en als het hard heeft gesneeuwd, zorg je dat hij sneeuwvrij is. Verwaarloos je je kraan, dan kan iemand anders hem van je afnemen. Een leuke manier van ‘gaming’ én het zorgt ervoor dat de kranen goed worden onderhouden zonder dat de staat daar een rol in speelt. Mensen doen dat echt niet alleen omdat de overheid het vertikt, maar puur omdat ze het leuk vinden om met elkaar de buurt mooier te maken. Daar is helemaal niks mis mee. Wie heeft ooit bedacht dat alle gemeenschapstaken per se door de overheid moeten worden uitgevoerd? Laat ze vooral lekker controleren en houd het daarbij. Met een kleine overheid die alleen de voorwaarden schept kan dat prima.”

Boeiend onderwijs sluit aan bij student

Goed onderwijs, wat is dat eigenlijk? Bachelorcoördinatoren dr. Gino Camp (pedagogische wetenschappen) en dr. Arjen Leerkes (sociologie) gaan met elkaar in gesprek over docenten met 'coveritis' en over hoe het voor studenten steeds moeilijker wordt om de kantjes er vanaf te lopen.

Tekst: Caroline van der Schaaf

Fotografie: Mary van der Graaf

Gino Camp is opleidingsdirecteur van pedagogische wetenschappen en coördinator van de bachelor en Leerkes coördineert het eerste jaar van de bachelor van sociologie. Om het onderwijs goed en scherp te houden, komen de verschillende docenten en coördinatoren van de onderwijsblokken eens in de vijf weken bij elkaar om de blokken voor en na te bespreken, vertellen ze. Bij pedagogische wetenschappen gebeurt dat in een curriculumjaargroep, bij sociologie tijdens het jaarcluboverleg. "We bespreken dan heel nauwkeurig de inhoud van elk blok. We kijken wat eventuele problemen zijn, hoeveel uren studenten aan de opdrachten besteden, of er overlap is met andere vakken en hoe het in de onderwijslijn past. Zo proberen we het onderwijs steeds weer te verbeteren."

Graadmeter

De mening van studenten is daarbij een belangrijke graadmeter. Aan input geen gebrek, laat Leerkes weten. "Om je te kunnen inschrijven voor het tentamen van het probleemgestuurde onderwijs (pgo), moeten studenten het evaluatieformulier invullen. Daardoor heb je in de praktijk bijna honderd procent respons."

Wat maakt dat studenten een vak als goed beoordelen? "Ik denk dat samenhang voor studenten belangrijk is," zegt Camp. "Dat ze een lijn zien tussen de problemen die ze krijgen voorgeschoteld. Dat de problemen leuk en uitdagend zijn. En dat er geen dingen misgaan in de organisatie. Lessen die uitvallen, dat soort dingen."

'Highlights'

Het is natuurlijk niet zo, dat alleen studenten bepalen hoe het curriculum eruit ziet. Leerkes: "Een belangrijk vak als methodologie is misschien minder spetterend, waardoor het moeilijker is om een hoog cijfer te krijgen van de studenten. Ze zien vaak later pas in waarom het zo'n belangrijk vak is en wat je ermee kunt. Terwijl het vak algemene inleiding bij alle opleidingen heel hoog scoort. Dat is ook logisch: studenten krijgen in een kort tijdsbestek alle highlights van de studie voorgeschoteld. Dat is makkelijker scoren."

Daarom kijken de bachelorcoördinatoren heel goed hoe docenten hun vak vormgeven. "We proberen in het pgo op een concrete manier theoretische onderwerpen te presenteren die aansluiten bij de belevingswereld van de student. Bijvoorbeeld door het bekende jongetje in de Kuip met de opgestoken middelvinger te gebruiken in een onderdeel over nature en nurture."

dr. Gino Camp (links) en dr. Arjen Leerkes

Pgo is een goed voorbeeld van hoe onderwijs effectief vormgegeven kan worden, vinden zowel Leerkes als Camp. Leerkes: “Het verandert de studenten echt. Het stimuleert een actievere student. We hebben ook gezien dat het aantal gestudeerde uren omhoog is gegaan. Waarschijnlijk omdat ze met wat meer plezier studeren, maar ook omdat het allemaal minder is voorgekauwd. In het oude model wist je wat je moest kennen, en dan was het heel verleidelijk om dat uit te stellen tot vlak voor het tentamen. Bij het pgo moeten ze zelf het antwoord zien te vinden. Ze moeten het probleem analyseren en zelf leerdoelen formuleren die de basis vormen voor hun zelfstudie. Ze doen hierbij heel veel vaardigheden op. Door het formuleren van de leerdoelen trainen ze hun analytische vaardigheden. Ze leren ook gebruikmaken van de kennis die er in een groep is. Uiteindelijk bereidt het pgo veel beter voor op het bereiken van een academisch werk- en denkniveau. En dat is volgens mij wat goed onderwijs moet doen.”

De kantjes eraf lopen, is bij pgo lastig. Natuurlijk, je kunt proberen mee te liften op de inzet van je medestudenten. Maar dat zal de tutor niet ontgaan. “Het is ook een kwestie van sociale druk binnen de groep,” zegt Camp. “Als jij constant degene bent die zich niet heeft voorbereid, loopt dat zeker in de gaten.” Het is wel een aandachtspunt, zegt Leerkes. “We gaan de studenten daarom ook beoordelen op professioneel gedrag: ben je goed voorbereid, kom je op tijd, dat soort dingen. Dit is een heel studentvriendelijk systeem, dan mogen we ook wat van studenten verwachten.”

Essentieel

Pgo vraagt ook van docenten een grote inzet. “Het legt de lat ook voor docenten hoger,” zegt Leerkes. “Zij moeten zich goed kunnen verplaatsen in de leefwereld van de studenten en veel beter nadenken over wat ze de student willen leren. Ook omdat ze niet met verplicht studiemateriaal werken. Docenten moeten veel meer gaan denken in termen van begrippen, theorieën en verbanden. Dat is soms best moeilijk.”

Bij sommige docenten zit hun neiging tot volledig zijn daarbij in de weg. “Sommigen hebben last van ‘coveritis’,” aldus Camp. “Als de hele stof gecovered is, dan heb ik het vak gegeven, denken zij. Maar het is een misvatting dat het dan ook allemaal blijft hangen. Je kunt beter slimme keuzes maken in wat je belangrijk vindt en wat essentieel is voor een vak en dat dan goed aanleren door middel van pgo. Dat is een manier om kennis echt goed te laten beklijven.”

Verslingerd aan parapsychologie

Telepathie, communiceren met doden en engelen of helderziendheid. Je moet wel lef hebben om voor een scriptie over parapsychologie te kiezen. Drie studenten durfden het aan en als beloning mochten ze hun werk in het openbaar presenteren.

Tekst: Jennifer van de Velde

Onlangs verdedigden Hanneke van Pel, Sophie Leijdesdorff en Baruch van den Berg hun scriptie. Een unieke aangelegenheid, want bij een bachelorscriptie is dit meestal geen vereiste. Ook het onderwerp van hun scriptie was ongebruikelijk. Alle drie hebben zich verdiept in de parapsychologie. Voorafgaande aan de presentatie spelen de zenuwen wel een rol. Bij Van Pel is daar het minst van te merken: tijdens haar voordracht valt vooral het enthousiasme waarmee ze vertelt op. “Ik ben niet zenuwachtig aangelegd, dus dat scheelt, wel zag ik op tegen de vragen,” vertelt Van Pel. Dat bleek onnodig. De experts, verantwoordelijk voor de vragen, waren vooral onder de indruk van de drie scripties. Natuurlijk blijft een kritische noot niet uit, maar ook dan stond Van Pel haar mannetje. Ook de afsluiting, een plenaire discussie waarbij iedereen in de zaal vragen kon stellen, viel mee. “Het was meer een gezamenlijk gesprek, waarin wij de experts waren. Iedereen dacht echt mee en er kwamen veel interessante opmerkingen en vragen,” vertelt zij.

Sceptisch

Een geslaagde bijeenkomst, maar hoe kwam Van Pel eigenlijk tot haar scriptieonderwerp. Geen uitgestippeld plan, zo blijkt, meer iets dat vanzelf gebeurde. “Tijdens het keuzevak wetenschapsfilosofie vormden we met zijn allen al snel een hechte groep en we wilden graag met elkaar verder,” legt van Pel uit. Dus toen de docent met een scriptieaanbod kwam, hoefde ze niet lang na te denken.

Het onderwerp, parapsychologie, liet niet meteen een lampje branden. Zelfs na een parapsychologische avond, georganiseerd door Cedo Nulli, duurde het nog even voordat Van Pel precies wist welke kant ze op wilde. “Na die avond was ik nogal sceptisch over het onderwerp, vooral omdat er werd gepretendeerd dat de parapsychologie een echte wetenschap was.” Een domper, maar juist haar vertwijfeling bracht haar op een idee. ‘Welke wetenschappelijke waarde heeft de parapsychologie?’ Dat werd de centrale vraag van haar scriptie. Aan de hand van literatuur zou ze naar een antwoord zoeken.

Helaas, een literatuuronderzoek bleek makkelijker gezegd dan gedaan. Welke literatuur ga je wel en niet gebruiken. Over de parapsychologie is een beperkt aantal artikelen en onderzoeken gepubliceerd en dat maakte dat de zaak niet eenvoudiger. Dan kunnen de oudere, moeilijkere artikelen immers niet overgeslagen worden. Tijdens deze strubbelingen hielpen de gesprekken met haar begeleider en de medestudenten. “Het praten met elkaar is voor mij heel belangrijk geweest. Hierdoor werd ik aangescherpt en kwam ik verder.”

Controverse

Toch is een helder antwoord op haar vraag er niet gekomen. De bekende controverse heeft zich voortgezet in deze scriptie. ‘Het feit dat het vakgebied verscheurd wordt door de wetenschappers die pro en contra zijn en door het bestaan van paragnosten die hun eigen draai aan het vakgebied geven, biedt een goede illustratie van de tegenstrijdigheden die de parapsychologie kent’, schrijft Van Pel in haar scriptie. “Er komt uiteindelijk geen eenduidig antwoord op mijn vraag, mijn scepticisme is ook niet weg. Ik kan het nu alleen beter onderbouwen met artikelen en voorbeelden.”

En nu? Van Pel is bezig met haar master klinische psychologie. Toch laat het onderwerp haar nog niet helemaal los, want samen met haar medestudenten is ze gevraagd voor een parapsychologische dag in Utrecht. “Ik dacht dat ik met de presentatie het onderwerp zou afsluiten, maar nu opent het nieuwe deuren.”

De plenaire sessie tijdens de scriptiepresentatie, in het midden (vlnr):
Hanneke van Pel, Baruch van den Berg en Sophie Leijersdorff

Colofon

SoFa nr. 5 jaargang 4 – 3 april 2012

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Caroline van der Schaaf en Jennifer van de Velde

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

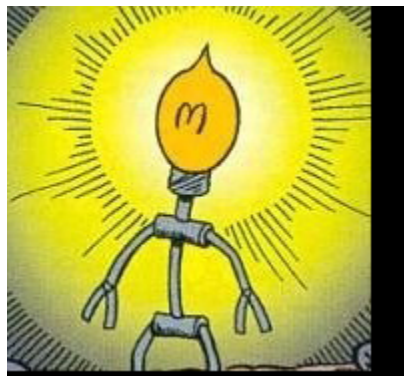
E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag in 15 mei 2012

Wetenschap verkopen

Wetenschap aan de man of vrouw brengen. Daar komt valorisatie grofweg op neer. SoFa sprak met Jan van Strien, Joop Koppenjan en Peter Achterberg over hun ervaringen met valorisatie.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Valorisatie, een modewoord binnen de wetenschap, is het uitventen van kennis. Het draait allemaal om het benadrukken van de maatschappelijke waarde van onderzoek, zodat mensen er geld of aandacht voor overhebben. Van alle wetenschappers wordt verwacht dat zij aan valorisatie doen. Er is zelfs een valorisatiewedstrijd waar socioloog dr. Peter Achterberg aan wil deelnemen.

Valorisatie is wel aan hem besteed. Hij verspreidt zijn kennis onder het grote publiek of professionals via stukken in de krant of op weblogs, lezingen voor het ministerie of praatjes op de radio. “Ik zeg nooit nee, alleen de radio hou ik tegenwoordig een beetje af. Ik sta blijkbaar op een standaardlijst en word bijna elke week wel gebeld om op het laatste moment mijn mening te geven. Dan moet je drie kwartier aan de lijn blijven en reageren op weer een hardwerkende Nederlander die er tussendoor komt. Dat is me net een beetje te veel van het goede, 45 minuten wachten op twee minuten ‘airplay’.”

Aan de criteria, die de Jonge Akademie voor valorisatie hanteert, voldoet Achterberg allemaal. Op één puntje na dan. “Het verkopen van mijn kennis, dus geld verdienen met de opbrengsten van mijn wetenschappelijk onderzoek, dat lukt niet zo best als je socioloog bent.”

Populariseren

Voor de psychologen ligt dit gedifferentieerder, aldus onderzoeksdirecteur prof. dr. Jan van Strien. Bij arbeids- en organisatiepsychologie is men per definitie bezig met wat er in organisaties gebeurt, en organisaties hebben daar belangstelling en geld voor. Daar ligt valorisatie meer voor de hand dan bij het meer fundamentele onderzoek van bijvoorbeeld biologische en cognitieve psychologie.

Als het over het populariseren van de wetenschap gaat, toont Van Strien enige reserve. “In de psychologie moet je dan een beetje voorzichtig zijn. Ik denk aan onze Diederik Stapel en Roos Vonk, beroemd om hun mediagenieke optredens. Ik ervaar de media overigens vaak als ongenueanceerd. Journalisten willen bij wijze van spreken een ‘ja’ of ‘nee’ horen. De nuance wordt niet opgepakt, daar zitten mensen kennelijk niet op te wachten.

Maar als ik voor een programma gevraagd word, werk ik wel mee. Je onderzoek zo helder en leuk mogelijke uitleggen, dat moet je toch altijd willen doen.”

Toepassingsgericht

Voor bestuurskundigen is valorisatie ‘part of the game’. “Althans, als je valorisatie opvat als alles

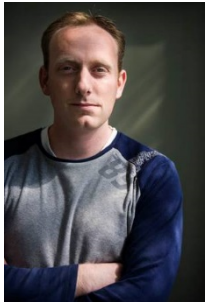
wat te maken heeft met de toepassing van de kennis die je produceert,” zegt prof. dr. Joop Koppenjan. “Bestuurskunde is een toepassingsgerichte wetenschap. Wij produceren kennis om door het openbaar bestuur gebruikt te worden.” Maar deze opvatting deelt niet iedereen. Over de ‘corebusiness’ van bestuurskunde circuleren verschillende meningen. Hoort onderzoek voor het wetenschappelijk circuit, dat goed scoort in wetenschappelijke tijdschriften, niet de kernactiviteit te

zijn?

Koppenjan vindt dat het onderscheid tussen die beide opinies wordt overdreven. “Niets is zo handig als een goede theorie. Als je de goede kennisvragen beantwoordt, gaat dat over belangrijke onderwerpen binnen het openbaar bestuur, en is dat voor de praktijk interessant. In de huidige tijd past wetenschap vanuit een ivoren toren niet, dat moet in interactie met het openbaar bestuur gebeuren. En dan gaat het niet alleen over het communiceren van de uitkomsten, maar ook over het bepalen van de onderzoeksvraag. Maar daar zit wel een spanningsveld.”

Onderzoek moet voor een belangrijk deel extern gefinancierd worden. Opdrachtgevers krijgen op die manier invloed op de vragen die onderzocht worden. Daarmee ontstaat het gevaar dat wetenschappers aan de leiband van externe opdrachtgevers gaan lopen. “Ik vind het mooi dat van alle kanten geroepen wordt dat we een excellente onderzoeksinstelling zijn, maar deze instelling levert daarbij niet de centjes om het onderzoek te doen. Geld voor aio’s is er niet, dat moet via contractonderzoek binnengehaald worden. Je kunt natuurlijk ook via de tweede geldstroom, via NWO, financiering krijgen. Dat gebeurt hier ook, maar de competitie voor NWO-geld is enorm. Als je aio’s wilt hebben, moet je het toch veelal uit de markt halen.” Gelukkig heeft Koppenjan wel het idee dat ze bij bestuurskunde een goed evenwicht bewaren tussen de eigen onderzoekagenda en wensen uit de praktijk.

Provocerend

‘De beste wetenschapscommunicator van Nederland’, die titel zou Peter Achterberg wel in de wacht willen slepen. En zoals je dat van Achterberg kan verwachten, gaat hij dit proberen met een provocerende boodschap. “Ik ga uitleggen dat hoe meer je mensen over de wetenschap vertelt, hoe meer ze denken: zo lust ik er nog wel een paar. Uitleggen dat valorisatie averechts werkt, dat valorisatie het gezag van de wetenschap eerder ondermijnt dan versterkt.”

Deze stelling heeft hij niet verzonnen als stunt. Zij is gebaseerd op serieus wetenschappelijk onderzoek. De uitkomsten van dit onderzoek bevestigen bovendien zijn eigen ervaring met het onder de aandacht brengen van onderzoek via internetfora. “Als je dan het commentaar leest, is dat tweërlei. Of mensen zijn het roerend met je eens en blij dat het eens een keer gezegd wordt. Of ze zijn het niet met je eens, en dan is het opeens zonde van het belasting geld. Die denken: ‘Kijk eens wat die gasten in die ivoren toren zitten te doen van onze zuur verdiende centen. Daar kan de stekker wel uit’. Kortom, je bereikt er niets mee. Mensen waren al overtuigd en degene die dat niet waren, zitten niet te wachten op informatie.”

Nadenken over welk maatschappelijk nut onderzoek kan hebben, vindt Jan van Strien terecht. Wetenschappers worden tenslotte voor een deel met belastinggeld betaald. Maar je moet volgens hem wel oppassen voor een te grote focus op valorisatie. Daarmee zou de wetenschap tekort gedaan

worden. “Valorisatie is nooit uitgangspunt geweest van de wetenschap. Je bedrijft wetenschap omdat je nieuwsgierig bent naar hoe zaken in elkaar steken.”

Door de nadruk op valorisatie komt het fundamentele onderzoek onder meer druk te staan. Het dwingt onderzoekers om de maatschappelijke relevantie mooier of groter te maken dan die in werkelijkheid zal zijn. Dat ziet Van Strien bij NWO-aanvragen langskomen. Toch gelooft hij dat het met de ‘gevaaren’ van valorisatie wel los zal lopen. “De wetenschap is als een tanker die men af en toe een beetje naar links of rechts wil sturen, maar uiteindelijk toch zijn eigen koers blijft varen.”

Voorbeelden van valorisatie:

Rotterdam desk

Valorisatieprogramma Rotterdam

Bier en chips

Er bestaat een wereld van verschil tussen hoog- en laagopgeleiden. Ze komen, letterlijk en figuurlijk, nauwelijks bij elkaar over de vloer. Het is de nieuwe scheidslijn sinds de zuilen zijn omgevallen. Maar er komt een zomer vol sport, dus...

Pas ben ik weer eens naar een bruiloft geweest. Het feest was ergens in een zaaltje van een enorm en grijs flatgebouw, net buiten de stad. We zaten op drie of vier hoog, zonder uitzicht, maar wel met overal de geur van frituurvet. Toch heb ik die avond geen bitterbal of gefrituurde inktvis voorbij zien komen; het bleef bij pinda's en chips.

Veel te praten viel er in dit gezelschap ook niet. Normaal gaat het me goed af. Zelfs met wildvreemden lukt het altijd wel om een boom op te zetten over een stuk op de opiniepagina, het NOS journaal dat infantielier wordt - 'oh die berichtgeving rondom Friso' - of de werk-privébalans.

Mark Bovens had hier moeten zijn, dacht ik achteraf. Hij is de hoogleraar die de Van Doorn leerstoel bezet en de kloof tussen laag- en hoogopgeleiden onderzoekt. Materiaal in overvloed om de scheiding van werelden, van opvattingen tot eetpatronen, te ervaren tijdens zo'n partijtje. Een ervaring waar ik zelf wel van schrok en die me deed realiseren wat een geluk ik heb gehad om een opleiding te kunnen volgen.

Ik begrijp die student uit de rubriek 'gepeild' dan ook goed. Hij maakt zich zorgen over de toegankelijkheid van het onderwijs als de basisbeurs voor de master omgezet wordt in een lening en studenten geconfronteerd worden met de langstudeerboete. Niet geld maar intellect zou de voorwaarde voor het volgen van een studie moeten zijn.

Maar ja, er valt ook wat te zeggen voor de mening van die andere student. Dat het niet meer dan logisch is dat studenten zelf bijdragen aan de kosten. Ze gaan later goed verdienen en kunnen die investering wel terugbetalen. Een compromis tussen beide standpunten, zonder het principe van de zwaarste lasten voor de sterkste schouders overboord te gooien, is evenwel te bedenken.

De kloof tussen laag- en hoogopgeleiden wordt daarmee niet gedicht. Misschien dat de sportzomer daarin iets kan betekenen. Want zo'n beetje heel Nederland gaat dan hetzelfde doen: avonden voor de buis hangen met bier en chips. Ome Koos, die van die bruiloft, doet dat ook. En als het Nederlands elftal door de eerste ronde komt, gaan we weer samen de kwartfinale bekijken. Hij zorgt voor het bier en de sfeer - heel erg oranje - en ik neem de chips mee.

Mary van der Graaf
Hoofdredacteur SoFa

Blessureleed

Nederland maakt zich op voor de sportzomer met het EK, de Olympische Spelen en natuurlijk het wielrennen en tennis. Student en sporter Hans Verheijde is de komende weken niet te bewonderen. De Spelen in Londen gaan aan de zijn neus voorbij omdat de hoog- en verspringer de laatste jaren met veel blessures kampt.

Tekst: Caroline van der Schaaf

Hans Verheijde, telg van een sportieve familie, begon op zijn vijfde met atletiek. Al snel bleek dat hij uitblonk. Toen de inmiddels 21-jarige Hagenees ging studeren moest dat dus een studie worden die goed te combineren was met zijn sportactiviteiten: Hans traint zo'n achttien uur in de week. Een studie als geneeskunde viel bij voorbaat al af. Te veel uren. Net als een technische studie, of een hbo-opleiding. "Omdat je dan heel veel in de schoolbanken zit."

Zodoende begon hij aan een studie psychologie in Leiden, 'maar dat vond ik helemaal niks'.

Bestuurskunde bevalt hem een stuk beter. "Ik vind de interactie met de groep leuker en het gaat ook goed, ik haal al mijn vakken."

Hans Verheijde in actie

Hans is een veelbelovend springtalent, maar wordt, sinds hij drieënhalf jaar geleden werd opgenomen in de Nederlandse springselectie, geteisterd door blessures. "Ik ben er te hard ingevlogen," zegt hij achteraf. "Met de Olympische Spelen van 2012 in Londen voor ogen zijn we de trainingen in geknald. Ik ben er nu wel achter dat dat niet de weg is."

Al een paar keer ging de bestuurskundestudent onder het mes, afgelopen november nog om een ontstoken pees bij knieschijf te repareren. "Ontstekingen op aanhechtingen zijn echt 'killing'. Botten breken of iets afscheuren, gaat sneller over."

EK

Intussen is zijn trainingspartner Douwe Amels, tweedejaars student rechten, wél bezig zich te kwalificeren voor het EK. "Die is nu op trainingskamp in Spanje." Jaloers? "Nee, hoor. Ik bezoek bijna elke wedstrijd van hem. Om echt iets te bereiken in deze sport, moet je namelijk niet alleen goed zijn, maar moet je ook weten hoe het er aan toegaat tijdens die grote wedstrijden, wat voor spanning er dan door je heen gaat. Dat krijg ik op deze manier ook een beetje mee."

Overigens is het bedrijven van topsport prima te combineren met een studie, vindt Hans. "Ik kan me op dit moment vanwege mijn blessures niet aansluiten bij het Topsportbureau van de universiteit,

maar er valt nog best het een en ander te regelen met de studieadviseur. Toen ik na mijn operatie in november een tijd lang geen werkgroepen kon bijwonen, kreeg ik daarvoor in de plaats opdrachten die ik thuis kon doen, dat soort dingen. Die vriend van mij zit trouwens wel bij het Topsportbureau, en voor hem verzetten ze ook tentamens. Dat is heel goed geregeld.”

Een ruig studentenleven is evenwel niet aan hem besteed. “Dat gaat niet samen met mijn sport. Ik word ook geen lid van een studentenvereniging. Dan kom jij terug van een training en dan zitten ze thuis al aan het bier. Ik ga ook bijna nooit op stap. Dat is niet echt iets voor mij, en bovendien val ik om twee uur gewoon in slaap.”

Herstel

Intussen werkt Hans langzaam maar zeker aan zijn herstel. “Ik neem nu eerst dik een jaar de tijd om voor mezelf te kijken hoe het gaat en wat ik aankan. Daarna ga ik weer doelen stellen. Ik wil heel graag meedoen aan de Olympische Spelen, over vier of acht jaar, maar het is waardevoller en ook gezonder voor je lichaam om dat gestaag te doen en niet je ambities meteen zo hoog te leggen. Dus dat ga ik nu doen.”

Zijn eerste wedstrijd stond gepland voor half mei, maar een onverwachte operatie aan de urinewegen gooide roet in het eten. “Ik heb nogal wat pech, ja. Maar goed, ik ben nog best jong, en in mijn familie zijn we allemaal laatbloeiers, dus ik heb nog even.”

Hoewel hij dus niet zelf kan optreden in Londen deze zomer, heeft hij wel kaartjes voor de Olympische Spelen weten te bemachtigen. “We probeerden naar de atletiekwedstrijden te gaan, maar we kregen de kaartjes voor de finale van het vrouwenhockey. Lijkt me ook lachen.”

Studeren steeds duurder

De studiefinanciering van de master staat ter discussie, het recht op de OV-kaart gaat van zeven naar vijf jaar en dan is er nog de langstudeerboete. Extra snel studeren dan maar? Of nog maar een bijbaan? De reactie van drie studenten.

Tekst: Sanne van der Most

Samantha Langendoen, derdejaarsstudent sociologie:

“Hiervoor deed ik twee jaar een hbo-opleiding SPH, Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Een verkeerde keuze, dus ik switchte naar sociologie. Ik ben nu veel gelukkiger, maar ik studeer daardoor wel langer. Als ‘straf’ betaal ik vanaf september de langstudeerboete. Heel oneerlijk vind ik, want toen ik die switch maakte, was daar nog niks over bekend. Ik kon het dus niet weten. Anders had ik wel eerst SPH afgemaakt en zou ik geen boete krijgen.

Drieduizend euro vind ik een enorme smak geld. Dat komt nog eens bovenop het geld dat ik sowieso betaal omdat ik langer studeer. Mijn stufi is gestopt en ik leen nu het maximale bij om alles te kunnen betalen. Natuurlijk is dat mijn eigen keuze, maar ik zit straks wél met een enorme studieschuld.

Mijn bijbaantje levert gelukkig wel iets op. Maar ik kan maar één dag in de week werken omdat ik ook nog in het bestuur van Cedo Nulli zit. Meer tijd heb ik gewoon niet. De bestuursbeurs spaar ik op, zodat ik daar later een deel van mijn schuld mee kan afbetalen. Dat ik die OV-kaart korter krijg, raakt me trouwens ook. Hierna wil ik nog een master in Amsterdam gaan doen. Ik wil wel in Rotterdam blijven wonen, maar ik heb geen idee hoe ik die treinreizen straks moet gaan betalen.”

Vidar Stevens, derdejaarsstudent bestuurskunde en actief bij de CDA jongeren:

“Ik begrijp die maatregelen wel. Het is het echt onzin dat de overheid alles zou moeten betalen. De basisschool, de middelbare school en de bachelor: het wordt allemaal vergoed. Als je dan zelf verder wilt studeren, is het niet meer dan logisch dat je daar ook zelf aan bijdraagt. Studenten nemen al geen deel aan het arbeidsproces. Dat kost de samenleving heel veel. En dan zouden we ook nog hun hele studie betalen?

Vijf jaar geleden stond er nog 1,8 miljard euro aan studentenleningen uit. Nu is dat al 3,6 miljard. Er gaan steeds meer jongeren naar de universiteit en het hbo. Dat is op den duur niet meer op te brengen. Bovendien, als de overheid studenten om een eigen bijdrage vraagt, dan blijft er meer geld over om écht talent te stimuleren met speciale programma's. Want daarin lopen we in Nederland behoorlijk achter. In Finland en Japan gaan ze daar heel anders mee om.

Zelf begin ik in september aan mijn master. Ik hoor dus bij de eerste groep die dat zelf moet gaan betalen*). Dat is natuurlijk niet leuk, maar het zou hypocriet zijn om daar bezwaar tegen te hebben. Mijn startsalaris is straks vast hoog genoeg om het terug te kunnen betalen. Ik heb nu ook al twee bijbanen en daar red ik het prima mee.”

Cat Si Nguyen, derdejaarsstudent psychologie:

“Ik vind al deze maatregelen heel erg onverstandig. Onderwijs is de basis van een goede samenleving. Net als gezondheidszorg. Dat zou allebei gratis moeten zijn. Ik denk dat er nu minder mensen gaan studeren of voor een tweede studie kiezen. Dat is toch hartstikke zonde? Studeren wordt dan weer een recht dat alleen is voorbehouden aan mensen uit betere milieus.

Als de overheid iets wil doen tegen de verzadigde arbeidsmarkt - wat ik me wel kan voorstellen - zet dan liever een intellectuele drempel in, zodat studeren moeilijker wordt en de eisen hoger. Maar ga het niet duurder maken.

Mijn ouders betalen alleen mijn collegegeld. In de toekomst wil ik een tweede master gaan doen. Ik heb echt geen zin om dan het instellingstarief te betalen. Er is vast wel een uitweg te vinden.

Misschien als ik het gewoon tegelijkertijd met mijn master psychologie doe, dat de regels dan anders zijn.

Op dit moment zit ik in de Faculteitsraad. Daar krijg ik een beurs voor. Ik zou ook best een bijbaantje willen hebben, maar ik ben heel kieskeurig. Het moet wel echt iets toevoegen aan mijn studie. Je kunt je tijd maar één keer besteden en dan doe ik dat liever aan mijn eigen ontplooiing dan aan puur en alleen geld verdienen. Dus je zult mij niet snel als vakkenvuller zien. Veel eerder als student-assistent.”

*) De maatregel om de basisbeurs van de master om te zetten in een lening is op de lange baan geschoven als gevolg van de veranderde politieke verhoudingen. Toen dit interview werd afgenomen was deze informatie nog niet bekend.

Misverstanden over leren

Leren van voorbeelden, kijken hoe anderen het doen, werkt snel en efficiënt, aldus bijzonder hoogleraar onderwijspsychologie Tamara van Gog. Helaas maakt het huidige onderwijs te weinig gebruik van deze manier van leren.

Tekst en fotografie: Sanne van der Most

“Stel je voor dat wij alles altijd helemaal zelf hadden moeten uitzoeken,” stelt bijzonder hoogleraar Tamara van Gog. “Dan had de mensheid nu niet meer bestaan. Hoe hadden we dan kunnen weten dat we bepaalde planten niet kunnen eten, dat vuur gevaarlijk is en dat je voor bepaalde dieren moet uitkijken? Dat hebben we allemaal geleerd door de reactie van anderen te observeren. Het onderwijs zou veel meer gebruik moeten maken van dat principe.”

De komende vier jaar gaat Van Gog (32), deze maand benoemd als bijzonder hoogleraar onderwijspsychologie aan de EUR, zich verder verdiepen in het leren van voorbeelden. “Want eigenlijk is dat een heel natuurlijke manier van leren die ons met de paplepel is ingegoten,” zegt ze. “Het is dan ook best vreemd dat dit principe in het huidige onderwijs maar weinig structureel wordt ingezet in lesmethoden. Een docent doet een som meestal één keer voor op het bord en daarna moeten de leerlingen het zelf doen. Alles draait om oefenen, oefenen, oefenen. Uit onderzoek blijkt dat dit helemaal niet zo effectief is. Als je een groot deel van die oefenproblemen dus zou vervangen door voorbeelden, leren mensen veel sneller en efficiënter.”

Veel winst te behalen

Dat principe is al vrij lang bekend, maar desondanks zijn er nog veel interessante vragen te onderzoeken. Zoals de vraag welke en hoeveel van die voorbeelden je moet geven. Want mensen die iets al vaker gedaan hebben, kunnen op een gegeven moment wel zonder, stelt Van Gog. Interessant is ook de vraag wat voor soort voorbeelden goed werken. Hoe zijn ze vormgegeven? Hoe zorg je ervoor dat leerlingen actief met de stof bezig zijn? En hoe geef je ze de tools mee zodat ze zelf kunnen beoordelen of ze iets echt hebben begrepen?

Met dat soort vragen houdt Van Gog zich bezig. Onder meer door onderzoek te doen op scholen. “In de klas testen wij een aantal verschillende instructievormen en kijken we wat het best werkt. Rondom vormgeving bijvoorbeeld. Video’s en animaties worden steeds goedkoper en makkelijker

om te maken. Maar ze blijken niet altijd even effectief voor het leren. In een video verdwijnt informatie heel snel. Als je niet op het juiste moment naar de juiste informatie kijkt, is het leereffect veel minder.”

Wat dat betreft is er volgens Van Gog nog heel veel winst te halen. “Met name bij de educatieve uitgeverijen, want daar wordt veel meer gekeken naar of een filmpje ‘leuk’ is dan naar hoe het ontworpen is en of het daadwerkelijk een leereffect bewerkstelligt.”

Fundamenteel onderzoek

Het soort onderzoek dat Van Gog doet, is vrij ‘fundamenteel onderzoek’. Het doel is weliswaar om uiteindelijk te komen tot richtlijnen waar de onderwijspraktijk wat aan heeft, maar de resultaten zijn volgens het kabinet niet direct te vertalen in economische doelen die zij wel zien voor topsectoren als chemie, hightech en levenswetenschappen. Dáár gaat dus extra geld naar toe. “Zorgwekkend,” vindt Van Gog. “Want zo blijft er minder geld over voor fundamenteel en nieuwsgierigheid-gestuurd onderzoek.”

De Jonge Akademie, een dynamisch en innovatief platform van jonge topwetenschappers van de KNAW waarvan Van Gog lid is, schreef een brief naar minister Verhagen. “Zijn reactie was flauw,” merkt ze op. “Wij werden weggezet als bange mensen die tegen innovatie waren. Het kabinet bleef erbij dat wetenschap direct innovatie moet opleveren en dat innovatie per se geld moet opleveren. En liefst direct. Maar zo werkt het lang niet altijd. Vaak hebben zeer fundamentele ontdekkingen een grote incubatietijd. We kunnen wel met z’n allen roepen dat we een kennisland zijn. Maar als er budget wordt weggehaald bij NWO en KNAW, dan zijn we straks de basis kwijt waar innovatie op voortbouwt.”

Hoog- versus laagopgeleiden

De kloof tussen hoog- en laagopgeleiden in de politiek heeft Mark Bovens al beschreven. Hoe wijdverbreid is deze tweedeling in de rest van de samenleving? Tijdens de Van Doornlezing op 21 juni zal hij hierop ingaan.

Tekst: Mary van der Graaf

De FSW heeft momenteel een bijzondere hoogleraar binnen haar gelederen. De vooraanstaande bestuurskundige prof. dr. mr. Mark Bovens, bedenker van het woord 'diplomademocratie', is even losgeweekt van Utrecht om de Van Doorn leerstoel te bekleden. Weliswaar voor slechts vijf maanden, het is een wisselleerstoel, maar toch.

Het initiatief voor de Van Doorn wisselleerstoel komt van de opleidingen sociologie en bestuurskunde. Het is een eerbetoon aan de grondlegger van de faculteit. "Een eminentie, iemand met gezag, één van dé sociologen van Nederland," luiden de eerste woorden van prof. dr. Kees van Paridon, de voorzitter van bestuurskunde, als hij aan Jacques van Doorn terugdenkt. "Hij is ontzettend belangrijk geweest voor de ontwikkeling van de FSW, voor de visie op het academisch onderwijs en onderzoek." Studenten opleiden, die aan de slag kunnen in beleids- en adviesfuncties binnen zowel het openbaar bestuur als het bedrijfsleven, was een van de kenmerken. En deze beleidsoriëntatie is nog steeds typerend voor de Rotterdamse sociologie en bestuurskunde opleiding.

College van prof. dr. J.A.A. van Doorn

De wisselleerstoel is in samenwerking met het Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS) tot stand gekomen. Door deze constructie krijgt iemand de ruimte om in de geest van Van Doorn onderzoek te doen en een lezing te houden, aldus Van Paridon. Bovens is de eerste die van deze mogelijkheid gebruik gaat maken. Hij heeft Van Doorn nog gekend. Toen hij als jongste bediende bij het mede door Van Doorn opgerichte blad 'Beleid en Maatschappij' werkte, ontmoette hij hem regelmatig. "Hoewel Van Doorn in die tijd geen voorzitter van het blad meer was, kwam hij nog wel naar de redactievergaderingen. Een heer van stand met zo'n Italiaans snorretje, netjes in het pak en altijd met een map vol knipsel. Na de vergadering zette hij de jeneverfles op tafel en dan volgden de onderwerpen die hij nog onder de aandacht wilde brengen. Ook later, toen ik zelf voorzitter van 'Beleid en Maatschappij' was, onderhield ik contact met hem. Vanuit die achtergrond vind ik een hele eer om als eerste de Van Doorn leerstoel te mogen bekleden."

De wisselleerstoel is voor Bovens ook een buitenkansje omdat hij daardoor een onderzoekssabbatical

van een half jaar heeft. “Het mooie is, dat de leerstoel gekoppeld is aan een verblijf op het NIAS. Aan een, oneerbiedig gezegd, soort rusthuis voor geleerden. Dit biedt mij de gelegenheid om een onderwerp uit te diepen, waar ik nog niet helemaal klaar mee ben.”

Het onderwerp in kwestie is de kloof tussen hoog- en laagopgeleiden. Vorig jaar publiceerde hij samen met Anchrit Wille al een boek, ‘Diplomademocratie’, over deze tweedeling binnen de politiek. Diplomademocratie beschrijft hoe de politiek gedomineerd wordt door de hoger opgeleiden waardoor de wensen en verlangens van lager opgeleiden minder aan bod komen. Tegen die achtergrond is de opkomst van populistische partijen beter te begrijpen. Zij bedienen de agenda van de lager opgeleiden.

‘Een gemankeerde democratie’, zo typeert Bovens de situatie. Want over vragen waar het naar toe moet met Nederland, hoort de stem van de schoonmaker volgens hem net zo zwaar te wegen als die van de hoogleraar. “Het gaat dan over waarden-geladen vragen en niet over kennis-geladen vragen. Het antwoord op zulke vragen, daarover kunnen de meningen verschillen, maar ze zijn niet op te lossen met meer deskundigheid of meer studeren. Bij de uitvoering van beleid ligt dat anders, daar moet je wel hoogopgeleide deskundigen aan het roer hebben.”

Europascepticisme

Europa vindt Bovens een mooi voorbeeld van de invloed die hoogopgeleiden de laatste decennia hebben. Mensen konden zich nooit over Europa uitspreken tot het referendum in 2005. Toen daar een ‘Nee’ uit de bus kwam, was de burger slecht geïnformeerd en moesten ‘de verdiensten van Europa’ beter uitgelegd worden. “Een misvatting,” denkt Bovens. “Mensen realiseren zich heel goed waar hun belangen liggen. Voor hoogopgeleiden is Europa interessant, hun arbeidsmarkt is uitgebreid tot heel Europa. Voor lager opgeleiden heeft Europa veel minder te bieden, zij hebben veel meer last gekregen van concurrentie. Denk aan de Polen. Euroscepticisme is dus niet per se een kwestie van slecht geïnformeerd zijn.”

Inkomen, status of gezondheid, kortom je positie in de Nederlandse samenleving, is afhankelijk van het opleidingsniveau. Als opleiding een sterke scheidslijn vormt, niet alleen in de politiek, maar ook in sociale zin, wat betekent dit dan voor maatschappelijke tegenstellingen?

Die vraag wil Bovens de komende tijd meer systematisch uitwerken. “In hoeverre zijn er sociaal duidelijk gescheiden werelden met gescheiden patronen in recreatie, sport, wonen, en waar mensen uit verschillende groepen niet met elkaar trouwen. Dat is een eerste aandachtspunt. En ik kijk naar de verschillen in opvattingen, en of andere waarden en normen leiden tot ander politiek gedrag. Daarom ga ik ook met de cultuursociologen Houtman en Achterberg praten.”

De uitkomsten van dit onderzoek zal Bovens tijdens de Van Doornlezing presenteren.

Prof. dr Mark Bovens, even losgeweekt van Utrecht, bespreekt met Marjolein Kooistra de organisatorische details van de Van Doornlezing

De Van Doornlezing, tevens de oratie van Bovens, heeft de titel '***Opleiding als Scheidslijn: van oude en nieuwe maatschappelijke breuklijnen***' vindt op donderdag 21 juni om 16.00 uur in de Aula plaats.

Als diplomaten in New York

Het klinkt als de droom van elke student. Twee weken naar Washington en New York én grotendeels betaald. Cedo Nulli organiseerde zo'n trip, om deel te nemen aan een simulatie van de VN. Een succesvolle reis. Net als vorig jaar bracht de delegatie een prijs mee naar huis.

Tekst: Jennifer van de Velde

Jaarlijks organiseert de Verenigde Naties het National Model United Nations (NMUN). Studenten van over de hele wereld simuleren een conferentie van de Verenigde Naties. Elk land wordt door studenten uit een ander land vertegenwoordigd. Er wordt niet alleen vergaderd, er worden ook resoluties en verdragen geschreven. Sander Hulshof, derdejaars bestuurskunde en Carmen Berkhout, eerstejaars psychologie zijn twee van de veertien studenten die namens de Erasmus Universiteit - of specifieker, namens Cedo Nulli - meegingen.

Berkhout (helemaal links) en Hulshof tijdens een vergadering (gesimuleerd) van de VN

Beide studenten hebben heel bewust gekozen voor deelname. Berkhout heeft in het verleden al meegedaan aan simulaties van het Europese parlement en Hulshof ambieert een carrière in de internationale politiek. De selectie was niet makkelijk: Er moest een sollicitatiebrief en een cv worden opgestuurd, maar daarnaast waren er ook een interviewronde en een proefsimulatie. "In de tweede ronde waren er nog 28 studenten over, waar er uiteindelijk 14 van zijn gekozen. Het was zeker een strenge selectie," aldus Berkhout.

Hechte groep

En eenmaal door de selectie, begint het werk pas echt. Vanaf november komt de groep elke dinsdagavond samen. Om elkaar te leren kennen, maar ook om bepaalde vaardigheden, zoals debatteren en lobbyen te leren. Daarnaast wordt er kennisgemaakt met het spel en het land dat ze vertegenwoordigen, in dit geval Israël. Hulshof legt uit, "Vooral in het begin waren de voorbereidingen erg zwaar, maar naar mate je meer ervaring kreeg werd het steeds makkelijker." Berkhout is het hier mee eens. "Daarnaast zijn we een hechte groep geworden, ik keek echt uit naar die dinsdagavonden." Het was dan ook niet alleen werken, na de sessies werd er nageborreld bij Locus Publicus.

Na een lange voorbereiding is het eind maart eindelijk zover. Wie denkt dat het vooral een snoeppreisje met wat simuleren tussendoor is, heeft het mis. Dit merkte Berkhout ook: "Voor sommige studenten hangt er een beurs van af, zij zijn echt bloedserius." Zelfs tijdens de sociale activiteiten wordt het spelelement niet vergeten. "Om je plannen door te kunnen voeren, moet je 'vriendjes' maken. Je probeert tactisch met de juiste landen te gaan eten," legt Berkhout uit. De

tactiek werpt zijn vruchten af, want de Rotterdamse delegatie sleept de tweede prijs binnen. “Dit was echt een hoogtepunt, de prijs werd uitgereikt in de zaal waar de VN normaal gesproken vergadert. Als je dan op mag staan en iedereen applaudisseert, dan is dat echt een ervaring,” vindt ook Hulshof.

Thuiskomst

Kortom, een reis vol hoogtepunten, met als enige minpuntje een terugreis van 24 uur door een geannuleerde vlucht. Daarnaast wordt ze bij thuiskomt geen moment rust gegund: de deelnemers moeten hard werken om de gemiste lesstof in te halen. En dat terwijl ze nog met een jetlag kampen. “Het was zwaar toen ik terugkwam, ik moest veel opdrachten inhalen en het was vlak voor mijn tentamens,” aldus Berkhout. Hulshof beaamt dit. “Maar de universiteit heeft ons wel goed in gesteund met verlate deadlines en inhaalopdrachten.”

Tot slot roept Berkhout alle niet-bestuurskundigen op ook deel te nemen aan het NMUN. “Het lijkt heel politiek, maar elke studie brengt een eigen specialiteit mee wat heel nuttig is voor het proces.”

Colofon

SoFa nr. 6 jaargang 4 – 3 april 2012

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Caroline van der Schaaf en Jennifer van de Velde

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag in 26 juni 2012

Leefbare wijken: wat wél en niet werkt

Bibliotheken worden opgeheven, kinderboerderijen sluiten hun hekken en woningcorporaties verkopen woningen aan huurders. Wat doet dit met een wijk? De Kenniswerkplaats Leefbare Wijken, een nieuw interfacultair samenwerkingsverband met de gemeente Rotterdam, onderzoekt wat wél en niet werkt.

Tekst: Sanne van der Most

Fotografie: Mary van der Graaf

Het idee van de kenniswerkplaats is niet helemaal nieuw. In de medische sector bestaat het al langer, alleen daar heet het Academische Werkplaats. Het is een samenwerkingsverband tussen het Erasmus MC en de GGD om medische kennis te genereren waar de gemeente er iets mee kan in de praktijk.

Concreet en praktijkgericht. Zo wil de Kenniswerkplaats Leefbare Wijken ook te werk gaan. “Wij willen ons niet bezighouden met abstracte beschouwingen over wat leefbaarheid nu precies is,” zegt socioloog Erik Snel, die de rol van coördinator vervult. “En ook niet met vergelijkingen tussen wijken. Wij evalueren concrete aanpakken die er al zijn.”

Een missie die Snel met zijn collega Godfried Engbersen en Hermann Jäger van de dienst Stadsbeheer gaat uitvoeren. Behalve Sociologie zijn hierbij ook de faculteiten Bestuurskunde, Economie, Filosofie en Criminologie betrokken én het Onderzoeksbureau Drift. “Redelijk breed dus,” merkt Snel op.

“De gemeente doet wel van alles maar ze hebben vaak geen zicht op de effectiviteit”

“Er moet fors worden bezuinigd in gemeenteland,” vervolgt Snel. “Door de rechtse politieke wind is de gemeentelijke inzet nu erg gericht op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Wat dat concreet betekent voor leefbaarheid van wijken gaan wij de komende tijd onderzoeken.”

Om te beginnen bij het verdwijnen van een aantal bibliotheken. “Vervelend,” zegt Snel. “Maar op het eerste gezicht heeft dat niet direct met leefbaarheid te maken. Tenzij je onderkent dat bibliotheken vanzelfsprekende ontmoetingsplaatsen in de wijk kunnen zijn waar mensen elkaar tegenkomen. Verwacht de overheid nu van burgers dat ze spontaan initiatieven nemen zodat ze elkaar alsnog tegenkomen? Hebben ze de competenties daar wel voor? Is dat ook het geval in slechtere buurten? En hoe kan de gemeente burgers zo goed mogelijk in hun eigen initiatieven ondersteunen? Dus welke effecten mag je verwachten als de gemeente minder optreedt in wijken en buurten? De gemeente doet van alles, maar heeft vaak geen zicht op de effecten.”

In verval

Een tweede onderzoek waar het kennisnetwerk zich dit jaar nog over buigt, gaat over de gevolgen van het verkopen van corporatiewoningen aan huurders. Snel: “Vestia zit in een enorme crisis. Om aan geld te komen, verkopen ze een heleboel woningen. Wat betekent dat voor de leefbaarheid van wijken? De huidige beleidsfilosofie gaat vooral uit van positieve gevolgen. Mensen met een eigen woning voelen zich meer verbonden met de wijk en zullen er langer blijven wonen. Ze leggen meer contacten en zetten zich in voor de wijk. Kortom de wijk wordt leefbaarder. Toch bestaat daar inmiddels twijfel over. Die nieuwe woningeigenaren zijn toch mensen die voorheen in de sociale

huursector zaten. Die hebben geen hoog inkomen en steken zich nu wel in de schulden om hun huis te kopen. Als hun dak kapot is en ze hebben geen geld om dat te repareren dan raakt de woning in verval.”

Uit eerder onderzoek blijkt dat de verkoop van corporatiewoningen vrijwel geen effect op leefbaarheid heeft. “Maar dat is alleen maar op hele grote schaal onderzocht,” zegt Snel. “Het Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS) gaat nu op sub-buurniveau kwantitatief onderzoek doen. Stukjes van de Tarwewijk bijvoorbeeld. Daarnaast willen we ook studenten inzetten voor kwalitatief onderzoek. Zij gaan bewoners in die wijken bevragen over de leefbaarheid sinds ze hun huurwoning hebben gekocht.”

De woningen zijn van de corporaties en niet van de gemeente, dus de vraag is welke invloed gemeentelijk beleid dan heeft. “De gemeente kan bepaald flankerend beleid inzetten op die plekken waar Vestia veel verkoopt,” legt Snel uit. “Beleid dat erop gericht is die wijken aantrekkelijk te houden of te maken voor hogere inkomensgroepen, want dat is waar de gemeente naar streeft.”

Europees niveau

In eerste instantie was het idee achter de Kenniswerkplaats om meer gemeentelijke opdrachten binnen te halen. Nu de gemeente alsmaar moet bezuinigen zit dat er niet echt in. “Wij moeten het toch vooral hebben van andere opdrachtgevers, zoals Vestia,” zegt Snel. “Een voordeel is wel dat we nu samen met de gemeente een coalitie kunnen sluiten voor onderzoeksfinanciering, ook op Europees niveau. Want daar zit natuurlijk wel veel geld voor stedelijk onderzoek. Die link naar de praktijk en de gemeentelijke belangen kunnen dan enorm helpen.”

(I) Naast de Kenniswerkplaats Leefbare Wijken is er ook nog de Kenniswerkplaats Talentontwikkeling onder leiding van prof.dr. Sabine Severiens en drs. Tom Tudjman (Risbo).

Verder is er de Rotterdam Desk

De Rotterdam Desk is dé plek waar al het onderzoek van de sociale faculteit over Rotterdam te vinden is. Deze desk bestaat al een aantal jaar maar heeft onlangs een flinke opknapbeurt gehad. Zoeken is nu veel eenvoudiger en naast al het lopende onderzoek is nu ook het afgesloten onderzoek er weer opgezet. Een stuk completer dus. Voor de faculteit is het een belangrijke vorm van valorisatie. De faculteit roept daarom alle onderzoekers op om nieuw onderzoek er vooral op te zetten. Dat kan via kooistra@FSW.eur.nl.

De kick van de deadline

Er zijn volgens columnist René van Leeuwen twee typen studenten: de keurige planners en de mensen van het laatste moment. Van Leeuwen benoemt de voor- en nadelen van beide categorieën.

Na zes jaar Woudestein en twee verschillende faculteiten ben ik tot de conclusie gekomen dat er grofweg twee soorten studenten zijn. In de eerste plaats heb je studenten die weken, soms zelfs maanden, vooruitkijken, plannen en alles keurig op tijd (of zelfs te vroeg) afhebben. Echte bollebozen, zo u wilt. (Overigens slaat de catchphrase ‘smart is the new sexy’ als een tang op een varken. Smart was altijd al sexy.)

Daarnaast heb je studenten die niet verder dan twee dagen vooruit kijken, niets plannen en praktisch altijd en met alles tenminste een beetje te laat zijn.

Ik behoor zonder enige twijfel tot de tweede categorie. (Meelezende mogelijke werkgevers moeten dit overigens absoluut niet serieus nemen.) Vakantie gaat dit jaar, met het afstuderen in zicht, dan ook aan mij voorbij.

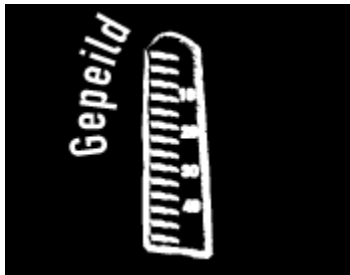
Het vervelendste aan deze manier van studeren zijn de uitbranders van docenten en mede-studenten. Dan voel je je oprecht klote. Dat ik alleen onder hoge druk kan presteren geldt niet per se voor de groepsgenoten waar je toch echt de ene na de andere opdracht mee moet maken. In die zes jaar tijd ging het dan ook niet bij iedere samenwerking over rozen.

Maar het heeft ook zo z’n voordelen. De echte stress, voor zover daar überhaupt sprake van is, beperkt zich tot de drie à twee dagen voor een tentamen. En ach, dan is er ook altijd nog het hertentamen. In de kroeg, net na een tentamen, ben je alle zorgen sowieso sneller vergeten dan politici hun beloften na een verkiezingsdag.

Dat is allemaal nog tot daar aan toe. Pas bij het schrijven van de scriptie wordt het echt irritant. Dan is er zelfs voor de meest lakse student (zo erg ben ik nou ook weer niet) geen ontkomen meer aan. Er moet en zal gepland worden. Een scriptie laat zich niet in een paar dagen schrijven. Vooruit kijken is bittere noodzaak. Onlangs liet ik me vertellen dat de gemiddelde, jawel de gemiddelde, student sociologie anderhalf jaar bezig is met zijn masterscriptie. Mag u raden welk type student dat is. Maar dan nog. Alles plannen? Altijd alles op tijd af? Nooit meer die druk, die spanning? Dat orgastische gevoel als je het verslag met een bonkend hard 20 seconden voor de deadline upload? Lijkt me maar saai.

Dus om de spanning in uw studie te houden: plan, maar plan met mate.

René van Leeuwen, masterstudent sociologie en columnist Volkskrant.nl

Eerstejaars blikken terug

Het eerste jaar met de 60-punten norm voor eerstejaars zit er bijna op. ‘Nominaal’ lijkt al tamelijk normaal. Het is hard werken, maar heeft ook voordelen. Drie eerstejaars blikken terug. Ging het ze voor de wind of was het afzien?

Tekst: Thomas de Leeuw

eerstejaars nog vol goede moed tijdens de eerste dag van het studiejaar

Roos Roefs, eerstejaarsstudent psychologie

“Tot nu toe heb ik al mijn vakken in één keer gehaald. De studie op zich is niet heel erg moeilijk, maar het is vooral erg veel. Aan het begin van het jaar kwam ik vaak uitgeput thuis door het lange reizen en het te veel willen doen. Ik werkte elke dag zo hard – dat ging gewoon niet meer. Samen met de studieadviseur heb ik een tijdsplanning gemaakt en daardoor heb ik nu de juiste balans gevonden tussen huiswerk en vrije tijd.

Tijdens een van de onderwijsgroepen dit jaar ging het over kinderen met AHDH en autisme. Dat is eigenlijk de kant die ik later het liefst op wil. Laatst las ik een stukje over de opleiding pedagogische wetenschappen en sindsdien twijfel ik of ik nog verder wil met psychologie. Ik heb altijd al wat met kinderen willen doen. Hoe komt dat? Mijn ouders zijn allebei ernstig ziek - mijn moeder heeft borstkanker gehad, mijn vader heeft een ernstige vorm van diabetes. Dat was en is voor mij als enig kind moeilijk. Via school kreeg ik hulp, een vertrouwenspersoon aan wie ik alles kon vertellen, bij wie ik terecht kon en waardoor ik het gevoel kreeg dat ik er niet alleen voor stond. Dat heeft zoveel voor me betekend en dat zou ik ook willen kunnen doen voor andere kinderen. Dat betekent wel een jaar vertraging. Mijn verstand kijkt naar de extra kosten en zegt dus: niet overstappen. Mijn gevoel zegt echter dat ik moet overstappen en dan neem ik dat jaar vertraging misschien maar voor lief.”

Natalie Troost, eerstejaarsstudent bestuurskunde

“Ik heb nog een tentamen te gaan, maar ga er wel vanuit dat ik straks al m’n 60 punten heb. Tot nu toe heb ik alles gehaald. Ik heb me nooit zorgen gemaakt over dat ‘Nominaal is normaal’. Ik zie er genoeg voordelen in. Iedereen zet zich hierdoor veel beter in. Al heb je nog altijd mensen in een werkgroep die daarvan proberen te profiteren.

Dat je vakken kunt compenseren, vond ik een geruststellende gedachte. Ik heb er niet veel gebruik van gemaakt, maar ik wel een paar keer wat herkanst. M'n eerste vak bijvoorbeeld, waar ik een vier voor had gehaald. Dat was een moeilijke binnenkomer. Gewoon te veel geleerd en tot diep in de nacht nog allerlei nieuwe stof tot me genomen. Alles was een en al waas geworden. Maar bij de herkansing haalde ik een 8,4!

Ze verwachten soms wel heel veel van je. Ik ben nu voor een eindopdracht interviews aan het uitwerken en dat kost zoveel tijd, dat ik nog nauwelijks aan de andere literatuur toekom. Je kunt er soms gewoon niet de tijd aan besteden die je zou willen.

Ik hockey hiernaast ook vrij fanatiek. Ik ben er het afgelopen jaar nog voor thuis blijven wonen, omdat ik heel graag nog een jaar bij m'n hockeyteam wilde blijven. Maar nu ben ik er klaar voor om op kamers te gaan in Rotterdam. Lekker m'n eigen ding kunnen doen!"

Ivan Straver, eerstejaarsstudent sociologie

"Heeft het afgelopen jaar aan m'n verwachtingen voldaan? Ja, zeker wel. Veel was een uitdaging voor me. Hiervoor zat ik in het derde jaar van een hbo-opleiding. Die studie daagde me niet uit. Ik werd er ongelukkig van. Ik kwam vaak thuis na een dag school en dan dacht ik: wat heb ik nou vandaag geleerd? Deze opleiding heeft na een jaar al m'n wereldbeeld veranderd. Ik kijk nu op een andere manier naar veel zaken en heb m'n verhaal leren onderbouwen. Regelmatig sta ik met m'n vrienden van andere studies te discussiëren in de kroeg. Over onze studieonderwerpen, maar ook de actualiteit, zoals de wietpas. Door dat pgo word je daar heel vaardig in. Het is vooral ook heel leuk. Of ik 'over' ben? Ik ben een periode veel afwezig geweest, vanwege persoonlijke omstandigheden. Ik heb daardoor nogal wat dingen gemist. De examencommissie moet zich nu daarover gaan buigen. M'n studieadviseur heeft tot nu toe gezegd: ga gewoon zo goed mogelijk verder en dan kijken we aan het einde van het jaar wel. Het is nu belangrijk dat ik m'n laatste tentamen heel goed maak, zodat ik kan laten zien dat ik het echt wil, zodat ik op de opleiding mag blijven. Best spannend wel."

Pedagogiek in de praktijk

Studeren kan behoorlijk taai en theoretisch zijn. Des te leuker is het om in het eerste jaar al een kijkje te nemen in de praktijk. De pedagogen in spé organiseerde zes confronterende, leerzame en leuke verkenningen van hun werkveld.

Tekst: Sanne van der Most

“Een instituut voor blinden en slechthzienden, de Tytlytschool, het onderwijsmuseum, een opvangcentrum voor moeilijk opvoedbare kinderen, een film over ruzie tussen blanke en zwarte kids en een transseksueel die op de faculteit kwam vertellen over zijn strijd. Dat zijn ze alle zes,” vertelt Quinten de Coö, die de commissie vanuit Cedo Nulli ondersteunde. “Allemaal activiteiten die op de een of andere manier iets te maken hebben met pedagogiek en met het werkveld en de thema’s waar pedagogen mee te maken kunnen krijgen. En dat is belangrijk, want zo’n studie is natuurlijk vooral theorie. Die uitstapjes waren voor sommigen echt een eyeopener.”

Bezoek onderwijsmuseum

Het meeste indruk maakte waarschijnlijk het bezoek aan de Tytlytschool. “Hier zitten kinderen met een meervoudige handicap,” vertelt commissievoorzitter Karina Stolk (21). “Echt behoorlijk heftig wat je daar aantreft. Kids met een IQ van minder vijftig, die ook nog eens lichamelijk gehandicapt zijn. Geweldig om te zien wat zo’n school allemaal voor ze doet.” Confronterend vond Karina ook het gesprek met de directrice. “Deze kinderen kunnen nooit voor zich zelf zorgen. Dan krijg je te maken met ethische kwesties als: moet je ze bij de geboorte wel proberen te redden of is het soms beter van niet?”

Open en eerlijk

Secretaris van de commissie Marissa Goethart was erg onder de indruk van het bezoek van een transseksueel van het Transgender Team uit Amsterdam. “Dat was een activiteit die ik zelf had geregeld. Het was dan ook behoorlijk balen toen op de dag zelf bleek dat de voorzitter van dat team verhinderd was. Maar achteraf misschien alleen maar beter, want het verhaal van die ervaringsdeskundige was zo ontzettend interessant. Die man - want dat was hij nu - vertelde zo open en eerlijk over alles waar hij tegenaan was gelopen, ook als klein meisje. Iedereen zat met open mond te luisteren. En er werden enorm veel vragen gesteld. Erg interessant natuurlijk voor toekomstige pedagogen.”

Behoorlijk succes

Leuk, leerzaam en relevant. Dat waren de criteria waaraan de uitjes moesten voldoen. Volgens Quinten is dat absoluut gelukt. “Ik denk dat de deelnemers er ook zo over denken,” merkt hij op. “Ze

stelden opvallend veel vragen en waren echt betrokken. Ook de opkomst was hoog. Zeker als je het vergelijkt met andere studierichtingen. Wij hebben natuurlijk pas één jaar studenten. Bij psychologie hebben ze vier jaren met vijftig studenten. Wij hebben er maar 75 in totaal. Als er dan 35 mensen naar een lezing komen, dan is dat toch een behoorlijk succes.”

Meiden serieuzer

Helaas was de samenstelling van de commissie, net als bij pedagogiek zelf, een tikje eenzijdig. “Alleen maar meiden,” vertelt commissielid Karina Stolk. “Natuurlijk is dat hartstikke gezellig, maar het was leuk geweest als er ook wat jongens in hadden gezeten. Waarschijnlijk heeft dat met de instelling te maken. Jongens gaan na college liever iets leuks doen. Meiden zijn toch wat serieuzer. Die blikken wat meer vooruit. Er gingen wel wat jongens mee op excursie, maar dat waren meestal toch dezelfde.”

Ook de invulling van de groepjes was redelijk voorspelbaar. Karina: “Bij pedagogiek heb je een behoorlijke groepsvorming. Dat zag je ook hier. Sommige uitjes waren volledig gevuld met Marokkaanse meiden. Grappig om te zien hoe dat gaat. Met de invulling van de uitjes hebben we overigens niet specifiek rekening gehouden met die verschillende groepjes. Het moest gewoon leuk en toegankelijk zijn voor iedereen. En dat is volgens mij aardig gelukt.”

De commissie met onder vlnr: Marloes van der Stok, Sophie de Leeuw en Jo-Anne Besuyen en boven vlnr: Jessica Tipker, Marissa Goedhart en Karina Stolk

Afscheid met pijn in het hart

De babyboomers gaan de komende jaren massaal met pensioen. Bij de FSW is dit verschijnsel ook zichtbaar. Zo neemt Sonja Balsem in augustus na bijna 35 jaar afscheid. En dat vindt ze absoluut niet leuk.

Tekst: Mary van der Graaf

Sonja Balsem, coördinator van IMP, de master in International Public Management and Public Policy, ziet met lede ogen haar verjaardag naderen. In augustus wordt ze 65 en dan is het over en uit met haar werkende bestaan. Geen lonkend perspectief voor Balsem. “Ik zal het contact met mensen missen, met de studenten. En ja, dan krijg je weer dat huishouden wat ik niet zo leuk vind.” Die laatste woorden zegt ze met de nodige zelfspot, omdat ze maar al te goed weet dat het huishouden en zij nooit een goede combinatie zijn geweest.

“Ik ben er nog niet rijp voor, ik heb al die jaren met plezier gewerkt,” vervolgt ze. “Ik ken genoeg mensen van mijn leeftijd die liever gisteren dan vandaag zouden stoppen. Nou, dat begrijp ik dus niet. Maar goed ik heb wat projectjes. Ik ben toegevoegd aan de lustrumcommissie voor het vijftigjarige bestaan van de FSW en ik hoop dat ik volgend jaar word ingehuurd om de Internatinal Summer School voor avondstudenten te organiseren. Maar ja, er is een tijd van komen en een tijd van gaan. En nu is de tijd gekomen om te gaan.”

Kostwinnersmodel

Vrijdag 13 januari 1978 was de eerste werkdag van Balsem voor de FSW. Via een uitzendbureau zou ze één dag inspringen bij personeelszaken. De maandag daarop mocht ze terugkomen en vijf maanden later kreeg ze een aanstelling als secretaresse bij de startende opleiding politicologie. In die tijd was het voor een moeder van twee kinderen een opmerkelijke stap om zich op de arbeidsmarkt te begeven. Het kostwinnersmodel – de man zorgt voor het inkomen en de vrouw voor de kinderen – was toen nog dominant. Maar Balsem had al acht jaar thuis gezeten en kon niet wachten tot de jongste naar de kleuterschool ging. “Ik wilde gaan werken omdat ik dat leuk vond en zelf geld wilde verdienen. En nee, ik was geen feminist.”

Dat had wel in het plaatje gepast, want het was de tijd van de tweede feministische golf. Een periode waarin vrouwen opkwamen voor gelijke rechten, onder andere op het gebied van betaald werk. Balsem herinnert zich dat de beslissing om te gaan werken niet overal goed ontvangen werd. “De naaste familie was het er niet zo mee eens, maar dat interesseerde me geen bal. Je zou ‘geen goede moeder zijn’, een verwijt waar veel werkende vrouwen ook nu nog mee geconfronteerd worden, maar dat is onzin.”

Zusjes

Tot 1984 werkte Balsem bij politicologie, maar toen de bestuurskunde werd opgericht koos ze voor die opleiding. “Iets nieuws leek me spannend.” Al vrij snel was bestuurskunde een ‘Balsem-bolwerk’. Zus Vicky werd namelijk door Sonja binnen gehaald om het secretariaat van de groeiende opleiding te versterken. Wie de Balsems kent, weet dat het pittige tantes zijn die geen blad voor de mond nemen. “De meisjes Balsem, die zijn wel beroemd en berucht,” geeft Sonja Balsem toe. “Maar ze weten ook wat ze aan ons hebben, en gek genoeg, ze accepteren ons zoals we zijn.”

Zo gek is dat overigens niet. In de bijna 35 jaar heeft Balsem zich met ziel en zaligheid voor haar opleiding ingezet. Ze kreeg ook de ruimte om zich verder te ontwikkelen. Vanaf 1986 kon zij het internationale uitwisselingsprogramma opzetten en later de IMP. Aan de samenwerking met prof. dr. Christopher Pollitt en dr. Frans van Nispen voor de IMP en met dr. Harry Daemen voor de International Summer School, zal zij altijd warme herinneringen bewaren. “Dat waren of zijn hele prettige contacten en zij hebben mij ook altijd gestimuleerd. Zij luisterden naar mijn ideeën en namen die soms, niet altijd, over.”

De variatie in het werk en de buitenlandse reizen zijn de reden dat Balsem zo lang en met plezier bij de FSW is gebleven. Zo was ze ooit voor het uitwisselingsprogramma een half jaar gedetacheerd aan de Universiteit van Indiana (Bloomington, USA). Ze werkte voor de Amerikaanse hoogleraar Elinor Ostrom, die in 2009 als eerste vrouw de Nobelprijs voor de economie kreeg. “Ik las dat bericht toen ik ergens op Cyprus was. Ik voelde me apentrots dat ik voor die vrouw, een geweldig mens trouwens, gewerkt had. Door dit soort momenten besef je ook, wat werk je allemaal kan opleveren.”

FSW in de ban van de voetbalpoule

Wie wordt er kampioen? Deze vraag houdt de gemoederen binnen de FSW blijkbaar erg bezig, want de deelname aan de voetbalpoule is ongekend. Maar liefst 72 medewerkers doen er aan mee.

Voetbalkunde, oranjegekte of gokverslaving?

Tekst en fotografie: Sanne van der Most

Duitsland wordt kampioen volgens **Peter Hermus** en **Martin Vermaas** (datamanager en financiële administratie Risbo)

“Je moet zo’n poule wel spannend houden”

Peter: “Wij organiseren deze poule samen. Aardig wat werk. Vroeger ging alles met de hand, maar tegenwoordig is het geautomatiseerd. Maar goed, die puntentelling blijft natuurlijk ingewikkeld. En je moet het wel spannend houden. Alle deelnemers leggen 7,50 in. Er doen in totaal zo’n 72 mensen mee. De winnaar krijgt ongeveer driehonderd euro.

Martin: “Ik ga helaas niet zo goed. Na zeven wedstrijden had ik nog steeds nul punten. Nu heb ik er ongeveer dertig. De hoofdprijs gaat het dus niet worden. Hoewel, het zou nog kunnen. In mijn finale staan Spanje en Duitsland. Maar dat heeft geloof ik vrijwel iedereen.”

Duitsland zegt ook **Jacko van Ast** (docent bestuurskunde)

“Het was allemaal wat slapper dit jaar”

“Zelf voetbal ik al een heleboel jaar met veel plezier. Ik ben ook bestuurslid bij Excelsior. Vorig jaar speelden ze nog in de eredivisie. Hoewel ik ook altijd trouw Oranje volg, was ik dit jaar wat minder ‘into’ het EK dan in de voorgaande jaren. Het was allemaal wat slapper. Het elftal droeg niet meer die passie, dat enthousiasme en dat gevoel uit van twee jaar geleden. Ik had echt een Excelsior-gevoel. Die kregen ook het hele jaar door net niet datgene waar ze recht op hadden, dat Robben-gevoel.”

Duitsland is ook de inschatting van **Leen Kemeling** (stagecoördinator bestuurskunde)
“Al die oranje onzin, daar doe ik niet aan mee”

“Ik sta heel erg slecht in de poule. Ergens onderin de vijftig. Dat wordt niks meer. Nederland had ik nog tot in de halve finale, waar ze door Spanje zouden worden uitgeschakeld. Maar helaas. Kijken doe ik altijd lekker rustig thuis. Samen met mijn Argentijnse vriendin die nu over is. Bij mij thuis overigens geen oranje. Al die onzin, daar doe ik niet aan mee. Natuurlijk vind ik het ook jammer dat ze eruit liggen. Maar het is niet zo dat ik dat mijn hele huis aan gort schop of zoiets, haha.”

Spanje volgens **Maartje Luijk** en **Rob Kickert** (universitair docent en studieadviseur pedagogiek)

“Wij hebben bijna alles fout voorspeld”

Maartje: “Wij doen samen mee aan de poule. Eigenlijk vooral omdat ik het zelf te druk had om in te vullen. Maar ik vertrouw Rob blindelings. Bij het Erasmus MC, waar ik ook werk, doe ik ook mee aan een poule. Kansen spreiden, hè. Daar sta ik iets beter, geloof ik.”

Rob: “Ja, ik heb het ingevuld maar ik heb echt bijna alles fout. Dat is ook knap toch? Toch zat er wel een idee achter. Kijken doe ik meestal thuis. Hoewel ik in de kroeg kijken ook heel gezellig vind, krijg je dan toch minder mee van de wedstrijd.”

Duitsland aldus **Vicky Balsem** (officemanager bestuurskunde)

“Dat gokelement vind ik heerlijk”

“Ik ben behoorlijk fanatiek als het om het Nederlands elftal gaat. Vooral die grote toernooien vind ik heel erg leuk. Dat gokelement vind ik heerlijk. De spanning is er nu natuurlijk een beetje af. Maar omdat ik nog steeds meedoe met de poule, blijf ik die andere wedstrijden ook volgen. Het blijft leuk. Echt goed ben ik niet, hoor. Het is meer nattevingerwerk, dat invullen van mij. Ik zit ergens in de middenmoot. Nederland had ik overigens wel wat hoger ingeschat. Ik had ze in elk geval door de groep heen geloodst.”

Duitsland denkt **Derk Loorbach** (directeur Drift)

“Zo’n poule maakt het hele EK leuker”

“Na de eerste spelronde stond ik helemaal bovenaan. Toen heb ik iedereen op de gang opgeroepen om naar het scherm te komen kijken. Ik was echt supertrots. Toevallig ben ik vorige week vader geworden. Dolblij natuurlijk. Maar toen ik bovenaan de poule stond was ik bijna nog blijer. Nu sta ik ergens in de middenmoot. Winnen zal ik niet meer. Maar toch maakt zo’n poule het hele EK leuker. Alle andere wedstrijden worden ineens ook spannend. Die oranjegekte, dat hoeft van mij niet zo. Oranje bretels ofzo, dat zou ik zelf nooit doen.”

Spanje weet **Trude Dalm** (officemanager pedagogiek)

“Voor de wedstrijd gaan mijn vriend en ik altijd inzingen”

“Ik ben door mijn vriend echt behoorlijk fanatiek geworden. Als Nederland speelt, gaan we altijd inzingen voor de wedstrijd. Oranje outfit aan en dan zetten we een cd met voetbalhits op. Kijken doen we lekker thuis, dan kunnen we alles goed volgen. Overigens is ons huis het enige in de straat dat helemaal oranje was. Ik vind het wel lollig die oranjegekte. Dan is het wel heel erg jammer dat ze er nu uit liggen. Op naar de Tour de France dan maar.”

Op dit momnet staat Jessica de Leeuw (beleidsmedewerker onderzoek en onderwijs FSW) aan de leiding van de poule. De stand is te volgen via <http://www.risbo.org/ek2012/>

Wervende activiteiten

Om extra studenten te werven plaatste de FSW onlangs nog een advertentie in dagbladen. Ook Cedo Nulli zorgt met de studiegroepen voor goede pr. Nu maar hopen dat studenten, ook ouderejaars, zich massaal en vooral op tijd inschrijven.

Tekst: Mary van der Graaf

Hoeveel eerstejaars krijgt de FSW in september? Altijd een spannende vraag, zo ook dit jaar. De cijfers over de instroom van nieuwe studenten zien er sinds kort gunstig uit. De vooraanmeldingen, die altijd met een grote korrel zout genomen moeten worden, laten momenteel voor alle opleidingen een groei ten opzicht van vorig jaar zien.

Begin juni bestond er nog een ander beeld. Toen was er toch enige ongerustheid over de belangstelling voor met name bestuurskunde en sociologie. Het aantal vooraanmeldingen voor die opleidingen was op dat moment gelijk aan dat van verleden jaar en dat was niet genoeg. De instroom van 2011 met respectievelijk 120 en 75 bachelorstudenten, viel erg tegen. Daarom werd besloten de bacheloropleidingen van de FSW extra op de kaart te zetten met advertenties in de Metro, de Volkskrant en het Algemeen Dagblad.

Zonder vertraging

Goede pr voor de faculteit is overigens niet alleen afkomstig van de marketingafdeling, maar ook van de studievereniging. Cedo Nulli biedt naast de gebruikelijke activiteiten als studiereizen, bezoeken aan toekomstige werkplekken, kroegcolleges, congressen en borrels, sinds dit studiejaar ook studiebegeleiding. Daarmee speelt Cedo in op de het nieuwe onderwijsaanpak 'Nominaal is Normaal' (N=N). N=N houdt in dat eerstejaars studenten, en bij psychologie en pedagogie ook tweede- en derdejaarsstudenten, alle zestig studiepunten moeten halen om verder te kunnen. Daarbij hoort een compensatieregeling voor onvoldoendes, maar er zijn ook minder herkansingen. Deze aanpak is er op gericht om studenten zonder vertraging te laten doorstromen. Dan krijgen ze geen last van de langstudeerboete. Kleinschaliger onderwijs en goede begeleiding horen ook bij N=N. Het initiatief van Cedo Nulli om studiegroepen voor eerstejaars te organiseren is daar een mooi voorbeeld van.

Schaamte

In principe wordt er per opleiding tijdens elk blok een bijeenkomst voor eerstejaars georganiseerd waarbij studievaardigheden en de inhoud aan bod komen. "Het programma over de studievaardigheden hebben we in nauwe samenwerking met de studieadviseurs opgesteld," zegt de commissaris onderwijs, Arnold Kirchyünger. "Als je studenten gaat informeren over de beste manieren van studeren, hoe je de planning voor het blok moet maken of hoe je de grote lijnen uit de lesstof kunt halen, moet het wel een goed verhaal zijn. We hebben een poule van ouderejaars die de begeleiding van de studiegroepen op zich nemen. Eind vorig jaar is het programma gaan draaien, want de uitwerking van het plan kostte veel tijd."

De beslissing om de studiebegeleiding te starten is overigens een pragmatische geweest. Omdat de verkoop van verplichte literatuur tegen een gereduceerde prijs voor leden van de vereniging terugloopt, wilde Cedo studenten ook op andere manieren aan zich te binden. "We zochten naar iets nieuws dat studiegerelateerd is, want daarmee onderscheiden wij ons van gewone studentenverenigingen. Inspelen op N=N kwam toen al snel bovendrijven."

De commissaris onderwijs, Arnold Kirchyünger

Volgens

Kirchyünger zijn er gemiddeld rond de tien tot vijftien deelnemers per groep. Bij psychologie minder omdat de opleiding zelf daar alles al goed georganiseerd heeft. “In het begin merkte je bij studenten veel zorg over of ze het jaar wel zouden halen, maar die gevoelens ebden ook snel weer weg. Ik heb niet het idee dat schaamte studenten van deelname aan de studiegroepen weerhoudt. Het valt me op dat het vooral de ijverige studenten zijn, die meedoen.”

Strengere regels

Voor alle studenten, ijverig of niet, is het dit jaar van groot belang dat ze zich op tijd inschrijven voor de studie. De definitieve inschrijving, dus het ingevulde formulier, de betaling, de pasfoto en wat er verder nog bij komt kijken, moet voor 31 augustus binnen zijn. Zo niet, dan vervalt de ERNA-account.

Deze strengere regels worden toegepast vanwege de andere manier waarop de universiteit door het rijk wordt betaald. Te late inschrijvingen kosten de universiteit, en dus de ook de faculteit, simpelweg veel geld. Bovendien is het voor de logistiek van het onderwijs – hoeveel studenten in welke zaal en hoeveel tutoren – ook handig om voor 1 september te weten waar men aan toe is.

Colofon

SoFa nr. 7 jaargang 4 – 26 juni 2012

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Thomas de Leeuw en Han van der Leur

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag in 18 september 2012

‘Mensen maken het plein’

Wetenschappers die deelnemen aan een cultuurfestival. Linda Zuiderwijk is er zo een. Op het **Discovery Festival** van 28 september brengt zij haar kennis over het ontwerpen en gebruiken van pleinen voor het voetlicht.

Tekst: Sanne van der Most

Het Bospolderplein in Rotterdam West

Ontwerpers en beleidsmakers hebben vaak uitgesproken ideeën over de functionaliteit van een plein. In de praktijk werken die lang niet altijd. “Hebben ze ooit wel eens echt met de mensen op dat plein gesproken?” vraagt sociologe Linda Zuiderwijk zich af. Zij nam drie verschillende pleinen onder de loep. Het Smaragdplein in Utrecht, het Surinameplein in Amsterdam en het Bospolderplein in Rotterdam West. Drie casestudies die ze ieder vanuit een andere invalshoek benadert. “In Utrecht keek ik naar de ontwerperskant,” vertelt ze. In Rotterdam sprak ik de bewoners. En in Amsterdam, waar ik binnenkort ga beginnen, wordt het een combi van beide.”

Pleingebruikers

“Natuurlijk wordt er in de plan- en ontwerpfase van een plein met gebruikers gepraat over hoe zij het plein graag zouden hebben,” zegt Zuiderwijk. “Maar vaak zijn dit goed georganiseerde buurtbewoners die dit soort bijeenkomsten makkelijk weten te vinden. Er zijn ook een heleboel mensen die niet komen. En die hebben ook een mening over het plein.”

Juist die mensen wilden Zuiderwijk en haar twee collega-promovenda op het Rotterdamse Bospolderplein graag spreken. Op die manier kwam ze een heleboel te weten over de gebruikers en het plein. “Zo was er een Turkse dame die vond dat er geen nette moderne mensen meer kwamen, geen Nederlanders,” vertelt Linda. “Ik kwam er ook achter dat de Nederlandse taal ontzettend belangrijk is om überhaupt gebruik te kunnen maken van het plein. Zo worden kleine kinderen die gebrekkig Nederlands spreken gepest door andere allochtone kids die de taal wél goed spreken. Ook ontdekte ik dat de bewoners van het nieuwbouwcomplex nooit op het plein te vinden zijn. Het complex heeft een eigen binnenterrein waar ze blijkbaar liever komen.”

Linda Zuiderwijk tijdens 'De Wereld van de Witte de With'

Interessante uitkomsten die ontwerpers en plannenmakers goed van pas kunnen komen. Want die gaan volgens Zuiderwijk nog veel te veel uit van de 'maakbaarheid' van een plein. "Ze hebben een idee over hoe het plein eruit moet komen te zien en wat mensen er zullen gaan doen en daar baseren ze hun ontwerp dan op. Dit in de hoop dat het een bepaalde gedragsverandering in gang zet. In de praktijk loopt het vaak heel anders. Als je dit soort dingen vooraf in kaart brengt, kun je beter beslissingen nemen over de inrichting van zo'n plein." Met de onderzoeksgroep waar Zuiderwijk deel van uitmaakt, heeft ze hier een rapport over geschreven. "Dat presenteren wij binnenkort aan beleidsmakers en andere geïnteresseerden. Hopelijk helpt het hen om beter na te denken over flexibele inrichting en vormen van beheer van pleinen."

Witte de With

Maar Zuiderwijk doet meer. Om het nut en de noodzaak van wetenschappelijk onderzoek beter voor het voetlicht

te brengen, hield ze op het festival 'De Wereld van de Witte de With' een klein straatonderzoekje. "Wat kom je hier doen, hoe typeer je dit festival, hoe omschrijf je de andere bezoekers? Ik wil het allemaal weten. Eigenlijk net als mijn pleinenonderzoek maar dan kleiner en veel sneller."

Zuiderwijks actie is daarmee een teaser voor het grotere Discovery Festival op 28 september in Rotterdam. Een flinke delegatie van de sociale faculteit zal daar aanwezig zijn om te laten zien hoe leuk en boeiend wetenschap eigenlijk is.

Stef Aupers vertelt over complottheorieën, Peter Achterberg over wetenschapscommunicatie, Ruut Veenhoven over gelukkig zijn, Sabine Wanmaker en Kevin van Schie over hoe het geheugen je voor de gek kan houden, Elke Geraerts over hoe het werkgeheugen (van de mens) verbeterd kan worden en Zuiderwijk zelf presenteert hier haar eigen onderzoek.

www.discoveryfestival.nl

Pák die studievertraging!

René van Leeuwen krijgt over een dikke week zijn masterdiploma sociologie. Hij kijkt voor SoFa nog een laatste keer terug, bespreekt terloops de verkiezingen en geeft vooral de eerstejaars nog wat goedbedoeld advies.

Een speciaal welkom voor de eerstejaars. Bent u al een beetje hersteld van de Eureka-week? Goed gezopen, hard gelachen, lekker geneukt? Mooi. Toen de Eureka-week aftrapte liep ik ook op de campus. Helaas niet om mee te doen in het feestgedruis, ik kwam m'n scriptie inleveren. Ook leuk trouwens. Maar o wat voelde ik me een ouwe lul tussen alle sjaarsen in de Smitse, waar we, heel beschaafd, één biertje dronken om het inleveren van m'n scriptie te vieren. Enfin, ik voelde me in mijn eerste weken als student een ontzettende Calimero. Alles was groot, veel, hoog, ingewikkeld, mooi en ik begreep er eigenlijk maar weinig van. Ik woonde nog bij mams, had nog verkering met m'n high-school

sweetheart en kwam iedere dag op de fiets naar de campus. O nostalgie.

Dat is inmiddels dik zes jaar geleden. Zes jaar! HAHA! Ik vond zes jaar al idioot snel gaan en heb dit al eerder geschreven: het is dik jammer en zonde dat jullie worden gedwongen om zo kneitersnel door je studie heen te racen. Pák die studievertraging als het even kan. Zes jaar is het absolute minimum wat mij betreft. Studeren is veel meer dan alleen je punten halen.

Veel van jullie hebben wellicht voor het eerst mogen stemmen. Ook in dat opzicht: welkom op Erasmus. De hele stad kleurde weer rood voor de PvdA, terwijl de Erasmus ouderwets en ongegeneerd guurrechts stemde. De VVD is hier stevast de grootste partij. Niet gek ook, met al die studenten economie en bedrijfskunde. Je zult zo'n studie maar doen, wat een armoe.

Onder jullie verwacht ik toch wat minder sympathie voor oud-rechts. Uiteindelijk moet je het lekker zelf weten, maar het rechts-conservatisme (wat liberalisme is, zijn ze allang vergeten) van de VVD past wat mij betreft slecht bij een student. Bij veel van de economie- en bedrijfskunde studenten heb ik bovendien het idee dat ze bij gebrek aan eigen ideeën hun paps aan het nabrallen zijn, maar dat terzijde.

Mijn advies: neem vooral niet te veel over van al die aspirant-managers, daar zijn er al zoveel van. Kijk anders wat Winston Churchill over 'jong zijn' heeft gezegd: "If a man is not a socialist by the time he is 20, he has no heart. If he is not a conservative by the time he is 40, he has no brain."

René van Leeuwen, masterstudent sociologie en columnist Volkskrant.nl

FSW trekt minder eerstejaars

Ieder nieuw studiejaar is weer de grote vraag hoeveel eerstejaars zich hebben ingeschreven. Conform de landelijke trend valt de instroom voor de FSW wat tegen. Maar zeker bij pedagogiek zijn 'alle ingrediënten voor groei aanwezig'.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Zo op het oog ziet de eerste collegedag er goed uit. Honderden eerstejaars melden zich in het L-gebouw voor de inschrijving bij de werkgroepen. Alles loopt gesmeerd en de sfeer is ontspannen. Overall groepjes druk pratende studenten die nieuwsgierig zijn naar wat de studie gaat brengen. Hebben ze de goede richting gekozen?

Sommige studenten, zoals Marion van 't Sant, zijn daar heel zeker over. Vanaf de derde van de middelbare school weet ze al dat ze pedagogiek wil studeren. De ontwikkeling van kinderen boeit haar, daarom vindt ze de jeugd trainen bij de korfbalclub ook zo leuk.

Voor haar studiegenoot Jasmijn Kleemans lag het anders. Zij wist na het vwo niet wat ze wilde en nam een 'tussenjaar'. Een jaartje werken om zo meer tijd creëren om over de juiste vervolgopleiding na te denken. Kleemans is niet de enige die een dergelijk route koos. Dat het kiezen van een opleiding die bij je past niet eenvoudig is, blijkt uit wel uit korte gesprekken met willekeurige 'eerstejaars'. Er zijn er genoeg die al een andere studie geprobeerd hebben. Die eerst rechten, geneeskunde, communicatiewetenschappen, bedrijfskunde of luchtvaarttechniek hebben gedaan en nu switchen naar een opleiding aan de FSW.

Eerstejaars schrijven zich in voor de werkgroepen van pedagogiek.

Toch valt de instroom dit jaar wat tegen. Bij de vorig jaar gestarte opleiding pedagogiek verschenen er 3 september negentig eerstejaars. Net zo veel als verleden jaar en dat is eigenlijk te weinig. De plannen van de opleiding zijn gebaseerd op een groeiende instroom die in de toekomst op tweehonderd eerstejaars moet uitkomen.

Dat het werven van meer studenten lastig zou worden bleek afgelopen voorjaar al uit de vooraanmeldingen. De acties die toen nog zijn ondernomen, zoals een advertentiecampagne en het organiseren van een extra proefstudeerdag, resulteerden niet in het gewenste resultaat.

Alle reden om komend jaar nog meer aandacht aan de marketing te besteden aldus onderwijsdirecteur dr. Gino Camp. De groeipotenties zijn voor Camp evident. "Onderzoek van het

Risbo laat zien dat er in de regio een groeiende vraag is naar afgestudeerde pedagogen en onze studie staat in de top drie bij vrouwelijke studiekeizers. Daarnaast hebben wij een vernieuwend programma en een uitstekend BSA-rendement van 78 procent. Genoeg ingrediënten voor groei.”

Psychologie laat vanwege de numerus fixus nooit meer dan driehonderd eerstejaars toe. Er melden zich altijd meer studenten aan, maar dit jaar bleven de vooraanmeldingen steken op 295. Dit is conform het landelijke beeld dat aangeeft dat de interesse voor de studie psychologie ongeveer 8 procent lager is dan in 2011.

Tijdens de eerste collegedag krijgen de nieuwe studenten van sociologie een lunch.

Bij bestuurskunde en sociologie is er, net als vorig jaar, een daling van de instroom. Op de eerste dag namen bij bestuurskunde 102 bachelor studenten plaats in de collegebanken. In 2011 waren het er nog 120. Sociologie noteerde 55 eerstejaars tegen 70 verleden jaar. De verminderde belangstelling voor deze opleidingen is een landelijke ontwikkeling.

In vergelijking met de landelijk trend is de daling bij bestuurskunde iets groter. Volgens onderwijsdirecteur dr. Frans-Bauke van der Meer heeft de FSW nu meer concurrentie van Leiden. “Zij hebben hun bestuurskunde opleiding naar Den Haag verplaatst en trekken daarmee studenten uit de Haagse regio die zich anders wellicht bij ons zouden inschrijven.”

De nieuwe onderwijsaanpak ‘Nominaal is Normaal’ (N=N) noemt Van der Meer ook als mogelijke oorzaak van de daling. Het zou studenten kunnen afschrikken. Desondanks is hij zeer tevreden over de effecten van N=N. Het deel van de eerstejaars dat afvalt, een derde, blijft gelijk. De grote winst zit in het deel dat doorstroomt. Voorheen haalde een derde het eerste jaar in één keer en een derde kon door naar het tweede jaar, maar had nog vakken open staan. Nu gaat twee derde door naar jaar 2 en van hen hoeft niemand meer vakken in te halen. Iedereen kan dus alle aandacht op het tweede jaar richten en dat zal naar verwachting studievertraging voorkomen. Dit positieve effect van N=N is niet alleen bij bestuurskunde zichtbaar maar bij alle opleidingen van de FSW. (Zie ook het persbericht over N=N)

Van TU naar Tucholsky

De boeiende verhalen van een buurman over de denkbeelden van schrijver en journalist Tucholsky deden Marc van Wijk overstappen van de TU Delft naar sociologie. Binnenkort studeert hij er af met een scriptie over Tucholsky.

Tekst: Caroline van der Schaaf

Een sociale studie lag eigenlijk totaal niet voor de hand, blijkt uit het verhaal van Marc van Wijk (24), inmiddels masterstudent Sociologie. “Van jongs af aan heb ik me vooral beziggehouden met techniek, wis- en natuurkunde. Ik heb dat volgehouden tot de TU Delft, waar ik ben begonnen aan een studie Civiele Techniek. Na een paar maanden ben ik daar echter mee gestopt. Ik keek om me heen en dacht: ik zit hier niet goed.”

Een paar maanden later begon het idee post te vatten om iets met Sociale Wetenschappen te gaan doen. “De buurman van mijn ouders, een man met veel kennis, kwam ’s avonds vaak met mijn vader praten. Elke keer kwam dat gesprek weer uit op een of andere schrijver uit Duitsland. Hij bleef maar over die man praten. Of er nou een vergadering was, een sollicitatie, of een situatie op school, altijd gaf hij daar via de denkbeelden van die schrijver zijn visie op. Langzamerhand werd mijn interesse voor hem gewekt.”

Marc van Wijk in Berlijn voor boekhandel, hoe kan het anders, Tucholsky.

Weimar

De Duitse schrijver die de buurman zo fascineerde, is Kurt Tucholsky (1890-1935), schrijver, columnist en journalist. Hij had veel kritiek op het nationaal-socialisme en wordt gerekend tot de geestigste en belangrijkste publicisten uit de Republiek van Weimar.

“Juist omdat de persoonlijke problemen van Tucholsky zich, naar mijn idee en dat van mijn buurman, vooral op het gebied van existentie bevinden, denk ik vanuit zijn schrijven een manier te kunnen vinden waarop we het verhouden van het individu met een groter geheel en de mensheid kunnen analyseren. Tucholsky lijkt bezig te zijn geweest met een zelfonderzoek dat zijn hele leven heeft geduurd. Dat ‘zelfonderzoek’ bevat heel veel informatie en conclusies die ook in algemenere zin ingezet kunnen worden.”

Het inspireerde Van Wijk om alle werken – van essays, krantenartikelen, poëzie en toneelstukken tot maatschappijkritiek en rijksverslagen – van Tucholsky kritisch te gaan doorspitten. “Ik wilde vooral de filosofische kant van zijn werk belichten. En daar ben ik nog steeds mee bezig.”

Inmiddels was hij begonnen met zijn studie Sociologie. “Het onderwerp van de sociologie vind ik heel erg interessant. Je kunt je ideeën over ‘het sociale’ kwijt in een belangrijk deel van de opdrachten, zoals essays en papers.” Niet dat de studie helemaal een schot in de roos was. Van Wijk vindt het jammer dat er nauwelijks verbinding met andere studies is. “Er zijn zoveel interessante ontwikkelingen binnen andere vakgebieden die best inpasbaar zijn binnen de sociologie, maar die bijna niet meer worden overgeheveld. Je moet heel veel schrijven tijdens je opleiding en ik was altijd op zoek naar analogieën met filosofie, wiskunde en natuurkunde, maar dat werd meestal niet zo gewaardeerd. In sommige gevallen overigens ook wel terecht.”

Scriptie

Tussen de vakken door besteedde hij vooral veel tijd aan zijn persoonlijke studie naar de filosofie achter het werk van Tucholsky en andere denkers die in die richting zijn bezig geweest. “Daar ging negentig procent van mijn tijd in zitten.”

Het laatste jaar richtte Van Wijk met een aantal andere studenten een collectief op dat ze The Rotterdam School noemden. “Tot dusverre blijft het bij een discussie- en feestgroep die de (mogelijke) plek van de socioloog in de stad en daarbuiten analyseert,” zegt de masterstudent. “Af en toe hoort daar een deelname aan bepaalde openbare debatten bij. Dat collectief zorgt ervoor dat je directer en daardoor vaker met sociologie bezig bent. Dat heeft ook een positief effect op de resultaten binnen de studie.”

De buurman – met wie Van Wijk nog steeds correspondeert – is inmiddels verhuisd naar Duitsland, en Van Wijk zelf is aanbeland in de laatste fase van zijn studie: hij studeert binnenkort af bij dr. Willem Schinkel met zijn scriptie over – hoe kan het ook anders – Tucholsky. “De scriptie is in eerste instantie een kritiek op de sociologie vanuit de ideeën van ironie en liefde in het werk van onder andere Tucholsky.”

Wat hij daarna gaat doen, daarvan heeft hij nog geen idee. Het liefst blijft hij het werk van Tucholsky verder analyseren, misschien wel in een promotieonderzoek. “Maar daar moet je eigenlijk voor gevraagd worden, vind ik. Ik zie wel wat er op mijn pad komt.”

Beter op de centen letten

Een begrotingstekort, wie ontkomt daar nog aan? Europese lidstaten, de Nederlandse overheid en ook de FSW; ze geven allemaal meer uit dan ze binnenkrijgen. Het huishoudboekje van de FSW zal echter in 2015 weer op orde zijn.

Tekst: Mary van der Graaf

Sinds de financiële crisis van 2008 en de daar op volgende eurocrisis krijgt bijna iedereen te maken met krimpende budgetten. Ook de academisch wereld, die tot dus verre nog aardig buiten schot bleef, moet het met minder stellen. De concurrentie om onderzoekssubsidies wordt daardoor steeds groter en ook het binnenhalen van contractonderzoek, de zogenaamde derde geldstroom, is lastiger omdat opdrachtgevers minder te besteden hebben.

Desalniettemin is de FSW in 2012 buitengewoon succesvol in het verwerven van extern geld. De faculteit kan bogen op een indrukwekkende lijst die maar liefst twee prestigieuze Europese subsidies, twee Vidi-subsidies en een bijdrage uit de Nederlandse Roadmap omvat. (De volledige lijst staat onderaan het artikel afgedrukt.) “En het mooie is, die successen zijn verdeeld over alle vier de opleidingen,” aldus faculteitsdirecteur drs. Mariette de Jong.

Een nadeel is wel, dat het om incidentele bijdrages gaat. Het blijft altijd onzeker hoeveel inkomsten deze geldstromen in de toekomst zullen opleveren. De structurele inkomsten van het rijk (eerste geldstroom) worden ondertussen minder. De FSW krijgt bijvoorbeeld minder uit deze pot omdat de instroom van eerstejaars kleiner is. Een reden om dit jaar extra aandacht aan marketing te gaan besteden.

Reserves

Een sluitende begroting opstellen voor 2013 is de FSW niet gelukt. Ook voor 2014 verwacht men een tekort, maar in 2015 zullen de uitgaven en inkomsten weer in balans zijn. De tekorten, relatief het grootst bij sociologie en psychologie, worden opgevangen door de reserves aan te spreken. De facultaire reserves bedroegen in 2010 nog zo'n 5,6 miljoen euro maar lopen terug tot 2,5 miljoen in 2015. (In 2011 is er een flinke hap -1,3 miljoen - af gegaan en voor 2013 staat een afname van ruim negen ton in de boeken.)

De Faculteitsraad maakt zich grote zorgen over de afname van de reserves. Volgens De Jong is alles onder controle, maar blijft waakzaamheid geboden. De FSW blijft nog ruimschoots binnen de norm die het College van Bestuur (CvB) aan de reservepositie stelt en bovendien is het interen van tijdelijke aard.

Overigens is het niet vreemd dat de FSW aanspraak op de reserves moet maken. Er is en wordt

namelijk veel geïnvesteerd in kleinschalig onderwijs, het ontwikkelen van de nieuwe opleiding pedagogische wetenschappen en de start van de Graduate School en de Engelstalige bachelor bij psychologie. Investerings die zich pas later terugbetalen.

Toch zijn kostenbesparingen en een scherper financieel beleid noodzakelijk. Zo zullen er minder aio's via de eerste geldstroom aangesteld kunnen worden. Alleen bij voldoende externe financiering kan het aantal aio-plaatsen gehandhaafd of uitgebreid worden.

Snijden in de personele uitgaven is overigens beperkt, want er moet wel onderwijs gegeven worden. Meer met minder, oftewel verhoging van de werkdruk is geen goede optie. Dat is althans het signaal van de opleiding bestuurskunde richting de decaan en het CvB. In de bestuursovereenkomst met afspraken tussen de decaan en de opleiding over het toekomstig beleid, wordt daarover de volgende opmerking gemaakt:

‘De werkdruk is hoog en het almaar opvoeren van de druk is op termijn schadelijk voor de vernieuwing in het onderwijs en onderzoek. Ook in die zin moeten we zorgen voor een ruimtegevende en enthousiasmerende werksituatie. Maatwerk wordt daarbij steeds meer vereist.’

Sturing

Er komt nog meer focus op het binnenhalen van extern geld. Met deze middelen wil de faculteit niet alleen aio's bekostigen, maar ook onderzoekstijd bij de vaste staf. Men wil dat medewerkers een deel van hun salaris terugverdienen met contractonderzoek. Het geld van opdrachten kan dan in mindere mate besteed worden voor het aanstellen van mensen van buiten.

Daarnaast wordt er gedacht over meer begeleiding en bewaking van projecten uit de tweede en derde geldstroom, zodat de financiële afhandeling helderder wordt. Meer sturing van projecten moet bijdragen aan de begrotingsdiscipline en ervoor zorgen dat het huishoudboekje in 2015 weer op orde is.

(i) Externe gelden die in 2012 al zijn binnengehaald

- *Veni (250.000 euro) door Justus Uitermark*
- *Vidi (800.000 euro) door Tamara van Gog*
- *Vidi (800.000 euro) door Steven van de Walle*
- *ERC (1.350.000 euro) door Willem Schinkel*
- *ERC (1.350.000 euro) door Maurice Crul (meegenomen vanaf UvA)*
- *NWO Onderzoekstalent (150.000 euro) via Laura den Dulk*
- *Rubicon Beurs inkomend talent (120.000 euro) via Marinus van IJzendoorn*
- *Deltares (120.000 euro) door Arwin van Buuren*
- *Kennis voor Klimaat (80.000 euro) door Arwin van Buuren*
- *Ministerie OCW (700.000 euro) door Pedagogische Wetenschappen (i.s.m. Inholland)*
- *Netherlands Roadmap OCW (500.000 euro) door Pearl Dykstra (i.s.m. nidi)*

Onder promovendi

Een community waar aio's elkaar kunnen ontmoeten, waar ze seminars kunnen volgen, de fijne kneepjes van het vak leren en ook nog eens inhoudelijk worden bijgespijkerd. Op 26 september gaat de Graduate School officieel van start. Promovendi Iris Korthagen en Jaron Harambam hebben grote verwachtingen.

Tekst: Sanne van der Most

“We zijn allemaal aan het promoveren, maar hebben vaak geen idee waar de ander zich precies mee bezighoudt,” zegt Jaron Harambam (29), die onderzoek doet naar complottheorieën. “Zelfs hier bij sociologie zitten mensen die ik eigenlijk nooit spreek. Absurd toch? Ik denk dat die Graduate School daar zeker verandering in gaat brengen. Zelf heb ik daar in elk geval veel behoefte aan. Een meer intellectueel klimaat, waarin ik andere promovendi ontmoet, mijn blik kan verbreden en dwarsverbanden kan leggen die ik vanuit mijn eigen theorie nooit had kunnen vinden. Bovendien kunnen we onszelf als intellectuele elite van Nederland zo beter een gezicht geven. Laten zien wie we zijn en wat we doen. Geweldig toch?”

Ook Iris Korthagen (26), die bij bestuurskunde onderzoek doet naar de rol van medialogica op besluitvormingsprocessen, is erg enthousiast over de nieuwe Graduate School. “Die verbreding vind ik geweldig. Ik heb zelf verschillende opleidingen gedaan. Mijn bachelor was algemene cultuurwetenschappen. Daarnaast deed ik filosofie van een wetenschapsgebied. Via een schakeljaar bestuurskunde ben ik overgestapt naar organisatiewetenschappen en bestuurskunde. Mijn blik is dus al wat breder, maar doordat ik nu bij bestuurskunde zit, krijg ik minder van die andere vakken mee en dat is jammer. Op de Graduate School krijg ik die kans wel. Ik gebruik in mijn onderzoek bijvoorbeeld veel

communicatietheorieën. Contact met promovendi uit die hoek is dus hartstikke nuttig en interessant.”

Gemis

Iris en Jaron zijn al wat verder in hun promotie. Basisvaardigheden en ‘skills’ hebben ze dus al wel. Van de colleges van de Graduate School verwachten ze dus niet meer zo veel op te kunnen steken. “Maar het was zeker handig geweest als zoiets er in mijn beginfase was geweest,” merkt Jaron op. “Sociologie heeft geen eigen onderzoeksschool, dus ik moest alles zelf uitzoeken.” Ook Iris zou een dergelijke ondersteuning een waardevolle toevoeging hebben gevonden. “Bestuurskunde heeft wel een eigen onderzoeksschool maar op het gebied van mediatheorieën heb ik veel zelf moeten uitzoeken. Ik kon weinig vinden om bij aan te sluiten. Als die Graduate School er toen was geweest was dat vast makkelijker gegaan.”

‘Pitch’

Officieel gaat de Graduate School op 26 september van start. Het inhoudelijke programma moet dan nog grotendeels worden ingevuld. Een taak die voornamelijk bij de promovendi zelf wordt neergelegd. Jaron: “In verschillende werkgroepen hebben we al onderwerpen bedacht waar we mee aan de slag zouden willen. Zelf zit ik in de werkgroep die seminars gaat organiseren. Begin november is de eerste, die in het teken staat van ‘elkaar leren kennen’. Van iedere studie die

meedoet, komen twee PhD's een 'pitch' van drie minuten geven waarin ze uitleggen wat hun studie inhoudt. Vanuit die eerste bijeenkomst hopen we een 'common ground' te vinden van waaruit we de toekomstige semiairs gaan organiseren."

Voor de naam van de Graduate School, die nu nog de Graduate School 'Humanities, Social and Behavioral Sciences' heet, is een prijsvraag onder de aio's uitgeschreven. "Ik heb er ook een verzonnen en ingestuurd," zegt Jaron. "Ik ga niet zeggen welke. Wacht maar tot 26 september, dan wordt de winnende naam bekendgemaakt. Spannend."

Een zaal vol promovendi tijdens de eerste en zeer geslaagde bijeenkomst van de Graduate School in juni dit jaar. Ze worden toegesproken door de bouwdecaan prof. dr. Victor Bekkers.

(i) Programma openingssymposium op 26 september

The meeting is Wednesday from 15.00 until 17.15 hours in the M-building, room M3-15 'Forumzaal' (Campus Erasmus University Rotterdam, Burgemeester Oudlaan). The room is open at 14.30 hours. Meet & greet drinks will be served until 18.00 hours.

14.30-14.55 Restaurant open for coffee and tea

15.00-15.10 Introduction by prof.dr. Victor Bekkers, the Dean of the Graduate School

15.10-15.40 Keynote by professor Mark Bovens of Utrecht University in which he will share his vision on an optimal HRM for PhD candidates, incl. the role of the supervisor and will also discuss some best practices.

15.40-16.00 Talk by dr. René Butter (Psychology department) in which he will speak of the psychological aspects of writing a PhD and how these can be incorporated in optimal human resource practices

16.20-16.40 The responsible Deans and Rector of participating faculties and institutions (FSW, FP, ESHCC and ISS) will sign the regulatory statute of the school. The Rector Magnificus professor Henk Schmidt will reveal the website of the school and the name and slogan of the school.

16.40-17.10 The newly established PhD council will present itself and will talk about their view regarding the role that courses, seminars and social media can play within the graduate school.

17.15-18.00 Meet & greet drinks will be served until 18.00 hours.

If you would like to join this event, please register at: <http://www.eur.nl/FSW/graduateschool/opening/>

Meer uit je studie halen

Nelleke Tolenaars, student psychologie en dr. Vincent Homburg van bestuurskunde in gesprek over de leuke en lastige kanten van onderwijs krijgen of geven. Kennismaken met onderzoek is belangrijk, maar de praktijk is toch het leukst.

Tekst: Caroline van der Schaaf

Fotografie: Mary van der Graaf

Universitair hoofddocent dr. Vincent Homburg is sinds 1999 verbonden aan de EUR, Nelleke Tolenaars-den Braber is vierdejaars student en net begonnen aan haar master klinische psychologie. “Ik vond het in het eerste jaar vooral lastig dat je bij het probleemgestuurd onderwijs (pgo) zelf je literatuur moest zoeken bij een onderwerp,” zegt Tolenaars. “De weg vinden op de campus viel trouwens ook niet mee, maar dat zal wel aan mijn vrouwelijke richtinggevoel liggen.” De uitdaging voor docenten is de eerstejaars bij te brengen dat ze aan een universiteit studeren, zegt Homburg. “Dat dit geen voortgezette middelbare school is, en dat wij hier aan kennisvergarig door middel van wetenschappelijk onderzoek doen. Daar hebben studenten vaak in mindere mate een beeld van.”

Nelleke Tolenaars en dr. Vincent Homburg tijdens ‘de ontmoeting’.

De bestuurskundigen laten hun studenten in het eerste jaar op een aansprekende manier kennismaken met het vak onderzoek doen: “Tijdens een werkgroep komen dan verschillende onderzoekers langs, die vertellen over hun onderzoek,” vertelt Homburg. “Voor de studenten is dat echt een eyeopener: ze zien dat de vragen waarmee zij worstelen bij kleine opdrachten ook spelen bij de onderzoekers die hier werken. Met deze ontmoetingen introduceren we de academische werkwijze en maken we studenten bewust van de waarde van onderzoek doen.”

Schools systeem

Het leukste van de opleiding blijft toch de kennismaking met de praktijk, beamen zowel Tolenaars als Homburg. Tolenaars noemt de practica met de onderzoekjes bij de opleiding psychologie, tijdens de pgo-bijeenkomsten. “Je leert daar veel van, zoals gespreksvaardigheden, die heel belangrijk zijn voor psychologen.” Toch kan het pgo-systeem voor sommigen ook een valkuil betekenen. “Ik heb studenten daarop zien afvallen. Het is best een schools systeem, waarbij je verplicht aanwezig moet zijn. Als dat je niet ligt, dan gaat dat niet lukken.”

“Bij bestuurskunde sturen we studenten in het eerste jaar meteen ‘het veld’ in”, vertelt Homburg. “Zo moeten eerstejaars studenten Bestuurskunde zelf een oplossing proberen te vinden voor een organisatie- of managementprobleem dat ergens speelt in het openbaar bestuur. Ze zoeken zelf

contact met organisaties, benaderen mensen, zoeken bronnen erbij. Dat is spannend en niet gemakkelijk, maar ze leren er heel veel van.”

Bestuurskunde heeft geen pgo-systeem, maar werkt in de bachelor met ateliergroepen: groepen van vijftien tot twintig studenten die samen aan opdrachten en projecten werken. Ook dat systeem vergt inzet van de student. “Als je in het eerste jaar een atelier niet haalt, dan moet je dat het jaar erop over doen, wat dus in het ‘nominaal is normaal’-systeem betekent dat je het eerste jaar niet haalt,” verduidelijkt Homburg. “Het vraagt behoorlijk wat commitment van studenten, maar ik vind dat niet slecht.”

“Ik ook niet,” valt Tolenaars hem bij. “Het voordeel is dat je de studenten overhoudt die echt gemotiveerd zijn.”

De pgo- of ateliergroepen bieden ook een mooie gelegenheid om studenten bij elkaar te brengen, zeggen zowel student als docent. “Die face-to-face ontmoeting is heel belangrijk. Het is niet uitgesloten dat ze na het atelier ook weer samen verder praten, minimaal gedeeltelijk over het vakgebied,” zegt Homburg. Tolenaars: “Zeker bij sociale opleidingen is het belangrijk dat je leert samenwerken.”

Adviezen

Tot slot nog een paar adviezen voor aanstormende studenten: “Onderneem dingen die je kansen op de arbeidsmarkt vergroten,” raadt Tolenaars aan. “Ik ben zelf bijvoorbeeld begeleidster van een meisje met PDD-NOS (een vorm van autisme), maar je kunt ook denken aan een bijbaan als student-assistent. Daarmee doe je veel praktijkervaring op.”

“Het is belangrijk dat studenten hun opleiding als hoofdactiviteit zien,” voegt Homburg toe. “Maar doe er vooral ook dingen naast die je in staat stellen om na te blijven denken over je studie. Ga naar lezingen, maak gebruik van de vele faciliteiten die de stad te bieden heeft, zoals kunst en cultuur. Er zijn in Rotterdam zoveel interessante ontwikkelingen voor bestuurskundigen, maar ook voor psychologen: maak daar kennis mee en verdiep je erin. Ik denk dat je studie dan ook meteen een stuk relevanter wordt. Zo haal je veel meer uit je studie.”

Colofon

SoFa nr. 1 jaargang 5 – 18 september 2012

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, René van Leeuwen, Han van der Leur en Caroline van der Schaaf

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Versijning volgende editie

Dinsdag in 30 oktober 2012

Afgestudeerd en dan?

De arbeidsmarkt voor net-afgestudeerden ziet er niet rooskleurig uit. Ruim twaalf procent van de jongeren tot 25 jaar is op dit moment werkloos. Wat zetten EUR-studenten in voor de strijd om die felbegeerde baan?
Tekst: Sanne van der Most

Na haar opleiding hbo psychologie wilde Malika Habouria (26) graag doorleren en haar analytische vaardigheden verder ontwikkelen. Daarom is ze sociologie gaan studeren aan de EUR, de master arbeidsorganisatie en management. “Wat ik echt heb gemist tijdens die wetenschappelijke studie is de praktijkervaring en de kans om een netwerk op te bouwen,” merkt ze op. “Jammer, want dat kun je zo goed gebruiken als je op zoek bent naar een baan. Bovendien vinden werkgevers dat ook heel belangrijk.”

Om toch die ervaring op te doen, heeft Malika zelf een vrijwilligersfunctie bij CNV Jongeren geregeld. “Zoiets zou ik ook iedereen aanraden. Bestuursactiviteiten, vrijwilligerswerk, bijbaantjes: je hebt het gewoon keihard nodig tegenwoordig.”

Via een mentorproject van de EUR heeft Malika ook nog een coach uit het bedrijfsleven gekregen. “Zij werkt bij KPN en door haar heb ik ook weer een heleboel contacten gekregen met wie ik nu in gesprek kan gaan over hun werk.”

Op die manier kan ik me nog beter oriënteren op de arbeidsmarkt.”

Iets wat iedereen volgens Malika overigens op zijn eigen manier doet. “De een stuurt zestig brieven per week, de ander is heel kieskeurig en echt gericht op zoek naar een bepaalde functie. Zelf neem ik er uitgebreid de tijd voor. Ik verdiep me vooraf heel goed in een bedrijf of organisatie. Alleen dan kan ik beoordelen of ik daar graag wil werken. En het staat natuurlijk ook veel beter tijdens een gesprek.”

Kansen vergroten

Danielle Ouwersloot (22) studeerde arbeids- en organisatiepsychologie aan de EUR. Twee vrienden van haar die ook psychologie deden, kwamen heel moeilijk aan een baan. “Ze hebben echt veel gesolliciteerd en uiteindelijk zijn ze een heel andere kant opgegaan. Eentje zit bij een gemeente en de ander werd luchtverkeersleider. Op zich leuk leuke banen, maar dat is niet waar je al die jaren psychologie voor studeert.”

Om haar kansen op de arbeidsmarkt te vergroten en omdat ze zich zelf graag nog meer wilde ontwikkelen, besloot Danielle er een tweede master bij te doen:

Human Resource Studies in Tilburg. Daarna wil ze het liefst als trainee aan de slag. Tijdens haar studie aan de EUR heeft Danielle veel commissiewerk voor haar studie- en studentenvereniging gedaan. “Omdat ik het heel leuk vind, dat ten eerste, maar ook omdat daar bij sollicitaties echt naar wordt gekeken. Je moet echt wel wat doen om op te vallen tussen al die anderen. Met die tweede master erbij denk ik dat mijn positie op de arbeidsmarkt straks toch een stukje beter is.”

Niet eens uitgenodigd

Niek Verkaik (24, bestuurskunde, master beleid en politiek) is de enige van het drietal die al een baan heeft gevonden. Zijn werkgever, een klein adviesbureau op het gebied van openbaar bestuur en veiligheid, leerde hij kennen tijdens zijn stagetijd. De directeur had zitting in de begeleidingscommissie van zijn stageonderzoek. “Hoewel hij toen al zei dat ik hem altijd kon bellen, heb ik dat na mijn afstuderen niet direct gedaan. Ik wist namelijk niet precies wat ik wilde, publiek of commercieel.”

Om daar uit te komen, heeft Niek een loopbaanadviseur van de EUR in de arm genomen. “In eerste instantie ging ik toen voor overheidstraineeship. Helaas werd ik daar niet eens uitgenodigd op gesprek. Er waren zoveel reacties. Dan zie je toch echt dat er in die hoek behoorlijk wordt bezuinigd.”

Uiteindelijk koos Niek voor het bedrijfsleven. Hij belde zijn contact bij het adviesbureau en kon er gelukkig aan de slag. “Zo zie je maar hoe handig een netwerk kan zijn.” Toch is dat volgens Niek niet het enige. “Het is zeker bij bestuurskunde heel belangrijk dat je dingen naast je studie doet waarmee je je interesse voor het vak laat zien. Je moet weten wat er bestuurlijk speelt en welke vraagstukken actueel zijn. Zelf zit ik bijvoorbeeld in de gemeenteraad van mijn woonplaats.”

Bestuurskundestudenten die nu beginnen, zullen het volgens Niek overigens veel makkelijker krijgen dan hij. “Kijk hoe de overheid aan het vergrijzen is. Over vier, vijf jaar zitten ze te springen om net afgestudeerden.”

Eén op de vier afgestudeerden aanvaardt eenvoudig baantje

Het hebben van werk is onder hoogopgeleide nieuwkomers op de arbeidsmarkt belangrijker dan ooit, ook al gaat het vaak om een ‘baantje’. Het onderzoek van

landelijk

studentenuitzendbureau Studentalent en Explore, gespecialiseerd in de bemiddeling van starters, schetst een somber beeld van de kansen op de arbeidsmarkt voor pas afgestudeerden. Maar liefst 24 procent van de ondervraagde afgestudeerden met werk, accepteerde de afgelopen maanden een baan tot ver onder het opleidingsniveau. Ondanks hun talenten, hun hoge eindcijfers en hun goede cv.

The winner takes it all

De media kunnen de uitkomst van verkiezingen sterk beïnvloeden. De manier waarop het nieuws gebracht wordt, soms gewoon het 'mooie verhaal', kan de grens tussen winnen en verliezen laten verschuiven, aldus prof. dr. Erik Hans Klijn.

De druiven waren zuur voor de SP op de verkiezingsavond. Zes weken voor de verkiezingen in de peilingen nog boven de 30 zetels scoren en meedoen in de strijd om de grootste partij en op de verkiezingsavond met legen handen staan. In een verkiezingsstrijd die wel de meest media-gedomineerde verkiezing van na de oorlog mag worden genoemd.

Maar de SP had het kunnen weten, want de media hebben al eerder voorbarig winnaars aangewezen. En dan doel ik niet eens op de Amerikaanse verkiezingen van 1948 en vooral op de krant die de republikein Dewey tot winnaar uitriep, terwijl de democraat Truman de echte winnaar bleek te zijn in de vroege ochtend. De foto van Truman die de krant ophoudt met de kop dat zijn Republikeinse tegenstander had gewonnen is natuurlijk legendarisch. Sindsdien durft geen enkele krant meer risico te nemen.

Maar een nog mooier voorbeeld was Hillary Clinton die, voor de primaries van 2008 begonnen waren, al uitgeroepen was tot de gedoodverfde winnaar. Een goed voorverkiezingsresultaat van Obama was aanleiding voor de media om over hem te schrijven en hem momentum te geven. De rest is geschiedenis.

Een belangrijke verklaring voor dit soort fenomenen is de manier waarop media nieuws brengen. Media hebben een verhaal nodig en dus moet het nieuws gedramatiseerd worden. Het idee van een horse race is een bekend en populair frame. En bij dat verhaal hoort natuurlijk ook een dark horse die plotseling uit de coulissen komt: Obama in 2008 dus en bij ons dit jaar Samsom.

Zo'n frame is een voorbeeld van de zogenaamde media-logica. Media hebben de neiging om in hun berichtgeving te personaliseren (nieuws moet persoonlijk gemaakt worden), te

dramatiseren (het nieuws moet attractiever gemaakt worden door bijvoorbeeld sterk in te zoomen op conflicten), te fragmentariseren (minder aandacht voor de achtergronden van het nieuws) en publieke autoriteiten negatief te belichten.

Maar zulke frames en biases doen de werkelijkheid ook geweld aan en geven een eigen draai aan het nieuws. Zo had een groot deel van de Amerikaanse kiezers voor de primaries nog geen keuze bepaald en was de voorsprong van Clinton dus sterk vertekend. En zulke verhalen gaan een eigen leven leiden en worden waar.

En zo profiteerde Samsom van de diep gewortelde media-logica in het nieuws en werd hij de zo zeer verlangde dark horse. Het was het verhaal van de wederopstanding van een bestuurspartij. Een verhaal dat de media maar al te graag wilden vertellen en zo maakten tot een selffulfilling prophecy'. De grens tussen winnen en verliezen is soms gewoon een mooi mediaverhaal.

Erik Hans Klijn, hoogleraar bestuurskunde en verricht onder meer onderzoek naar de invloed van de media op complexe besluitvorming

Droomdebuut

Ze zijn pas een jaar bezig en nu al prijkt de Rotterdamse studie pedagogische wetenschappen bovenaan de Elsevier ranglijst. Docenten en studenten zijn eigenlijk nauwelijks verrast. ‘Het is gewoon een heel leuke opleiding.’

Tekst: Caroline van der Schaaf

Het onderzoek ‘De beste studies’ van weekblad Elsevier en onderzoeksinstituut ResearchNed wordt jaarlijks uitgevoerd onder alle studenten van het hoger onderwijs in Nederland. In totaal zijn dit jaar 614 opleidingen van hogescholen en universiteiten beoordeeld. Bij de FSW behaalde pedagogische wetenschappen en - zoals gebruikelijk – psychologie een eerste plaats.

Dat pedagogische wetenschappen nu al de ranglijst van pedagogische studies aanvoert, is een mooie opsteker, vindt docent Rob Kickert. “Het is een leuke bevestiging, maar geen complete verrassing. We wisten al dat het hier goed loopt en dat we kwalitatief goed onderwijs leveren. Ik ben zelf een echte fan van probleemgestuurd onderwijs (pgo). Het directe contact dat studenten hierdoor met elkaar en met de staf hebben, en de vorm van het onderwijs zelf, zorgen ervoor dat dit gewoon een heel leuke opleiding is.”

Maar het geheim zit ‘m niet alleen in het kleinschalige, intensieve onderwijs. “Ons succes? Gewoon een goede staf”, zegt opleidingsdirecteur Lyanda Vermeulen. “We hebben een groep zeer ervaren pgo-mensen, die erover waken dat het pgo goed wordt ingevoerd. Ik denk dat pgo ook automatisch met zich meebrengt dat studenten daar tevreden over zijn. In het eerste jaar van onze opleiding waren de docenten heel intensief betrokken bij de studenten. Daardoor komt de binding snel tot stand.”

“Het helpt ook dat wij als nieuwe opleiding niet de switch hebben hoeven maken van klassiek onderwijs naar pgo”, zegt Kickert. “Dan heb je niet te maken met docenten die zich wellicht met tegenzin een andere onderwijsmethode moeten eigen maken.”

Ook het ‘unieke profiel’ van de opleiding pedagogische wetenschappen aan de EUR heeft bijgedragen aan het succes, vermoedt Vermeulen. “Onze opleiding richt zich op grootstedelijkheid, dus hoe bepaalde problemen in de opvoeding en ontwikkeling worden bestudeerd vanuit een multicultureel en sociaal-economisch perspectief.”

Geklungel

En wat vinden de Rotterdamse studenten er zelf van? “De kracht van de opleiding is de ‘laagdrempeligheid’”, zegt tweedejaars Jim Franssen. “Er bestaan geen grote kloven tussen docenten en studenten. Misschien wel juist omdat het nog zo’n jonge opleiding is, wordt er van beide kanten veel feedback en flexibiliteit verwacht. Niemand weet nog precies hoe het werkt en dat vereist samenwerking van alle betrokkenen, en dat zorgt er weer voor dat de afstand tussen student en begeleider zo klein is. Je bent een naam en niet een nummer.”

Ook studente Nagihan Cevahirci noemt het pgo systeem als belangrijkste reden waarom Pedagogiek zulke hoge ogen gooit. “Het is een fijn systeem dat studenten vele voordelen biedt. De verplichte lessen en het feit dat je elke les moet voorbereiden om te kunnen meepraten, zorgen er bovendien voor dat je als student niet kunt gaan achterlopen.”

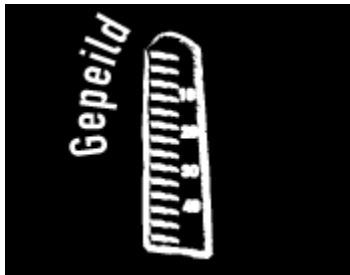
Het ‘multiculturele jasje’ van de opleiding is een ander positief aspect van de opleiding, vindt Nagihan. “Er wordt veel aandacht besteed aan multiculturele pedagogische vraagstukken. Dat vind ik erg goed.”

Minder tevreden zijn de pedagogiekstudenten, zo blijkt uit het onderzoek, over de faciliteiten. “Het geklungel en de ellenlange wachttijden bij de kopieerapparaten”, verduidelijkt Jim. “Daar mag wat mij betreft een heel andere oplossing voor komen; óf meer kopieerapparaten óf de boeken inscannen en ons digitaal de juiste pagina’s laten uitkiezen.”

Nagihan vindt het niet goed dat je ook met een onvoldoende het jaar kan behalen. “Ik ben van mening dat alle vakken met een voldoende moeten worden afgesloten. De beheersing van alle vakken die we krijgen, is immers van belang voor onze kennis en vaardigheden. Een andere minpunt betreft de literatuur. Die moeten we zelf bepalen aan de hand van leerdoelen die in de onderwijsgroep zijn gevormd. Soms zijn de leerdoelen te breed, waardoor het moeilijk wordt om zelf de juiste literatuur te selecteren.”

Tevreden

Opvallend is overigens dat er zich dit collegejaar iets minder eerstejaars hebben aangemeld dan vorig jaar, nu een kleine honderd. Een tegenvaller? Vermeulen: “Op zich niet, want als je nog even klein blijft, blijft het overzichtelijk en hoef je niet gelijk voor honderden studenten alles te regelen. Maar natuurlijk willen wij een veel grotere groep verwelkomen, want de voorzieningen zijn er.” Of de Elsevier notering hierbij helpt? “Ik denk dat vooral zou helpen als mensen niet bang meer zijn om voor een nieuwe studie te kiezen. Er is vaak toch wel een angst voor kinderziektes. Wij laten hiermee eigenlijk zien: maak je geen zorgen, onze studenten zijn tevreden.”

Studeren wordt écht lenen

Knibbel, knabbel, knuisje... Wie knabbelt er aan het studiefinancieringshuisje? Juist ja, partijleiders Samsom en Rutte. De langstudeerboete is van de baan, maar nu komt er een sociaal leenstelsel. En dat is een sléchte zaak. Of niet?

Tekst: Pamela Roumen

René Karens (27), derdejaarsstudent Bestuurskunde en actief bij ChristenUnie Rotterdam:

“Wat mij vooral verbaasde bij de bekendmaking van het sociaal leenstelsel is de verontwaardigde houding van de studentenorganisaties. Eén voor één reageerden ze teleurgesteld en verrast dat dit werd ingevoerd. Kijk, als ze allemaal een beetje beter hun huiswerk hadden gedaan, dan hadden ze geweten dat dit er aan zat te komen.

Ik ben persoonlijk tegen de invoering van het sociaal leenstelsel. Dat komt vooral door de aannames die achter dit besluit zitten. Eén van de uitspraken die je regelmatig hoort, is dat studenten moeten investeren in hun studie. Maar daarmee wordt gesuggereerd dat studenten dat nu niet doen. Van de basisbeurs die je ontvangt kun je al lang niet meer studeren. Hoe je het ook wendt of keert: je zult als student moeten investeren en dat dóén we al. Door te werken of te lenen, zoals velen al doen. Ik vrees ook dat het sociaal leenstelsel allemaal negatieve bijeffecten zal hebben, waar niet goed over is nagedacht. Iedereen lijkt het erover eens te zijn dat we momenteel in een schuldencrisis zitten: Europa heeft te veel schulden, landen hebben te veel schulden, mensen lenen te veel. Dus: lenen is het probleem. Wat gaat de Nederlandse overheid vervolgens doen? Studenten opzadelen met extra schulden! Dat lijkt mij nou niet echt passend bij de tijdgeest...”

Let op! Geld lenen kost geld

Tanya el Hajji (34), avondschakelstudent Sociologie en sociaal pedagogisch hulpverlener:

“Het klinkt heel stom, maar ik wist in eerste instantie niet dat er zoiets bestond als een basisbeurs. Pas toen ik later een hbo-studie wilde doen, kwam ik erachter dat ik studiefinanciering kon krijgen. Ik heb er bewust voor gekozen om deeltijdstudies te volgen; ik moest mezelf onderhouden en dus ook gewoon werken.

Ik ben van mening dat sommige mensen profiteren van zo’n basisbeurs. Op de universiteit bijvoorbeeld. Hoeveel studenten zitten niet in een studentenvereniging waar ze supervel tijd in steken? Van die studenten die 20 à 25 uur per week spenderen aan feestjes en netwerken. Dan denk ik: ‘Stop die tijd in een bijbaan.’ Ook als fulltime studeert, denk ik dat je voldoende tijd hebt om er nog bij te werken, om zo rond te kunnen komen. Zonder lening, ja.

Over lenen wordt nu sowieso te makkelijk gedacht. Studenten beseffen vaak niet dat ze dat geld ook gewoon terug moeten betalen. De invoering van het sociaal leenstelsel vind ik enerzijds een goede zaak: het motiveert studenten om beter naar de toekomst en hun leengedrag te kijken. Als ik onder het sociaal leenstelsel zou vallen, dan zou ik wellicht thuis blijven wonen en een bijbaan nemen. De maximale studieschuld die ik dan zou willen maken? Nou, niets!”

Samantha Langendoen (23), derdejaarsstudent Sociologie en actief bij Cedo Nulli:

“Mijn eerste gedachte toen ik hoorde dat ze de basisbeurs gingen afschaffen: ‘Echt een héél stom idee.’ Ik had PvdA gestemd, en daarna dacht ik: ‘Ah! Zonde dit!’ Ik denk dat door de invoering van het sociaal leenstelsel mensen beneden hun niveau gaan studeren. Nu zijn er nog veel studenten die doorstromen; ze beginnen met een mbo-opleiding, waarna ze uiteindelijk nog een master kunnen behalen. Onder het sociaal leenstelsel zullen deze mensen dat sowieso niet meer doen.

Ik verwacht ook dat meer studenten halverwege hun studie zullen stoppen. Jongeren die al twijfelen aan hun studiekeuze zullen eerder denken: ‘Ik heb sowieso een studieschuld, of ik deze opleiding nu afmaak of niet. Dan kan ik net zo goed gaan werken en de studieschuld die ik heb alvast gaan terugbetalen.’

De basisbeurs is eigenlijk ook een goede manier van de overheid om te zeggen: ‘Maak je studie af, haal je diploma, dan wordt de basisbeurs sowieso een gift.’ Ik bevind me nu gelukkig weer in een veilig gebied: mijn langstudeerboete wordt teruggestort en vergeleken met alle mensen die na mij studeren, kom ik straks op de arbeidsmarkt met nog de minste studieschuld. Maar dit alles gaat wel ten koste van de mensen die ook graag normaal willen studeren”.

Wetenschap verkopen

Het oorspronkelijk geplande verhaal over de eventuele verhuizing naar het T-gebouw kon wegens een griep epidemie op de redactie niet gemaakt worden. Daarom een artikel over valorisatie dat eerder - mei 2012 - in SoFa is gepubliceerd.

Tekst: Mary van der Graaf

Valorisatie, een modewoord binnen de wetenschap, is het uitventen van kennis. Het draait allemaal om het benadrukken van de maatschappelijke waarde van de wetenschap. Van alle wetenschappers wordt verwacht dat zij aan valorisatie doen. Er is zelfs een valorisatiewedstrijd waar socioloog dr. Peter Achterberg aan wil deelnemen.

Valorisatie is wel aan hem besteed. Hij verspreidt zijn kennis onder het grote publiek of professionals via stukken in de krant of op weblogs, lezingen voor het ministerie of praatjes op de radio. “Ik zeg nooit nee, alleen de radio hou ik tegenwoordig een beetje af. Ik sta blijkbaar op een standaardlijst en word bijna elke week wel gebeld om op het laatste moment mijn mening te geven. Dan moet je drie kwartier aan de lijn blijven en reageren op weer een hardwerkende Nederlander die er tussendoor komt. Dat is me net een beetje te veel van het goede, 45 minuten wachten op twee minuten ‘airplay’.”

Aan de criteria, die de Jonge Akademie voor valorisatie hanteert, voldoet Achterberg allemaal. Op één puntje na dan. “Het verkopen van mijn kennis, dus geld verdienen met de opbrengsten van mijn wetenschappelijk onderzoek, dat lukt niet zo best als je socioloog bent.”

Populariseren

Voor de psychologen ligt dit gedifferentieerder, aldus onderzoeksdirecteur prof. dr. Jan van Strien. Bij arbeids- en organisatiepsychologie is men per definitie bezig met wat er in organisaties gebeurt, en organisaties hebben daar belangstelling en geld voor. Daar ligt valorisatie meer voor de hand dan bij het meer fundamentele onderzoek van bijvoorbeeld biologische en cognitieve psychologie. Als het over het populariseren van de wetenschap gaat, toont Van Strien enige reserve. “In de psychologie moet je dan een beetje voorzichtig zijn.

Ik denk aan onze Diederik Stapel en Roos Vonk, beroemd om hun mediagenieke optredens. Ik ervaar de media overigens vaak als ongenueanceerd. Journalisten willen bij wijze van spreken een ‘ja’ of ‘nee’ horen. De nuance wordt niet opgepakt, daar zitten mensen kennelijk niet op te wachten. Maar als ik voor een programma gevraagd word, werk ik wel mee. Je onderzoek zo helder en leuk mogelijke uitleggen, dat moet je toch altijd willen doen.”

Toepassingsgericht

Voor bestuurskundigen is valorisatie ‘part of the game’. “Althans, als je valorisatie opvat als alles wat te maken heeft met de toepassing van de kennis die je produceert,” zegt prof. dr. Joop Koppenjan. “Bestuurskunde is een toepassingsgerichte wetenschap. Wij produceren kennis om door het openbaar bestuur gebruikt te worden.” Maar deze opvatting deelt niet iedereen. Over de ‘corebusiness’ van bestuurskunde circuleren verschillende meningen. Hoort onderzoek voor het wetenschappelijk circuit, dat goed scoort in wetenschappelijke tijdschriften, niet de kernactiviteit te zijn?

Koppenjan vindt dat het onderscheid tussen die beide opinies wordt overdreven. “Niets is zo handig als een goede theorie. Als je de goede kennisvragen beantwoordt, gaat dat over belangrijke onderwerpen binnen het openbaar bestuur, en is dat voor de praktijk interessant. In de huidige tijd past wetenschap vanuit een ivoren toren niet, dat moet in interactie met het openbaar bestuur gebeuren. En dan gaat het niet alleen over het communiceren van de uitkomsten, maar ook over het bepalen van de onderzoeksvraag. Maar daar zit wel een spanningsveld.”

Onderzoek moet voor een belangrijk deel extern gefinancierd worden. Opdrachtgevers krijgen op die manier invloed op de vragen die onderzocht worden. Daarmee ontstaat het gevaar dat wetenschappers aan de leiband van externe opdrachtgevers gaan lopen. “Ik vind het mooi dat van alle kanten geroepen wordt dat we een excellente onderzoeksinstelling zijn, maar deze instelling levert daarbij niet de centjes om het onderzoek te doen. Geld voor aio’s is er niet, dat moet via contractonderzoek binnengehaald worden. Je kunt natuurlijk ook via de tweede geldstroom, via NWO, financiering krijgen. Dat gebeurt hier ook, maar de competitie voor NWO-geld is enorm. Als je aio’s wilt hebben, moet je het toch veelal uit de markt halen.” Gelukkig heeft Koppenjan wel het idee dat ze bij bestuurskunde een goed evenwicht bewaren tussen de eigen onderzoekagenda en wensen uit de praktijk.

Provocerend

‘De beste wetenschapscommunicator van Nederland’, die titel zou Peter Achterberg wel in de wacht willen slepen. En zoals je dat van Achterberg kan verwachten, gaat hij dit proberen met een provocerende boodschap. “Ik ga uitleggen dat hoe meer je mensen over de wetenschap vertelt, hoe meer ze denken: zo lust ik er nog wel een paar. Uitleggen dat valorisatie averechts werkt, dat valorisatie het gezag van de wetenschap eerder ondermijnt dan versterkt.” Deze stelling heeft hij niet verzonnen als stunt. Zij is gebaseerd op serieus wetenschappelijk onderzoek. De uitkomsten van dit onderzoek bevestigen

bovendien zijn eigen ervaring met het onder de aandacht brengen van onderzoek via internetfora. “Als je dan het commentaar leest, is dat tweërlei. Of mensen zijn het roerend met je eens en blij dat het eens een keer gezegd wordt. Of ze zijn het niet met je eens, en dan is het opeens zonde van het belasting geld. Die denken: ‘Kijk eens wat die gasten in die ivoren toren zitten te doen van onze zuur verdiende centen. Daar kan de stekker wel uit’. Kortom, je bereikt er niets mee. Mensen waren al overtuigd en degene die dat niet waren, zitten niet te wachten op informatie.” Nadenken over welk maatschappelijk nut onderzoek kan hebben, vindt Jan van Strien terecht. Wetenschappers worden tenslotte voor een deel met belastinggeld betaald. Maar je moet volgens hem wel oppassen voor een te grote focus op valorisatie. Daarmee zou de wetenschap tekort gedaan worden. “Valorisatie is nooit uitgangspunt geweest van de wetenschap. Je bedrijft wetenschap omdat je nieuwsgierig bent naar hoe zaken in elkaar steken.”

Door de nadruk op valorisatie komt het fundamentele onderzoek onder meer druk te staan. Het dwingt onderzoekers om de maatschappelijke relevantie mooier of groter te maken dan die in werkelijkheid zal zijn. Dat ziet Van Strien bij NWO-aanvragen langskomen. Toch gelooft hij dat het

met de ‘gevaaren’ van valorisatie wel los zal lopen. “De wetenschap is als een tanker die men af en toe een beetje naar links of rechts wil sturen, maar uiteindelijk toch zijn eigen koers blijft varen.”

(I) *Op 30 oktober ondertekent de gemeente Rotterdam het Valorisatieprogramma. Via dit programma wordt geprobeerd meer wetenschappelijke kennis te vertalen naar economisch en maatschappelijk nut.*

Het Valorisatieprogramma Rotterdam is opgezet door de Erasmus Universiteit Rotterdam, Hogeschool Rotterdam, Inholland en de Rotterdamse Ondernemers Academie, gevormd door Albeda College en ROC Zadkine.

De onderwijs- en kennisinstellingen hebben de gemeente Rotterdam gevraagd te participeren in het Valorisatieprogramma. Met de samenwerkingsovereenkomst spreken beide partijen af om enkele bestaande gemeentelijke projecten aan te laten sluiten op het programma. Daarnaast levert de gemeente Rotterdam een financiële bijdrage. De overeenkomst heeft een looptijd heeft van zes jaar. Voorbeelden van valorisatie zie:

Rotterdam desk

Valorisatieprogramma Rotterdam

Verbluffend

Het aantal studenten dat dankzij N=N het eerste jaar haalde is volgens de decaan 'verbluffend'. Die typering gold ook voor de sfeer tijdens de uitreiking van de getuigschriften voor de bachelor I. Die was zonder meer 'verbluffend' leuk.

Tekst: Mary van der Graaf

Fotografie: Jan van der Ploeg

"O jee, die zijn allemaal in pak en ik heb maar mijn gewone kleren aan," zegt een studente die de zaal waar de uitreiking is, nadert. Zij en twee anderen, ook in hun 'normale' outfit, lijken even te aarzelen. Ze houden hun pas in, kijken naar de studenten – inmiddels tweedejaars – die voor de Sorbonne-zaal staan, en lopen dan weer verder. Het moet kunnen, is hun conclusie en daar krijgen ze gelijk in.

Wie de zaal inkomt, wordt overdonderd door de opgewonden en opgetogen sfeer. De muziek van gelegenheds-dj, dr. Bram Peper, is daar ongetwijfeld debet aan. En natuurlijk is iedereen blij en trots om een getuigschrift te krijgen vanwege het binnenhalen van alle 60 studiepunten. Rector magnificus prof. dr. Henk Schmidt en decaan prof. dr. Henk van der Molen doen er nog een schepje bovenop. Zij verschijnen in vol ornaat, toga met barret, en houden aanstekelijke speeches vol lof over de prestaties van de studenten die het nieuwe onderwijssysteem Nominaal is Normaal (N=N) volgden.

Opluchting

De lofzang op de studenten is natuurlijk ook een ode aan zichzelf. Schmidt is de bedenker van N=N en Van der Molen had het lef om dit als eerste bij de FSW in te voeren. Bij N=N moeten eerstejaars geen 40 maar alle 60 studiepunten halen om verder te mogen. Onvoldoendes kunnen gecompenseerd worden maar om 'over te gaan' moet het gemiddelde wel hoger of gelijk aan een 6.0 zijn. Om uitstelgedrag te voorkomen is tevens het aantal herkansingen beperkt. Zo wil men studenten stimuleren om vanaf het begin serieus aan de slag te gaan en zorgen dat ze zonder ballast – open vakken – aan het tweede jaar beginnen. Dit alles moet studievertraging en dus de kans op de langstudeerboete, die nu weer van de baan is, voorkomen.

Studenten stemmen hun gedrag af op de norm, aldus Schmidt. Leg de lat hoger en ze zullen beter presteren. De eerste resultaten van N=N geven hem gelijk. Het percentage dat het eerste jaar direct haalt, is een stuk hoger dan voorgaande jaren. Voorheen kon men twee jaar over de propedeuse doen, maar ook in vergelijking met het slagingspercentage over twee jaar zijn de cijfers van de N=N-lichting beter. (Zie de tabel onderaan dit artikel)

‘Een klein wonder’, noemde de rector dit resultaat. De decaan gebruikte de kwalificatie ‘verbluffend’. En een grote opluchting, bekenden beide Henken. Schmidt: “Als dit experiment niet zo succesvol was geweest, had er nu een andere rector voor u gestaan.” Van der Molen: “En ik ben bang dat mijn hoofd dan ergens in een mandje zou liggen.”

Gejoel

De uitspraken geven de studenten nog meer het gevoel van: wij hebben het toch maar geflikt! Ze lijken trots op het feit dat zij onderdeel zijn van de *pilot* die de FSW als eerste aandurfde. Tijdens subtiel ingebouwde juichmomenten, zoals de uitreiking van 750 euro aan de beste student van elke opleiding, komen deze emoties tot uiting. Dan klinkt er veel gejoel en applaus. De applausmeter slaat het verst uit als, tijdens dankbetuigingen aan vooral de onderwijsbureaus, de naam van dr. Rob Kickert valt. Deze docent heeft het blijkbaar helemaal gemaakt bij de studenten van pedagogiek. Als alle tweedejaars van de FSW zo bij elkaar zijn, valt op hoe groot de diversiteit is. Qua kleding – in keurige, artistieke of gewone outfit – en qua herkomst. Een willekeurige greep levert studenten op met met een Kaapverdise, Turkse, Singalese, half Marokkaanse, half Hongaarse of Afghaanse achtergrond, zoals Fatima Hossain. Ze woont nu drie jaar in Nederland en moest in het begin veel tijd aan de studie besteden en wennen aan de taal. Dat had ze er graag voor over, want ze wil maar één ding: psychologie studeren. “Toen ik nog in Afghanistan woonde, wist ik dat al. In mijn familie is iemand psycholoog en zodoende kwam ik in aanraking met artikelen over psychologische onderwerpen. Heel boeiend, want het gaat over jezelf en jouw omgeving.”

Makkelijker?

Wat ook opvalt is dat nominaal voor de tweedejaars inderdaad normaal is. Iedereen die je spreekt, wil in drie jaar de bachelor afronden. En dat gaat lukken, zeggen ze, want het eerste jaar hebben we ook in één keer gehaald. Maar of deze lichter nu werkelijk zo veel harder studeert, vraagt bestuurskunde student Guido Keijzer zich wel af. “Dat wij zoveel beter presteren kan komen doordat ons jaar slimmere studenten heeft, maar dat lijkt me onwaarschijnlijk. Ik heb ook niet het idee dat wij zoveel harder werken. Zou de stof niet gewoon minder of makkelijker zijn?” werpt hij op.

Sonja Ham is één van de bijna driehonderd studenten die hun getuigschrift komen ophalen. Het is tevens haar laatste bezoek aan de faculteit. Ze is gestopt met de studie psychologie en begonnen aan een opleiding fysiotherapie. “Te saai, ik vond het pgo-onderwijs slaapverwekkend,” licht ze toe. “In een pgo-groep geven medestudenten hun kijk en uitleg over een bepaald probleem. Vaak hoor je steeds hetzelfde verhaal, dat uit de jaarsamenvatting. Zo’n samenvatting heeft bijna elke student wel weten te ritselen.”

Voor Sylvana van der Peet geldt het omgekeerde. Zij is liever met de geest dan met het lichaam van mensen bezig. Daarom switchte ze vorig jaar van fysiotherapie naar psychologie. Verbluffend, die verscheidenheid.

Studieresultaten uit de periode 2008-2010 en het studiejaar 2011/2012

	2008- 2010 60 punten na 1 jaar	2008-2010 60 punten na 2 jaar	2011/2012 60 punten na 1 jaar	2011/2012 PO*
Bestuurskunde	30%	55%	62%	4%
Sociologie	16%	46%	55%	4%
Psychologie	52%	68%	75%	2%
Pedagogiek	nvt	nvt	65%	9%

* PO staat voor persoonlijke omstandigheden. De studenten zijn wel over, maar hebben nog geen 60 studiepunten.

De beste studenten waren:

- Pedagogische Wetenschappen: Karina Stolk (met een 8,70 gemiddeld)
- Psychologie: Sandra Overwater en Liza Mudde (met een 8,64 gemiddeld)
- Bestuurskunde: Marieke van der Hoek (met een 8,30 gemiddeld)
- Sociologie: Stephan van Baarle (met een 8,36 gemiddeld)

Verslaafd aan de smartphone

De smartphone van het werk heeft een enorme invloed op ons privéleven. Tegenwoordig is het werk 24 uur per dag aanwezig. Zelfs op de sportschool hebben ze nu wifi. “Dan kun je toch net zo goed niet sporten?” zegt dr. Daantje Derks.

Tekst: Sanne van der Most

De smartphone moet altijd mee.

“Iedereen klaagt wel dat de batterij van die smartphone zo snel leeg is, maar dan moet je hem eens vier dagen lang alleen gebruiken om af en toe te bellen. Kijk eens hoe lang hij dan meegaat. We gebruiken hem gewoon heel erg vaak.” Toen arbeids- en organisatiepsycholoog Daantje Derks nog in het bedrijfsleven werkte, had ze er ook zo een van de zaak. Die nam ze overal mee naartoe en ze checkte voortdurend haar mail. “Dat kan natuurlijk nooit gezond zijn,” zegt ze nu. “Thuis kreeg ik ook veel commentaar. Mijn man zei: ‘Ik vond je veel leuker toen je nog geen smartphone had.’ En hij had gelijk. Want waar ik ook was, in de omtrek van anderhalve meter was ook altijd die smartphone. Dat lichtje geeft gewoon zo’n sterk conditionerend effect. Dat trekt vanzelf je aandacht.”

Burn-out

Derks onderzocht het gebruik van de smartphone van het werk en de invloed daarvan op de werk-privébalans. Derks: “Loskomen van het werk is een belangrijke voorwaarde om goed te kunnen herstellen. Mensen die na het werk nog actief zijn op de smartphone hebben daar veel meer moeite mee. Ook vertonen zij meer uitputtingsverschijnselen, één van de kerndimensies van een burn-out. Uit recent Zweeds onderzoek blijkt bijvoorbeeld ook dat mensen die ’s avonds nog even het nieuws checken op hun iPad of iPhone veel slechter slapen. Door die enorme lichtbron maak je melatonine aan en slaap je slechter.”

Extra verplichtingen

Zelf zag Derks het licht toen haar man haar op een gegeven moment voor de keuze stelde. Toen ze op vakantie gingen kreeg ze de suggestie om haar smartphone wél mee te nemen maar de accu thuis laten, zodat ze er heel afgewogen mee om zou moeten gaan. “Ik ben echt geschrokken van mijn eigen gedrag. Hoewel hij uitstond keek ik zo’n beetje ieder uur in mijn tas. Ook kwam ik erachter dat ik een heleboel mail gewoon zelf creëerde. Als jij namelijk altijd heel snel reageert, kun je ook snel mail terug verwachten.”

Daar komt volgens Derks nog bij dat een smartphone van het werk extra verplichtingen schept. “Althans, dat voelen mensen zo. Als je baas om twaalf uur ’s avonds nog een mail stuurt, dan is dat niet per se een hint dat jij dat ook tot zo laat zou moeten doorwerken. Veel waarschijnlijker is het dat hij eerder die dag geen tijd had.

Werkgevers moeten zich hier veel bewuster van worden. Want op deze manier zijn ze geen goede rolmodellen voor de werknemers.”

Generatieprobleem

Natuurlijk levert een werk-smartphone ook voordelen op. “Het maakt thuiswerken mogelijk en het geeft een heleboel flexibiliteit,” aldus Derks. “Het geeft een gevoel van controle, want je kunt in de gaten houden wat er op het werk gebeurt. Toch komen er uit onderzoek meer negatieve gevolgen voor het privéleven naar voren dan de voordelen die je eraan beleeft, zoals de leuke berichtjes en foto’s die het thuisfront stuurt als je op het werk zit.”

Gelukkig is de smartphone-misère volgens Derks slechts een generatieprobleem. “Wij moesten echt omschakelen, maar onze kinderen weten straks niet beter. Voor hen is het vanzelfsprekend dat werk en privé veel meer door elkaar heen lopen. Ze zullen er dus ook minder nadelen van ondervinden.”

Colofon

SoFa nr. 2 jaargang 5 – 30 oktober 2012

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Pamela Roumen en Caroline van der Schaaf

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 18 december 2012

Leuke baan vol 'finest hours'

Het einde van het jaar nadert. Tijd voor een terugblik met 'de baas' van de faculteit. Een gesprek met prof. dr. Henk van der Molen over zijn finest hours: 'te veel om op te noemen' en werken aan de universiteit: 'dat is topsport'.

Tekst: Mary van der Graaf

Fotografie: Jan van der Ploeg

Bijna drieënhalf jaar is prof. dr. Henk van der Molen nu decaan, tijd voor een terugblik. Gevraagd naar de belangrijkste veranderingen noemt hij de start van een hele nieuwe opleiding, pedagogische wetenschappen. "Het voortraject, met doelmatigheidsaanvragen en noem maar op, heeft heel veel tijd gekost. Daarbij werd de aanvraag in eerste instantie afgewezen. Het ging dus niet van een leien dakje, maar des te verheugder waren we toen we in 2011 mochten beginnen."

Als mijlpaal ziet Van der Molen ook de overgang naar probleemgestuurd onderwijs (pgo) bij sociologie. En ook dat kostte de nodige moeite. "Daar moest eerst wel stevig over gesproken worden. De angst van sommigen was dat de studenten via pgo geen kennis meer zouden krijgen over belangrijke sociologische theorieën. Ze dachten dat je met pgo voornamelijk over de toepassingen zou praten. Dat is een geweldige misvatting, want deze vorm van onderwijs is juist

ook bedoeld om de kennis van de theorie te vergroten. Dat doe je aan de hand van praktijkvoorbeelden en dat laatste sluit weer heel erg aan bij de signatuur van de Rotterdamse opleidingen, want die zijn toch vooral toepassingsgericht."

Internationalisering

Als derde belangrijke gebeurtenis ziet de decaan het besluit tot de ontwikkeling van een Engelstalige master en een internationale bachelor bij psychologie. Inzetten op internationalisering, met het doel meer studenten uit het buitenland hierheen te halen, is een strategische keuze van de EUR. Buitenlandse studenten op de campus zijn verrijkend voor

het onderwijs en goed voor het imago. “Maar,” voegt Van der Molen eraan toe, “deze strategie heeft ook te maken met demografische ontwikkelingen. We zien de instroom in de Nederlandstalige opleidingen, zeker bij onze faculteit, stagneren. Het aantal nieuwe studenten is de afgelopen twee jaar met ongeveer 10 procent teruggelopen en dat geeft wel enige financiële zorgen. Daar moet dus wat aan gedaan worden. Onder ander door extra inzet bij de marketing. Daar zijn we al mee begonnen en een goed signaal is dat er bij de afgelopen voorlichtingsdag anderhalf keer zoveel studenten waren als vorig jaar.”

De werkdruk binnen de organisatie is zo’n item waar elke bestuurder mee geconfronteerd wordt, zo ook Van der Molen. Bestuurskunde plaatste bijvoorbeeld een opmerking over de hoge werkdruk in de bestuursovereenkomst. In dat document staan afspraken tussen de decaan en de opleiding over het toekomstig beleid.

De decaan raakt daarvan ‘niet meteen overstuur’. “Aan een universiteit is het gewoon heel hard werken, het is toch topsport. Ik denk niet, dat iedereen met een werkweek van 38 uur klaar is. En het is ook niet zo, dat de bestuursvoorzitter van bestuurskunde elke week bij mij langskomt om te klagen dat het niet meer gaat. Hoge werkdruk is soms overigens het gevolg van het enorme succes bij de het binnenhalen van subsidies. Al die projecten moet je dan ook gaan uitvoeren, maar dat draagt natuurlijk wel weer bij aan de kwaliteit van het onderzoek.” Behalve het aansturen van de faculteit heeft de decaan ook als taak de FWS binnen de universiteit te vertegenwoordigen. Van der Molen is dus regelmatig in gesprek met het College van Bestuur en de andere decanen over bijvoorbeeld de prestatieafspraken met de minister. Dan gaat het onder andere over het percentage EUR-studenten dat een honoursprogramma volgt. Dat is nu voor de EUR als geheel nog maar 1 procent en het moet naar 8 procent in 2015. “Daarom hebben wij besloten voortaan ook de studenten van psychologie en pedagogiek tot het FSW Honours programma toe te laten. Overigens zal de universiteit die 8 procent wel halen omdat studenten van het Erasmus University College, dat in september van start gaat, ook meetellen.”

Resultaten

“Te veel om op te noemen,” antwoordt Van der Molen als hem gevraagd wordt naar zijn finest hours. Om aan te geven dat hij niet overdrijft begint hij met een opsomming. De feestelijke uitreiking van de B1-certificaten aan de eerste studenten die het Nominaal = Normaal programma (N=N) volgden en – daarmee samenhangend – de geweldige resultaten van het N=N-project, de hele goede onderwijsvisitaties die bestuurskunde, sociologie en psychologie achter de rug hebben, het feit dat de sociologen

drie maal een ERC-grant hebben gekregen (Maurice Crul, Willem Schinkel en Pearl Dykstra), de prachtige Europese projecten uit het FP7-programma die bestuurskunde binnenhaalde, de vidi's voor Steven Van de Walle van bestuurskunde en Tamara van Gog van psychologie, de veni voor Justus Uitermark van sociologie en het feit dat de groep Educational Psychology in de eerste ronde van het zogenaamde Research Excellence Initiative in de prijzen viel. (De lijst van Van der Molen is nog veel langer. De feiten die hij noemt – en meer – zijn allemaal te lezen in speciale artikelen. Klik daarvoor op de [kerstboom](#) van de startpagina van SoFa.)

Over het algemeen vindt Van der Molen zijn baan 'ontzettend leuk'. De functie van decaan heeft evenwel één minpuntje. "Ik coördineerde altijd het eerstejaarsblok klinische psychologie en begeleidde in dat kader als tutor ook een onderwijsgroepje. Dat mis ik wel, het contact met 'gewone studenten' en het ervaren van hoe goed zij het onderwijs oppakken."

De allochtone en de autochtone student

Ze hebben andere vriendenkringen, de één woont op kamers, de ander niet en ook tijdens het stappen komen ze elkaar maar zelden tegen. Kortom, allochtone en autochtone studenten leven in totaal gescheiden werelden. Of is dat een vooroordeel? De Turkse Semiha Gülpinar en de Nederlandse Celine Verheij praten er samen over.

Tekst en fotografie Sanne van der Most

“Vroeger had ik wel wat moeite met het woord allochtoon,” zegt de 20-jarige bestuurskunde student Semiha Gülpinar. “Ik voelde me er niet door aangesproken. Het hoorde gewoon niet bij mij. Ik ben in Nederland geboren en woon al mijn hele leven in Gorinchem. Maar goed, ik ben nu eenmaal van Turkse afkomst. Mijn ouders zijn er geboren. Het is gewoon een mix, en dat ben ik. Op de EUR voel ik me overigens het grootste deel van de tijd gewoon een student als alle anderen. Niet speciaal allochtoon dus. Ik ben overtuigd moslima, maar ik draag geen hoofddoek en ik zie er ook niet typisch Turks uit. Mijn geloof zit van binnen, in mijn hart. Heel veel mensen zijn ook oprecht verbaasd als ik vertel dat ik Turks ben.”

‘Anders’

Toch zijn er ook momenten waarop Gülpinar zich wel degelijk ‘anders’ voelt. “Zo blijf ik bijvoorbeeld mijn hele studententijd bij mijn ouders wonen. In elk geval tot ik een man tegenkom met wie ik verder ga. Dat heeft met mijn geloof te maken, maar ook met mijn instelling. Ik vind mijn studie heel belangrijk en daar wil ik me helemaal op kunnen focussen.”

Celine Verheij (19), tweedejaars psychologie, heeft dezelfde instelling. Ook voor haar komt studeren op de eerste plek. Zeker nu ze dit jaar zestig studiepunten moet halen. “Het is gewoon hartstikke zwaar en ik neem het heel serieus.”

Semiha Gülpinar (links) en Celine Verheij

In tegenstelling tot Gülpinar gaat Verheij binnenkort op kamers wonen. Samen met een vriendin in het centrum vlakbij CS. “Mijn ouders wonen in Roosendaal,” vertelt ze. “Ik heb niet zo veel college en dan is het soms wel erg frustrerend dat de reis meer tijd in beslag neemt dan de lessen zelf. Zeker met al die vertragingen. Bovendien ben ik ook wel toe aan wat meer zelfstandigheid. Al zal ik nog steeds wel veel thuis blijven komen. Ik vind het gewoon gezellig om mijn ouders te zien én ik heb een bijbaantje in Roosendaal, in een Japans restaurant. Als mijn collega’s na afloop nog willen stappen, haak ik vaak af. Dan ben ik veel te moe, haha!”

Doorzakken

Avond na avond doorzakken in de kroeg zul Verheij niet snel zien doen. “Ja, gezellig wat drinken met vrienden, maar ik hou het wel altijd binnen de perken. Ik ben om die reden ook bewust geen lid geworden van een studentenvereniging, al lijkt me dat natuurlijk wel gezellig.”

Gülpinar is sinds kort wél lid van een studentenvereniging. “Speciaal voor Turkse studenten,” merkt ze op. “Dat leek me wel leuk om mensen te leren kennen. We gaan samen eten in Turkse restaurantjes en maken tripjes naar Istanbul.” Een echte studentengezelligheidsvereniging, zoals Laurentius of de RVSV, waar bier wordt gedronken, ziet Gülpinar niet zo zitten. “Ik drink geen alcohol en dan is er natuurlijk niet veel aan.”

Mix van mensen

Over het contact met autochtone studenten is Gülpinar sowieso niet zo enthousiast. “Ik weet niet wat het is, maar ik heb hier op de EUR veel meer allochtone vrienden. Net of ik daar makkelijker contact mee maak. Je bent allebei min of meer buitenstander en dan spreek je elkaar eerder aan. Nederlandse studenten doen dat niet zo snel. Ik heb het idee dat ze het raar vinden als ik dat wel zou doen. En dat terwijl ik op de middelbare school juist heel veel met Nederlanders omging. Ik vind het maar raar.”

Verheij herkent zich totaal niet in dat beeld. “In Roosendaal wonen maar weinig allochtonen. Het leuke aan Rotterdam vind ik juist die mix van mensen. Voor mij is iedereen gelijk en ik sta juist enorm open voor contact, óók met allochtone studenten. Ik geloof dat het binnen mijn studie ook wel anders is. Bij mij in de werkgroepjes zitten heel wat allochtone studenten en daar ga ik gewoon heel leuk mee om. Net als met autochtone studenten eigenlijk. Dat maakt helemaal niks uit.”

Verhuizing naar toren T-gebouw

Eind 2013 moet de hele FSW in de bovenste verdiepingen van het T-gebouw resideren. Nu er overeenstemming is bereikt over de bijdrage van het CvB gaat de verhuizing definitief door. De vraag die rest: hoe moeten de toekomstige werkruimtes eruitzien?

Tekst: Mary van der Graaf

De top van het T-gebouw, van de twaalfde tot en met de zeventiende verdieping wordt het bolwerk van de sociale faculteit. Alle medewerkers van de faculteit en van de gelieerde bv's, zoals Drift, het Risbo en het IHS, komen dan in één gebouw. Volgens faculteitsdirecteur dr. Mariette de Jong is dat één van beste kantoorgebouwen van de EUR.

De nieuwe locatie komt er dus aan, net als de start van een carroussel wanneer de FSW'ers hun hielen lichten uit het M-gebouw. Dan begint daar de verbouwing voor de ESHCC en als die uit het L-gebouw zijn vertrokken kunnen ze daar aan de slag met de modernisering van de huisvesting van de juridische faculteit. De planning van 'onze' verhuizing is daarom maatgevend voor andere bewegingen op de campus en niet geheel vrijblijvend.

In tijden dat iedereen moet bezuinigen is het begrijpelijk dat besparing van ruimte en kosten een belangrijk uitgangspunt is voor de verhuizing. De huidige EUR-norm van 21,08 vierkante meter per fte gaat in het nieuwe onderkomen naar 15,00 vierkante meter. Hoe deze ruimtebesparing het best bereikt kan worden is een essentiële vraag. Worden het kleinere kamers, flexplekken of iets ertussenin? Op basis van gesprekken met medewerkers uit de gebruikerscommissies die per opleiding zijn gevormd, maakt een architect nog dit jaar een aantal conceptschetsen.

Verlangens

'Geconcentreerd kunnen werken' is de voornaamste eis die Linda Zijderwijk Msc van de gebruikerscommissie sociologie aan een werkplek stelt. "Dat hoeft niet te betekenen: een eigen kamer," voegt ze er aan toe. Daarnaast vindt ze contact met collega's van belang. "Dat is één van de redenen om naar de universiteit te komen. Ik hoop daarom niet dat de nieuwe werkomgeving ertoe leidt dat meer mensen thuis gaan werken. Het T-gebouw op zich geeft daar geen aanleiding toe, dat is een prima locatie met veel licht en een prachtig uitzicht."

"Een rustige eigen plek waar je ongestoord kunt werken en studenten kunt ontvangen, dat is wat de meeste mensen willen," zegt ook dr. Heleen van Mierlo van de gebruikerscommissie psychologie. "Daarom is er toch een grote terughoudendheid over flexplekken. Maar er zijn natuurlijk allerlei combinaties te bedenken."

Voor dr. Maartje Luijk van de gebruikerscommissie pedagogiek zou een kantoorruimte met flexplekken geen probleem zijn. Zij heeft er ervaring mee. Op het Erasmus MC werkt ze al zo. "Een paar dagen per week ben ik daar en het bevalt prima. Hoewel we in een grote ruimte zitten, is het heel stil. Iedereen is hard aan het werk met zijn of haar onderzoek."

Efficiënter

Tot nu toe zijn er verschillende voorkeuren over hoe je met minder vierkante meters (toch) goede werkruimtes kunt creëren. Bij psychologie en bestuurskunde is de tendens om voor kleinere kamers te opteren. Psychologie blijft op de verdiepingen waar ze nu al zitten, dicht bij het EBL (Erasmus Behavioural Lab). Hoe ze het beste kunnen inkrimpen hangt volgens prof. dr. Marise Born, de voorzitter van psychologie, af van de ideeën van de architect en het budget voor de verbouwing. Haar eerste keus ligt niet bij een kantoortuin zoals ze op het hoofdkantoor van de Rabobank heeft gezien. “Dat zag er wel heel goed uit, maar ze hebben voor de inrichting en het introduceren van ‘het nieuwe werken’ veel tijd en geld geïnvesteerd. Die condities zijn bij ons heel anders. Onze insteek is ook niet om de kwaliteit of de manier van werken te veranderen. Nee, wij zoeken in eerste instantie slimme oplossingen voor efficiënter ruimtegebruik.”

Een betere indeling is volgens Born zeker mogelijk. Met name de grote, vrijwel lege delen in het midden van de verdiepingen bieden plaats voor betere en extra overlegruimtes en aantrekkelijkere ontmoetingsplekken.

De faculteitsdirecteur weet dat de wensen bij de opleidingen verschillen. “Voor de architect is het de uitdaging om er toch een redelijk herkenbare FSW-stijl van te maken.”

Ze benadrukt dat de nieuwe huisvesting niet enkel een keuze is tussen vaste of flexplekken. “Je kunt zowel vaste werkplekken als flexplekken vormgeven in kamers, groepskantoren of open ruimtes. Je kan als opleiding kiezen voor een deel flexplekken en een deel vaste plekken en voor een deel open en een deel gesloten ruimtes. Belangrijk is dat de nieuwe huisvesting toekomstbestendig is.”

Zoveel keuzemogelijkheden klinken geruststellend, maar hoe zit het met de kastruimte? Het inleveren van (boeken)kastruimte is voor veel wetenschappers een waar schrikbeeld. “Dat hoeft helemaal geen punt te zijn, heb ik begrepen van de architect. Het is op te lossen als de kasten niet per se in de kamer of bij het bureau hoeven te staan.”

De Jong wil nog wat kwijt: “Vergeet niet dat er door de verhuizing mooie verbeterlagen te maken zijn. Het is een kans op betere ontmoetingsplekken, overlegruimtes en ontvangstmogelijkheden. En de uitstraling van een gedateerd kantoor verandert naar dat van een modern en mooi gebouw.”

Blik op boekenkast van een medewerker. Voor veel wetenschappers is het inleveren van kastruimte een waar schrikbeeld.

Tips & tricks voor de perfecte scriptie

Kies een boeiend onderwerp, durf keuzes te maken en sta open voor kritiek. Volgens Tanachia Ashikali en Thijs van den Broek zijn dat de ingrediënten voor een succesvolle scriptie. En zij kunnen het weten, want ze wonnen allebei een scriptieprijs.

Tekst en fotografie: Sanne van der Most

“Als het thema je niet ligt, ga je een lange zware tijd tegemoet,” zegt bestuurskundige Tanachia Ashikali (24). “Kies dus een onderwerp dat je na aan het hart ligt.” Voor Ashikali was dat diversiteitsmanagement: het gebruik maken van talenten die alle verschillende werknemers - jong, oud, man, vrouw, allochtoon, autochtoon - meebrengen. Tijdens haar stage bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderzocht ze de invloed van diversiteitsmanagement op de houding van werknemers in de publieke sector. Wat blijkt? Diversiteitsmanagement zorgt ervoor dat werknemers hun werk leuker vinden en minder geneigd zijn te vertrekken. “Een coachende leidinggevende versterkt dit nog eens,” vult Ashikali aan. Een thema met maatschappelijke relevantie werkt volgens haar beter dan een puur theoretisch onderwerp. “Je weet waar je het voor doet.”

Laten varen

Maatschappelijke relevantie heeft zeker ook de scriptie van socioloog Thijs van den Broek (35). Hij onderzocht de regionale verschillen in woonafstand tussen ouders en kinderen. Die is namelijk van grote invloed op de mate waarin kinderen zorg verlenen aan hulpbehoevende ouders. “Die afstand is al vaker onderzocht,” legt hij uit. “Maar nooit eerder is gekeken naar de economische toestand van de woonomgeving. Ik heb een aantal stadssociologische theorieën losgelaten op een familiesociologisch thema. Daarbij heb ik gebruik gemaakt van Duitse data.” Hoewel het schrijven vlot verliep, besteedde Van den Broek ook regelmatig tijd aan zaken waar hij uiteindelijk niets mee kon. “Ik heb bijvoorbeeld een heleboel Duitse wet- en regelgeving bestudeerd. Hoofdstukken lang, waar ik soms helemaal niks mee kon. Soms moet je dan besluiten dat het niet aansluit bij je onderzoeksvraag en moet je het laten varen.”

Frisse blik

Veel studenten zien op tegen het schrijfproces. Ashikali's tip: “Begin gewoon en zet die eerste zinnen op papier. Ga vooral niet in je eentje zitten blokken, maar sta open voor de frisse blik van buitenstaanders. En maak gebruik van scriptiekringen. Daar zijn ze voor.”

Zelf zag ze nogal op tegen de statistische analyses. “Ik had daar weinig ervaring mee. Daarom heb ik er heel veel tijd aan besteed en uiteindelijk heb ik het overwonnen. Gewoon door me er goed in te

verdiepen.”

Over het schrijven zelf heeft Van den Broek ook nog advies. “Niks is erger dan wollig taalgebruik. Daar prik je zo doorheen. Wees niet bang dat je niet serieus genomen zult worden als je eenvoudig formuleert. Mensen zien echt wel dat jij wel degelijk zinnige dingen zegt.”

Pragmatisch

Na maanden lezen, onderzoeken en afbakenen, is het einde in zicht. Maar hoe bepaal je nu wanneer je scriptie écht klaar is? “Voor mij was dat best lastig,” zegt Ashikali. “Voor mijn gevoel is ie nog steeds niet echt af. Met mijn kennis en ervaring van nu zou ik het weer anders aanpakken.”

Van den Broek was pragmatischer. “Hij moest gewoon af voor het eind van het collegejaar. Toch herken ik wel wat Ashikali zegt. Als ik er nu opnieuw naar kijk, zou ik sommige dingen ook weer anders doen. Maar ach, het is maar een scriptie, hè. Feitelijk niets anders dan een paper zoals je er tijdens je opleiding al veel hebt geschreven, maar dan wat groter. Het is goed om de lat hoog te leggen, maar van jezelf een alles verklarend meesterwerk verwachten is niet realistisch. Een beetje relativeren kan geen kwaad.”

‘En de winnaar is....’

Tanachia Ashikali studeerde af in augustus 2011. Met haar scriptie sleepte ze maar liefst twee prijzen in de wacht: de Albeda Scriptieprijs voor onderzoeken over arbeidsverhoudingen bij de overheid en de Brasz Scriptieprijs voor de beste bestuurskundescriptie. Momenteel werkt ze als docent-onderzoeker aan de FSW en is ze bezig met haar promotie over de effectiviteit van diversiteitsbeleid in publieke organisaties.

Thijs van den Broek studeerde af in oktober 2011. Met zijn scriptie won hij de Professor Joep Munnichs Scriptieprijs van de Nederlandse vereniging voor Gerontologie. Hij is nu aan het promoveren en doet als vervolg op zijn scriptie onderzoek naar de steunuitwisseling tussen ouders en kinderen.

Carrièredag opent ogen

Welke banen zijn er met je studie mogelijk? Studievereniging Cedo Nulli hielp studenten van de sociale faculteit aan ideeën tijdens de eerste carrièredag. Grote multinationals als Shell en Unilever en kleine lokale bedrijven als de Veldacademie waren te gast.

Tekst: Martine Zeijlstra

Fotografie: Iris Bakker

Iedere student vindt het door de crisis moeilijk om een baan te vinden als het diploma eenmaal binnen is. “Maar voor studenten van de sociale faculteit is het misschien nog wel moeilijker,” zegt Robbie Nijse (24) bestuurslid van Cedo Nulli en zelf masterstudent sociologie. “Wij zijn zo breed opgeleid dat veel studenten niet precies weten wat ze willen als ze klaar zijn met hun studie. Als ze hun diploma hebben denken ze: wat nu?”

Om studenten een beter idee te geven wat er na hun studie mogelijk is in hun werkgebied organiseerde Cedo Nulli daarom de eerste carrièredag. Ze deden inspiratie op bij andere faculteiten die meer ervaring hebben met het organiseren van carrièredagen. “Het was best lastig om bedrijven te bedenken die interessant waren voor studenten van zowel psychologie, sociologie, bestuurskunde als pedagogische wetenschappen. Want die studies zijn heel verschillend,” vertelt Nijse.

Uiteindelijk bleek het toch best eenvoudig. “Ik dacht altijd dat bedrijven als Shell en Unilever vooral interesse hebben in economie- en bedrijfskundestudenten, maar ze zijn veel breder geïnteresseerd. Ze willen ook graag studenten van de sociale faculteit.”

Scepsis

De carrièredag werd geopend met een welkom van oud-bestuurskundestudent Jeroen Wels, nu vice-president ‘human resources’ bij Unilever. Hij vertelde over zijn studietijd, die hij zijn ‘speeltuintijd’ noemde. Daarna volgden reizen naar Canada en Spanje, tot hij uiteindelijk voor Unilever koos.

FSW-studenten luisteren aandachtig naar Jeroen Wels. Aan de carrièredag namen in totaal 65 studenten deel.

Roel de Jong (20), derdejaars bestuurskunde, bekeek het promofilmje van Unilever met ‘veel scepsis’, zegt hij. “Ik ben hier niet om een commercieel praatje en filmpje over Unilever te krijgen,” vervolgt De Jong. “Ik wilde liever weten waarom hij voor deze carrière had gekozen. Gelukkig ging hij daar al snel op in.”

De Jong was verrast door het verhaal van Wels. “Ik dacht altijd dat het bij consultancies ellebogenwerk was en dat iedereen in jasje-dasje kwam. Ik vond het leuk om te horen dat hij daar ook niet van houdt en zijn pak niet aandoet naar zijn werk. Ik wist niet dat de consultancywereld zo in elkaar stak en vond het daarom een inspirerend intropraatje. Misschien past het ook wel bij mij. Al denk ik wel dat ik me prettiger voel in een kleinschaliger bedrijf.”

De carrière dag is voor veel studenten een ideaal instrument om te kijken of een eventuele werkgever bij ze past. De Jong verkende de Veldacademie, een kenniscentrum voor wijktransformatie. “Hun workshop vond ik echt interessant, maar toch ligt mijn toekomst niet daar. Ik krijg na drie jaar aan de universiteit niet zoveel voldoening meer uit dataonderzoek.”

Drijfveren

Kees van Dijk (22), bachelorstudent bestuurskunde, ontdekte ook dat hij niet meer zoveel voor onderzoek voelt. Over de carrière dag zegt hij: “Ik verwacht niet verlicht hier vandaan te komen. Maar wel dat ik mijn eigen drijfveren beter leer begrijpen. Ik vond het intropraatje van Wels van Unilever zo goed, omdat hij zo duidelijk vertelde wat hem dreef. Hij heeft helemaal gelijk dat je studietijd een speeltuin is, waarin je van alles mag uitproberen. En dat je vooral moet doen, wat je leuk vindt. Ik denk ook dat de dingen die ik tijdens en naast mijn studie doe een goede indicatie zijn van wat ik leuk vind en waar ik later heen wil. Ik doe bijvoorbeeld veel commissiewerk. Ik voldoe dan ook precies aan het plaatje dat Wels van zijn eigen studietijd schetste.”

Maar waar hij later precies belandt en of hij dezelfde loopbaan krijgt als Wels, weet Van Dijk nog niet. “Ik hoef niet per se bij een heel groot bedrijf te werken. Ik ben daarom ook erg benieuwd naar de workshop over loopbaanadvies. Want hoe kun je een loopbaan nu het beste inrichten?”

Tijdens een workshop over solliciteren en assessments krijgen studenten tips aangereikt

Of de carrière dag betere baankansen oplevert, weet Van Dijk niet. “Ik denk dat het handig is om je hier vroeg op te oriënteren. Studenten die ik ken en die moeilijk aan werk komen, zijn misschien ook wat laks. De arbeidsmarkt is niet zo breed, maar voor goede studenten is er altijd wat te halen. Of het nu goed of slecht gaat met de economie.”

De hysterie rond nivelleren

Het even veelgebruikte woord 'nivelleren' zorgde onlangs voor veel commotie. Een ophef die vragen oproept over solidariteit. Zijn mensen nog wel bereid om iets voor anderen te doen? SoFa legt het voor aan socioloog dr. Ferry Koster.

Tekst: Pamela Roumen

De laatste weken lezen we krachtige uitspraken over de nivelleringsplannen van de regering, variërend van 'Het is een feest!' tot 'Het is een schande!'. Wat zegt deze commotie eigenlijk over onze solidariteit?

“Als de bomen tot in de hemel groeien, dan is er geen groot probleem met solidariteit. Maar we zitten nu in een periode waarin gekort wordt. Wat nu speelt bij de nivelleringsplannen, is de angst om zelf achtergesteld te worden, met het idee dat een ander minder erg wordt achtergesteld. Als je televisie-interviews in Wassenaar ziet, dan zeggen mensen: ‘We begrijpen dat er bezuinigd moet worden.’ Maar indirect zeggen ze ook: ‘Ja, ik wil best wel inleveren, zolang dat maar niet meer is dan mijn buurman.’

De hysterie rondom nivellering zegt vooral iets over de heersende angst om zelf het meest te moeten bijdragen. Mensen zijn nog steeds bereid om iets voor elkaar te doen, maar iedereen doet nu een stapje terug en uiteindelijk wil niemand achteraan in de rij staan. Wellicht had de reactie op nivellering ook anders uitgepakt als saamhorigheid duidelijker in de plannen was belicht.”

Bij de presentatie van de nivelleringsplannen is te weinig nadruk op solidariteit gelegd?

“Kijk, het motto in de politiek is nu: ‘Bruggen bouwen’. Maar ‘bruggen bouwen’ impliceert dat er twee afzonderlijke oevers zijn. Solidariteit is daarentegen meer een gezamenlijke afhankelijkheid waarvoor men draagvlak kan creëren door het idee te versterken dat we allemaal in één en hetzelfde schuitje zitten. De overheid kan ook benadrukken wat de daadwerkelijke opbrengsten zullen zijn voor degenen die nu financieel bijdragen. Die winsten hoeven niet per se materieel te zijn, maar kunnen ook abstracter zijn, zoals meer geluk. Men kan dat onderzoeken en inzichtelijk maken. De overheid maakt dus een goed begin als ze kan aantonen wat de uiteindelijke winsten zullen zijn voor mensen die door nivellering inleveren. Als ze kan laten zien dat nivellering ook voor het geheel iets oplevert, dus voor de samenleving, dan is ze een heel eind op weg naar het bereiken van meer solidariteit.”

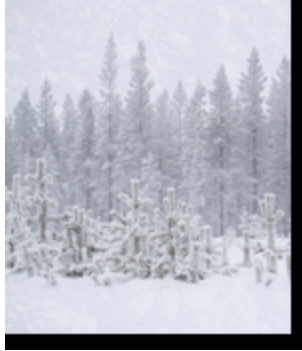
Hoe zorgt men er uiteindelijk voor dat groepen elkaar iets gunnen en zich solidair naar elkaar opstellen?

“Ik weet niet of de verschillende groepen zo veel van elkaar kunnen krijgen. Wat men wil terugkrijgen als het bijvoorbeeld gaat om de ziektekosten, is gedrag. Dat betekent: sporten, niet te

veel drinken, niet roken. Eigen verantwoordelijkheid wordt steeds belangrijker in onze verzorgingsstaat. Je ziet ook dat er meer eisen worden gesteld aan mensen die werkloos raken. En in de gezondheidszorg loopt de discussie of een verstokte roker wel een nieuwe long mag krijgen. Aan deze toenemende, tweeledige solidariteit ligt ook een grens. Want hoeveel eisen kun je stellen aan mensen die iets ontvangen? De betutteling zal toenemen als de gevende groep gaat voorschrijven hoe de ontvangende groep zich moet gedragen. Daarmee lijkt je weer terug te keren naar het beschavingsoffensief van de jaren '20 en '30 en op die aanpak kijkt niemand met veel heimwee terug.”

Dr. Ferry Koster is universitair hoofddocent aan de afdeling sociologie van de EUR en als onderzoeker verbonden aan o.a. het Amsterdams Instituut voor ArbeidsStudies (AIAS). Momenteel doet Koster onderzoek naar de gevolgen van vergrijzing en migratie voor solidariteit. Meer informatie via www.ferrykoster.nl

Geld en prestige

De strijd om onderzoeksubsidies wordt steeds feller. Meer mensen die in dezelfde vijver moeten vissen. De FSW blijkt daar bijzonder succesvol in te zijn.

Tekst: Mary van der Graaf

Aan de berichten over binnengehaalde onderzoeksubsidies leek dit jaar geen einde te komen. Het ene persbericht was nauwelijks gepubliceerd of het andere was al in de maak. Maar liefst 12,5 miljoen euro kwam er zo aan subsidies binnen. Daaronder waren enkele uitzonderlijk grote vangsten zoals de ERC-beurzen van prof. dr. Pearl Dykstra en dr. Willem Schinkel en de Cooperation (FP7)-projecten bij bestuurskunde en sociologie. Deze Europese subsidies leveren niet alleen veel geld op, maar ook prestige en dat maakt de slagingskans van een volgende aanvraag weer groter. Hetzelfde geldt voor de Vidi-subsidies van prof. dr. Steven Van de Walle en prof. dr. Tamara van Gog en de Veni-subsidie van prof. dr. Justus Uitermark.

Door de afname van de structurele onderzoeksgelden van het Rijk (eerste geldstroom) loopt de route voor het binnenhalen van geld steeds vaker via de tweede geldstroom (de NWO en Europese subsidies). Logisch dat er dan ook meer meldingen over succesvolle aanvragen komen. Deze relativering geldt ook voor de FSW, maar desondanks blijven de resultaten van 'onze' faculteit bijzonder. In vergelijking met andere faculteiten op Woudestein scoort de FSW bij de Europese subsidies het beste. Het bemachtigen van een ERC-beurs is op Woudestein alleen gelukt bij sociologie. En niet één, maar twee: een unieke prestatie.

De resultaten voor een andere Europese subsidie - 'Marie Curie' - zijn (nog) minder aansprekend. Deze pot is lange tijd onzichtbaar geweest, maar wordt nu door steeds meer FSW'ers ontdekt. In 2012 leverde dat al geld op voor dr. Lars Tummers en prof. dr. Rolf Zwaan. Zwaan beleefde in 2012 nog meer successen. Hij kreeg samen met dr. Anita Eerland en Tulio Guadalupe MSc. de Ig Nobelprijs. Dat is een soort parodie op de Nobelprijs die wordt uitgereikt aan tien onderzoeken waar men eerst om moet lachen, maar die je ook aan het denken zetten.

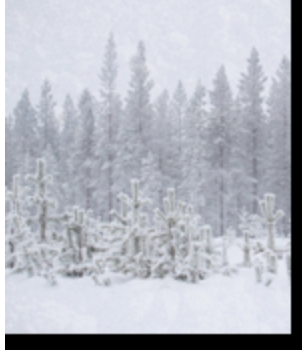
In de opsomming van klappers kan niet achterwege blijven de benoeming van Willem Schinkel als lid van De Jonge Akademie van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, een zelfstandig platform van vijftig jonge topwetenschappers met visie op wetenschap en wetenschapsbeleid. Ook Tamara van Gog en dr. Elke Geraerts zitten daar in. De Woudestein-campus heeft momenteel vier leden in dit orgaan, van wie er dus drie afkomstig zijn van de FSW.

Een reeks met gehonoreerde aanvragen uit 2012 staat onder aan het artikel. Opvallend en verheugend is dat de successen verdeeld zijn over alle vier de opleidingen.

Wie meer wil lezen over het aanvragen van onderzoeksubsidies ('een loterij') moet klikken op **De ratrace om onderzoeksubsidie**'. Dan blijkt dat elke medaille twee kanten heeft.

Terug naar de kerstboom

Populaire gasten, die FSW'ers

Is er ergens een debat met inbreng van wetenschappers, dan zijn 'onze jongens en meisjes' van de partij. Dat is althans het beeld van 2012.

Tekst: Mary van der Graaf

Medewerkers van de FSW waren afgelopen jaar opvallend veel op Rotterdamse podia aanwezig. Tijdens het Discovery Festival liep er een flinke delegatie van de sociale faculteit rond om te laten zien hoe leuk en boeiend wetenschap eigenlijk is. In het wetenschapscafé zit altijd wel iemand van de faculteit aan tafel en Studio Erasmus, de talkshow van Studium Generale, heeft nog nooit een avond georganiseerd zonder onderzoeker van onze faculteit.

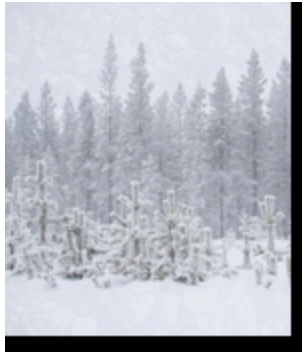
Wat maakt FSW'ers tot zulke populaire gasten? Volgens Geert Maarse, de presentator van Studio Erasmus, zijn er twee redenen. "Het onderzoek aan de FSW leent zich uitstekend om de relatie tussen wetenschap en samenleving te laten zien. Alle opleidingen hebben spannend onderzoek, dat goed in ons format past. Ten tweede is de voorlichtster van de FSW, Marjolein Kooistra, heel proactief en betrokken. Zij weet wat goed werkt voor, in dit geval, een talkshow. Daardoor komen wij sneller bij wetenschappers van de sociale faculteit uit."

Dr. Derk Loorbach van Drift aan tafel bij Studio Erasmus.

Terug naar de kerstboom

Reflectiemomenten

In de kerstvakantie komen ze weer: de jaaroverzichten en hitlijsten van van alles en nog wat. Als de faculteit ook een hitlijst zou samenstellen met de mooiste momenten van 2012, dan zou er een afgetekende winnaar uit de bus komen.

Tekst: Mary van der Graaf

In het afgelopen jaar zijn er talloze gebeurtenissen waar FWS'ers vol trots op terugkijken. Het droomdebuut van pedagogische wetenschappen, een nummer 1-notering in de Keuzegids van Elsevier, is er zo één. In dezelfde ranglijst haalde ook psychologie, al weer voor de tiende keer, een eerste plek. Bovendien mag deze opleiding van de Keuzegids voor het hoger onderwijs zelfs het kwaliteitstempel 'Topopleiding 2013' voeren. FSW heeft daarmee de enige topopleiding van de EUR in huis. De studenten zijn volgens de Keuzegids bijzonder goed te spreken over de kwaliteit van de docenten en waarderen de manier waarop de studie studenten voorbereidt op de beroepspraktijk.

Deze wapenfeiten staan allemaal op het lijstje van hoogtepunten bij onderwijsdirecteur dr. Guus Smeets. Hij heeft daar ook de invoering van pgo-onderwijs bij de juridische faculteit op gezet. Omdat het een moedige stap is voor een faculteit met zoveel studenten en de nodige scepsis onder de staf. En omdat psychologie betrokken is bij dit proces. "Samen met het Risbo verzorgen en ontwikkelen wij pgo-trainingen voor de docenten daar. Zaken als: hoe maak ik een blok, hoe bepaal en beschrijf je de problemen, wat wordt de structuur van het curriculum, wat voor tutorinstructies moet je maken, de opzet van de curriculumjaargroepen en niet te vergeten de rol van het onderwijsbureau. Het is dan ook heel fijn dat het Risbo nieuwe expertise heeft aangetrokken in de vorm van de Amerikaanse onderwijsdeskundige dr. Brian Godor."

Heidagen

Op het lijstje van prof. dr. ing. Geert Teisman, de onderzoeksdirecteur van bestuurskunde, staat het vele onderzoeksgeld dat collega's als prof.dr. Victor Bekkers, prof. dr. Steven Van de Walle of dr. Menno Fenger hebben binnengehaald. "Dat is toch een indicatie van de vitaliteit van ons onderzoek."

Bij hem hebben ook de 'heidagen' een topnotering. "De strategiedagen van bestuurskunde zijn een van de weinige momenten dat we met de hele groep bij elkaar komen om te praten over waar we met het onderzoek naar toe willen. Over wat nou eigenlijk de relevante onderwerpen binnen het openbaar bestuur zijn. In een tijd waarin het voor wetenschappers steeds meer 'ieder voor zich' wordt, zijn dit soort reflectiemomenten schaars."

Memorable feiten allemaal, maar wat in 2012 toch het meeste indruk maakte is de uitreiking van de B1-certificaten aan de eerste lichting studenten die het programma Nominaal = Normaal (N=N) volgden. "Die uitreiking was leuk en feestelijk. De sfeer was er een van: deze topprestatie hebben we met z'n allen als studenten en stafleden geklaard," aldus drs. Eleni Koulouki, hoofd onderwijsbureau bestuurskunde. "Extra bijzonder omdat we dit echt gezamenlijk als faculteit hebben gedaan."

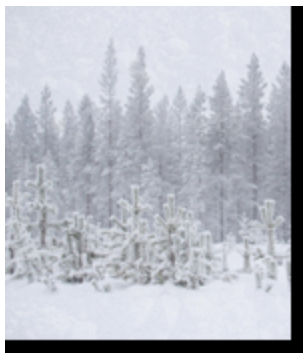
N=N is als eerste bij de FSW ingevoerd. Eerstejaarsstudenten moeten bij dit systeem alle 60 studiepunten halen om verder te mogen. Onvoldoendes kunnen gecompenseerd worden, maar om 'over te gaan' moet het gemiddelde wel hoger of gelijk aan een 6.0 zijn. "Ik was blij toen het ingevoerd werd, maar ben nog blijer dat het zo goed uitpakte," zegt Smeets. "De studieresultaten

zijn beter, maar ook het studiegedrag. Wat je bijvoorbeeld hoorde tijdens die uitreiking was dat studenten gemotiveerder en harder werken en daar plezier in hebben. Er is ook een groter groepsgevoel, studenten helpen elkaar meer.”

(Wie alles over de uitreiking en N=N wil lezen, moet op ‘Verbluffend’ klikken.)

Terug naar de kerstboom

Veel meer dan borrels en feestjes

De medewerkers van de FSW leverden in 2012 excellente prestaties, maar de studievereniging Cedo Nulli deed daar niet voor onder. Ook de studenten haalden prachtige trofeeën binnen en ze lieten zich bovendien van hun sociale kant zien.

Tekst: Mary van der Graaf

Een bijzonder moment in 2012 was voor Cedo Nulli zonder meer het binnenhalen van het Landelijk Congres Bestuurskunde. “Omdat dit het grootste en mooiste congres voor bestuurskunde in Nederland is,” verklaart bestuurslid Robbie Nijse. “Als faculteitsvereniging zijn wij er nu verantwoordelijk voor om dit congres komend jaar in Rotterdam te organiseren. De organisatie is in handen van een topbestuur dat door ons is samengesteld.”

Het winnen van drie awards tijdens National Model United Nations in New York was tevens een bijzonder moment voor de studievereniging. Al twee jaar op een rij behoort de delegatie van Cedo Nulli tot de beste deelnemers aan deze simulatie met meer dan 5000 studenten vanuit de hele wereld.

Voor het bestuur zelf was het begin van het bestuursjaar een erg mooi moment. “Voor ons is dat de start van een academisch jaar waarin we met meer dan 90 actieve leden activiteiten gaan organiseren. Die betreffen inhoudelijke verdieping, bijzondere studiereizen, nieuwe carrièrekansen en natuurlijk ook de noodzakelijk borrels en feestjes.”

“Tenslotte vond ik het heel mooi dat wij ons hebben aangesloten bij vrijwilligersorganisatie ‘Workmate’,” vervolgt Nijse. “Het is de doelstelling dat al onze actieve leden mee gaan doen aan vrijwilligerswerk. Het bestuur zelf heeft hier al het goede voorbeeld voor gegeven door onder andere G-tennis te spelen met verstandelijk gehandicapte jongeren en een vermakelijke rondrit te maken in het winkelcentrum met Surinaamse senioren.”

Nog eens lezen hoe Cedo Nulli op het nippertje het Landelijk Congres Bestuurskunde binnenhaalde, klik dan op [‘Slag om congres’](#).

Veel meer dan borrels en feestjes.

[Terug naar de kerstboom](#)

Colofon

SoFa nr. 3 jaargang 5 – 18 december 2012

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Sanne van der Most, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Pamela Roumen en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 12 februari 2013